

17624

ΦΩΚΙΩΝΟΣ ΦΩΤΟΠΟΥΛΟΥ

ΙΕΡΑ ΙΣΤΟΡΙΑ
ΤΗΣ
ΚΑΙΝΗΣ ΔΙΑΘΗΚΗΣ

ΜΕΤΑ ΓΕΩΓΡΑΦΙΑΣ ΤΗΣ ΠΑΛΑΙΣΤΙΝΗΣ

Περιέχουσα τὴν ὕλην τοῦ ἐν ἰσχύϊ προγράμματος

17624

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ
ΕΚΔΟΤΙΚΟΣ ΟΙΚΟΣ Δ. & Π. ΔΗΜΗΤΡΑΚΟΥ
56—Ὁδὸς Σταδίου—56

1921

ΕΚΔΟΣΙΣ 5η

ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΗΣ ΚΑΙΝΗΣ ΔΙΑΘΗΚΗΣ

ΤΑ ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΘΕΟΤΟΚΟΝ

✓ **Ἡ γέννησις τῆς Θεοτόκου.**—Εἰς τὴν Ναζαρέτ, μικρὰν πόλιν τῆς Γαλιλαίας, ἔζη ὁ Ἰωακεὶμ μετὰ τῆς συζύγου αὐτοῦ Ἀννης. Ἦσαν καὶ οἱ δύο εὐσεβεῖς καὶ ἐνάρετοι καὶ οὐδέποτε παρέβαινον τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ. Ὁ Ἰωακεὶμ καὶ ἡ Ἀννα ἀπέκτησαν μίαν κόρην, τὴν ὁποίαν ὠνόμασαν Μαριάμ ἢ Μαρίαν, ἐκ τῆς ὁποίας ἐγεννήθη ὁ Κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστός. Διὰ τοῦτο δὲ ἡ Μαρία ὠνομάσθη κατόπιν Θεοτόκος, δηλ. μήτηρ Θεοῦ. Ἡ ἐκκλησία ἐορτάζει τὴν γέννησιν τῆς Θεοτόκου τὴν 8ην Σεπτεμβρίου.

Τὰ εἰσόδια τῆς Θεοτόκου.—Ὁ Ἰωακεὶμ καὶ ἡ Ἀννα, ἐπεὶ δὴ ἦσαν εὐσεβεῖς, ἀπεφάσισαν νὰ ἀφιερῶσιν τὴν Μαριάμ εἰς τὸν Θεόν. Ὅτε συνεπλήρωσε τὸ τρίτον ἔτος τῆς ἡλικίας της, ὠδήγησαν αὐτὴν εἰς τὸν ναὸν καὶ ἀφῆκαν αὐτὴν ἐκεῖ διὰ νὰ λατρεύῃ τὸν Θεὸν ἐπὶ δώδεκα ἔτη. Τὸ γεγονός τοῦτο ἐορτάζει ἡ ἐκκλησία μας τὴν 21 Νοεμβρίου, ἡ δὲ ἐορτὴ αὕτη εἶνε τὰ εἰσόδια τῆς Θεοτόκου, δηλαδή ἡ εἰσοδος τῆς Θεοτόκου εἰς τὸν ναὸν τοῦ Κυρίου. Ὅτε ἡ Μαριάμ ἐνηλικιώθη, οἱ γονεῖς αὐτῆς ἐμνήστευσαν αὐτὴν μετὰ τὸν τέκτονα Ἰωσήφ, ἄνθρωπον ἀγαθὸν καὶ εὐσεβῆ.

Ὁ εὐαγγελισμὸς τῆς Θεοτόκου.—Μίαν ἡμέραν, ἐνῶ ἡ Μαριάμ ἐκάθητο εἰς τὴν οἰκίαν αὐτῆς μόνη, παρουσιάσθη

πρὸς αὐτὴν ἄγγελος Κυρίου καὶ εἶπε. «Χαῖρε, κεχαριτωμένη Μαρία, ὁ Κύριος μετὰ σοῦ. Εὐλογημένη σὺ ἐν γυναιξὶ καὶ εὐλογημένος ὁ καρπὸς τῆς κοιλίας σου», δηλαδή, χαῖρε Μαρία, ἡ ὁποία ἔχεις χάριν παρὰ τοῦ Θεοῦ. Ὁ Κύριος

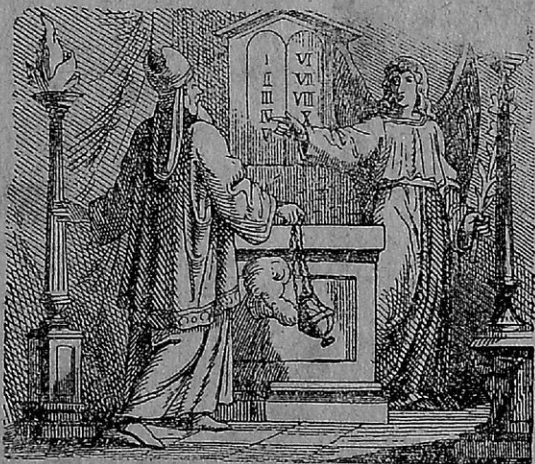
εἶνε πάντοτε μαζί σου. Εἶσαι εὐλογημένη ἐξ ὅλων τῶν γυναικῶν. Ἡ Μαρία, ὅταν εἶδεν ἐνώπιόν της τὸν ἄγγελον καὶ ἤκουσε παρ' αὐτοῦ τὸν χαρμόσυνον χαιρετισμόν, ἐφοβήθη καὶ ἔμεινε σιωπηλή. Ὁ ἄγγελος τότε, διὰ νὰ ἐνθαρρύνῃ αὐτήν, τῆς εἶπε. «Μὴ φοβεῖσαι Μαρία, διότι

εὔρες χάριν πλησίον τοῦ Θεοῦ. Ἀπὸ σήμερον θὰ σὲ μακαρίζουν ὅλαι αἱ γενεαὶ τῶν ἀνθρώπων, διότι θὰ γεννήσῃς υἱόν, ὁ ὁποῖος θὰ ὀνομασθῇ Ἰησοῦς καὶ θὰ εἶνε ὁ Σωτὴρ ὅλου τοῦ κόσμου». Τότε ἡ σεμνὴ καὶ εὐσεβὴς Παρθένος ἠρώτησε τὸν ἄγγελον. «Πῶς θὰ συμβῇ τοῦτο εἰς ἐμὲ τὴν πτωχὴν κόρην;» Ὁ ἄγγελος τότε ἀπήντησεν. «Ἡ δύναμις τοῦ Ὑψίστου θὰ ἔλθῃ ἐπὶ σὲ καὶ τὸ παιδίον, τὸ ὁποῖον θὰ γεννήσῃς, θὰ εἶνε ἐκ Πνεύματος ἁγίου». Τότε ἡ Παρθένος γονατίσασα ἐνώπιον τοῦ ἀγγέλου εἶπεν. «Εἶμαι ταπεινὴ δούλη τοῦ Κυρίου καὶ ὡς γίνῃ τὸ θέλημα αὐτοῦ, ὅπως μοι εἴπῃς». Ὁ ἄγγελος μετὰ ταῦτα ἀνῆλθεν εἰς τοὺς οὐρανοὺς. Τὸ γεγονός τοῦτο ἑορτάζει ἡ ἐκκλησία τὴν 25 Μαρτίου, ἡ δὲ ἑορτὴ αὕτη λέγεται εὐαγγελισμός τῆς Θεοτόκου.

Ἡ κοίμησις τῆς Θεοτόκου.— Ἡ Θεοτόκος μετὰ τὴν ἀνάληψιν τοῦ Ἰησοῦ εἰς τοὺς οὐρανοὺς ἔμεινεν εἰς τὸ χωρίον Γεθσημανῆ, τὸ ὁποῖον εὗρίσκετο πλησίον τῶν Ἱεροσολύμων. Ἐκεῖ ἀπέθανεν ἡ Παρθένος· τὸ δὲ γεγονός τοῦτο ἐορτάζει ἡ ἐκκλησία τὴν 15ην Αὐγούστου. Ἡ ἐορτὴ αὕτη ὀνομάζεται *κοίμησις τῆς Θεοτόκου*. Ὁ εὐαγγελισμὸς καὶ ἡ κοίμησις τῆς Θεοτόκου εἶνε αἱ δύο μεγαλύτεραι Θεομητορικαὶ ἐορταί. Θεομητορικαὶ ἐορταὶ λέγονται ὅσαι ἀναφέρονται εἰς τὴν μητέρα τοῦ Θεοῦ ἡμῶν, δηλαδή τὴν Θεοτόκον.

ΤΑ ΚΑΤΑ ΤΟΝ ΙΩΑΝΝΗΝ ΤΟΝ ΠΡΟΔΡΟΜΟΝ

Ἡ γέννησις τοῦ Ἰωάννου.— Εἰς τὴν Ἱερουσαλὴμ ἔζη εἷς ἱερεὺς τοῦ Θεοῦ, ὀνομαζόμενος *Ζαχαρίας*, ὁ ὁποῖος εἶχε σύζυγον τὴν *Ἐλισάβετ*. Καὶ οἱ δύο οὗτοι σύζυγοι ᾔσαν εὐσεβεῖς καὶ πιστοὶ εἰς τὸν Θεόν. Ἐπειδὴ δὲν εἶχον τέκνα καὶ ἐλυποῦντο πολὺ διὰ τοῦτο, παρεκάλουν τὸν Θεὸν νὰ τοὺς χαρίσῃ τέκνον. Ὁ Θεὸς εἰσήκουσε τέλος τῆς παρακλήσεώς των καὶ μίαν ἡμέραν, ἐνῶ ὁ *Ζαχαρίας* ἐθυμιάζεν εἰς τὸν ναόν, παρουσιάσθη εἰς τὸν αὐτὸν ἄγγελος, ὁ ὁποῖος εἶπεν ἔτι ἡ σύζυγός του θὰ γεννήσῃ υἱόν, τὸν ὁποῖον θὰ ὀνομάσῃ *Ἰωάννην*. Ἐπειδὴ ὅμως ὁ *Ζαχαρίας* δὲν ἐπίστευσεν

εἰς τοὺς λόγους ἐκείνους, ὁ ἄγγελος εἶπεν εἰς αὐτόν· «Ἐγὼ εἶμαι ὁ ἄγγελος Γαβριήλ καὶ με ἐστειλεν ὁ Θεὸς νὰ σοῦ ἀναγγείλω ὅτι θὰ ἀποκτήσης υἱόν. Ἐπειδὴ ὅμως δὲν ἐπίστευσας ἀμέσως εἰς τοὺς λόγους μου, διὰ τοῦτο θὰ μείνῃς ἄλαλος καὶ κωφὸς μέχρι τῆς ἡμέρας ποὺ θὰ γεννηθῇ τὸ παιδίον». Καὶ ἀπὸ τῆς στιγμῆς ἐκείνης ὁ Ζαχαρίας ἔμεινεν ἄλαλος καὶ κωφός. Ἀφοῦ ἐπέρασαν ἑννέα μῆνες, ἡ Ἐλισάβετ ἐγέννησεν υἱόν· κατὰ δὲ τὴν συνήθειαν τῶν Ἑβραίων συνηθροίσθησαν ὅλοι οἱ συγγενεῖς τῶν εἰς τὸν οἶκόν των διὰ νὰ τοὺς συγχαροῦν καὶ νὰ δώσουν τὸ ὄνομα εἰς τὸ παιδίον. «Ὅλοι οἱ συγγενεῖς καὶ φίλοι ἔλεγον νὰ ὀνομασθῇ Ζαχαρίας, ἀλλ' ἡ Ἐλισάβετ δὲν ἐδέχθη καὶ εἶπεν ὅτι ἔπρεπε νὰ ἐρωτηθῇ καὶ ὁ πατὴρ τοῦ παιδίου. Οἱ συγγενεῖς τότε ἔσπευσαν πρὸς τὸν Ζαχαρίαν, ὁ ὁποῖος ἔμενεν ἀκόμῃ ἄλαλος καὶ κωφός, καὶ διὰ νοημάτων ἐζήτησεν παρ' αὐτοῦ νὰ δώσῃ τὸ ὄνομα, τὸ ὁποῖον ἤθελε. Τότε ὁ Ζαχαρίας ἐζήτησεν ὁστροκον καὶ ἔγραψεν ἐπ' αὐτοῦ τὸ ὄνομα Ἰωάννης. Ἀμέσως δὲ μετὰ τοῦτο ἐλύθη ἡ γλῶσσα αὐτοῦ καὶ ἤρχισε νὰ ὁμιλῇ καὶ νὰ δοξάζῃ τὸν Θεὸν διὰ τὴν μεγάλην αὐτοῦ συγκατάβασιν.

«Τὰ ἀδύνατα παρ' ἀνθρώποις δυνατὰ ἐστί παρὰ τῷ Θεῷ».

• • **Τὸ κήρυγμα τοῦ Προδρόμου.**—Ὁ Ἰωάννης ὀνομάσθη Πρόδρομος, διότι ἐγεννήθη πρὸ τοῦ Χριστοῦ καὶ προητοίμασε τὸν δρόμον αὐτοῦ. «Ὅταν ὁ Ἰωάννης ἐγένετο ἀνὴρ, ἐζήλθεν εἰς τὴν ἔρημον τῆς Ἰουδαίας παρὰ τὸν Ἰορδάνην ποταμὸν καὶ ἐκήρυττε τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ. Συνεβούλευε δὲ τοὺς ἀνθρώπους νὰ μετανοήσουν, διότι ἄλλως θὰ τιμωρηθοῦν ὑπὸ τοῦ Θεοῦ. «Ὅσοι ἤκουον αὐτὸν καὶ μετενόουν, ἐβαπτίζοντο ὑπ' αὐτοῦ εἰς τὸν Ἰορδάνην ποταμὸν διὰ νὰ καθαρισθῶσιν ἀπὸ τὰς ἁμαρτίας των. Ἐλεγε δὲ ὁ Ἰωάννης εἰς τοὺς βαπτιζομένους ὅτι ἐγὼ μὲν σᾶς βαπτίζω με ὕδωρ, ἐκεῖνος ὅμως, ὁ ὁποῖος ἔρχεται ὀπίσω μου καὶ τοῦ ὁποῖου δὲν δύναμαι νὰ ἐγγίσω οὔτε τὸν ἱμάντα τῶν ὑπο-

δημάτων του, θά σᾶς βαπτίσῃ εἰς τὸ Πνεῦμα τὸ ἅγιον. Ὁ Ἰωάννης ἔζη ἐν τῇ ἐρήμῳ τρώγων ἀκρίδας καὶ μέλι ἄγριον καὶ ἐνδυόμενος μὲ ἐνδυμα ἀπὸ δέρμα καμήλου. ἔφερε δὲ καὶ ζώνην δερματίνην εἰς τὴν ὀσφύν του. Ἡ ἐκκλησία ὠνόμασεν αὐτὸν βαπτιστὴν, διότι ἐβάπτιζε τοὺς ἀνθρώπους καὶ κατόπιν ἐβάπτισε καὶ αὐτὸν τὸν Κύριον ἡμῶν Ἰησοῦν Χριστόν.

• **Ἡ ἀποκεφάλις τοῦ Προδρόμου.**—Εἰς τὰς ὄχθας τοῦ Ἰορδάνου ποταμοῦ συνηθροίζετο τότε πλῆθος ἀνθρώπων διὰ νὰ ἀκούσωσι τὸ κήρυγμα τοῦ Ἰωάννου. Ὁ λαὸς ἐθαύμαζε τὸν Ἰωάννην, τὸν ὁποῖον ὠνόμαζεν ἄνθρωπον τοῦ Θεοῦ, καὶ ἐσέβετο αὐτὸν πολὺ. Τινὲς ἐνόμισαν ὅτι ἦτο ὁ υἱὸς τοῦ Θεοῦ, ἀλλ' ὁ Ἰωάννης διέλυσε τὴν πλάνην ταύτην λέγων, ὅτι ὁ υἱὸς τοῦ Θεοῦ ἔρχεται ὀπίσθεν αὐτοῦ. Ὁ Ἰωάννης ἤλεγχε μὲ

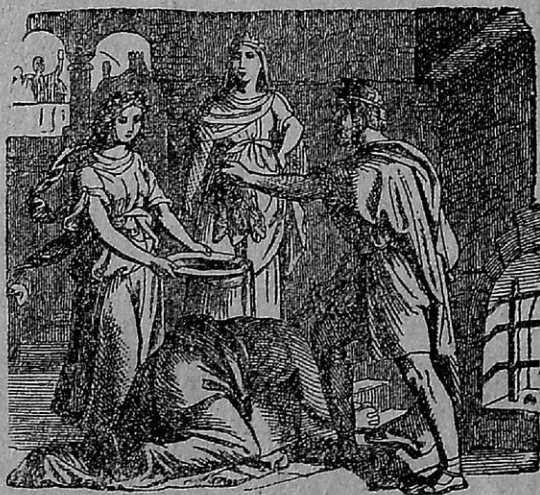

πολλὴν δριμύτητα τοὺς ἄσεβεῖς καὶ ἀδίκους.

Τὴν ἐποχὴν ἐκείνην βασιλεὺς τῆς Γαλιλαίας ἦτο ὁ Ἡρώδης Ἀντίπας, ἄνθρωπος ἁμαρτωλός, ὁ ὁποῖος εἶχε λάβει σύζυγον τὴν γυναῖκα τοῦ ἀδελφοῦ του Φιλίππου, ὀνομαζομένην Ἡρωδιάδα. Ὁ Ἰωάννης ἤλεγχε τὸν Ἡρώδη καὶ τὴν Ἡρωδιάδα ἐνώπιον τοῦ λαοῦ καὶ ἔλεγεν ὅτι ὁ Θεὸς θά τιμωρήσῃ αὐτοὺς διὰ τὰς ἁμαρτίας των. Ἐνεκα τούτου ὁ Ἡρώδης διέταξε νὰ φυλακίσωσιν αὐτόν. Ἀλλὰ καὶ εἰς τὴν φυλακὴν ὁ Ἰωάννης ἐξηκολούθει νὰ καλίσῃ τὸν βασιλεῖα καὶ τὴν Ἡρωδιάδα, ἣ ὁποία ἐζήτει εὐκαιρίαν νὰ τὸν

ἐκδικηθῇ. Ἡ εὐκαιρία ἐδόθη εἰς τὴν Ἡρωδιάδα κατὰ τὴν ἡμέραν, κατὰ τὴν ὁποίαν ὁ Ἡρώδης ἐώρταζε τὰ γενέθλιά του.

Τὴν ἡμέραν ἐκείνην ὁ Ἡρώδης εἶχε καλέσει εἰς γεῦμα ὄλους τοὺς μεγιστᾶνας αὐτοῦ. Μετὰ τὸ γεῦμα ἡ κόρη τῆς Ἡρωδιάδος Σαλώμη, εἰσῆλθεν εἰς τὴν αἴθουσαν καὶ ἐχό-

ρευσε θαυμάσιον χορόν· ὁ δὲ Ἡρώδης τόσον ηὐχαριστήθη ὥστε ὑπέσχεθη μεθ' ὅρκου ὅτι θὰ ἐδίδεν εἰς αὐτὴν ὅτι τοῦ ἐζήτει. Τότε ἡ Σαλώμη κατὰ συμβουλήν τῆς μητρὸς τῆς ἐζήτησε τὴν κεφαλὴν τοῦ Ἰωάννου ἐπὶ πίνακος. Ὁ Ἡρώδης ἐλυπήθη πολὺ, διότι

δὲν εἶχε σκοπὸν νὰ φονεύσῃ τὸν Ἰωάννην, ἐπεὶδὴ ὁμῶς εἶχεν ὀρκισθῇ ἐνώπιον τόσων προσκεκλημένων δὲν ἠδύνατο νὰ μὴ ἐκπληρώσῃ τὴν ὑπόσχεσίν του καὶ διὰ τοῦτο διέταξε νὰ ἀποκεφαλισθῇ ὁ Ἰωάννης καὶ νὰ δοθῇ ἡ κεφαλὴ αὐτοῦ. Ἡ διαταγὴ ἐξετελέσθη ἀμέσως καὶ ἡ Σαλώμη λαβοῦσα ἐπὶ πίνακος τὴν κεφαλὴν τοῦ Προδρόμου ἔφερεν αὐτὴν εἰς τὴν μητέρα τῆς τὴν Ἡρωδιάδα. Οἱ μαθηταὶ τοῦ Ἰωάννου μαθόντες τὸν θάνατον αὐτοῦ ἦλθον εἰς τὴν φυλακὴν καὶ ἔλαβον τὸ πτώμα του, τὸ ὁποῖον ἔθαψαν. Τὸ γεγονός τοῦτο ἐορτάζει ἡ ἐκκλησία τὴν 29 Αὐγούστου, ἐνῶ τὴν γέννησιν τοῦ Προδρόμου ἐορτάζει τὴν 24ην Ἰουνίου.

«Δικαιοσύνην μάθετε οἱ ἐνοικοῦντες ἐπὶ τῆς γῆς».

ΤΑ ΚΑΤΑ ΤΟΝ ΚΥΡΙΟΝ ΗΜΩΝ ΙΗΣΟΥΝ ΧΡΙΣΤΟΝ

Ἡ Παρθένος Μαρία ἦτο μνηστευμένη μετὰ τὸν τέκτονα Ἰωσήφ, ὁ ὁποῖος κατήγετο ἐκ τῆς Βηθλεέμ. Ἡ Βηθλεέμ εἶνε μικρὰ πόλις τῆς Ἰουδαίας. Πρὸς τὸν Ἰωσήφ λοιπὸν παρουσιάσθη ἄγγελος Κυρίου καὶ εἶπεν εἰς αὐτὸν ὅτι ἡ Μαρία θὰ γεννήσῃ υἱόν, ὁ ὁποῖος θὰ εἴνῃ ἐκ Πνεύματος Ἁγίου καὶ θὰ σώσῃ τὸν κόσμον ἀπὸ τὰς ἁμαρτίας του.

• Ἡ γέννησις τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ. — Τὴν ἐποχὴν ἐκείνην ὀλόκληρος ὁ κόσμος ἦτο ὑποτεταγμένος εἰς τὸ ῥωμαϊκὸν κράτος. Ὁ τότε αὐτοκράτωρ τοῦ ῥωμαϊκοῦ κράτους Καῖσαρ

Αὐγουστος, θέλων νὰ μάθῃ πόσοι ἦσαν οἱ ὑπῆκοοι αὐτοῦ, ἐξέδωκε διάταγμα, διὰ τοῦ ὁποῖου ἕκαστος ἐκ τῶν ἀνθρώπων ὤφειλε νὰ μεταβῇ εἰς τὴν ἰδιαιτέραν τοῦ πατρίδα διὰ νὰ ἀπογραφῇ. Ὁ Ἰωσήφ λοιπὸν, ὁ σύζυγος τῆς Μαρίας,

ἔφυγεν ἀπὸ τὴν Ναζαρέτ, ὅπου κατῴκει τότε, καὶ μετέβη μετὰ τῆς Παρθένου εἰς τὴν πατρίδα του τὴν Βηθλεέμ. Ἡ Μαρία ἦτο ἐτοιμόγεννος καὶ ἀνέμενεν ἀπὸ ἡμέρας εἰς ἡμέραν νὰ γεννήσῃ τὸν Ἰησοῦν Χριστόν. Ἐπειδὴ ὅμως ὅλα τὰ οἰκήματα τῆς Βηθλεέμ εἶχον καταληφθῇ καὶ δὲν ὑπῆρχε τόπος διὰ νὰ μείνουν ὁ Ἰωσήφ καὶ ἡ Μαρία, ἀπεφάσισαν νὰ διανυκτερεύσουν εἰς ἓν μικρὸν παν-

δοχεῖον. Τὴν νύκτα ὅμως ἐκείνην ἡ Μαρία ἐγέννησε τὸν υἱὸν αὐτῆς τὸν Κύριον ἡμῶν Ἰησοῦν Χριστὸν καὶ ἀφοῦ τὸν ἐσπαργάνωσε τὸν ἔθεσεν εἰς μίαν φάτνην ἀλόγων ζώων, ἐπειδὴ δὲν ὑπῆρχε τόπος εἰς τὸ πανδοχεῖον.

Πλησίον τῆς Βηθλεὲμ καὶ εἰς μικρὰν ἀπόστασιν ἀπὸ τῆς φάτνης ὑπῆρχον ἀγροί, ἐντὸς τῶν ὁποίων διενυκτέρευον ποιμένες, οἱ ὅποιοι ἐφύλαττον τὰ ποίμνιά των. Τὴν

στιγμὴν λοιπὸν ποὺ ἐγεννήθη ὁ Χριστός, οἱ ποιμένες ἐκεῖνοι εἶδον ἐκπληκτικὰ πράγματα. Μία ζωηρὰ λάμψις ἐφώτισεν αἴφνης τὸν οὐρανὸν καὶ ἄγγελοι τοῦ Θεοῦ κατερχόμενοι ἐκ τοῦ ὕψους ἔψαλλον Δόξα ἐν ὑψίστοις Θεῷ καὶ ἐπὶ γῆς εἰρήνη, ἐν ἀνθρώποις εὐδοκία. Δηλαδή δόξα εἰς τὸν Θεὸν τῶν οὐρανῶν καὶ ἐπὶ τῆς γῆς ἃς βασιλεύσῃ εἰρήνη, εἰς δὲ τοὺς ἀνθρώπους ἃς ἔλθῃ ἡ χάρις τῆς σωτηρίας. Οἱ ποιμένες ἐφοβήθησαν πολὴ καὶ δὲν ἐγνώριζον πῶς νὰ ἐξηγήσουν τὰ γεγονότα ἐκεῖνα. Τότε

ἄγγελος Κυρίου παρουσιάσθη ἐνώπιον αὐτῶν καὶ λέγει· «Μὴ φοβεῖσθε. Ἦλθον νῦν σᾶς ἀναγγεῖλω χαρὰν μεγάλην, ἣ ὅποια θὰ εἶνε χαρὰ δι' ὅλον τὸν κόσμον. Εἰς τὴν Βη-
θλεὲμ ἐγεννήθη σήμερον ὁ Σωτὴρ τοῦ κόσμου. Ὑπάγετε ἐκεῖ καὶ θὰ εὑρητε τὸ παιδίον ἐπὶ τῆς φάτνης μέσα εἰς τὰ σπάργανα. Προσκυνήσατε αὐτὸ καὶ δοξάσατε τὸν Θεόν. Ἀμέσως οἱ ποιμένες ἀφῆκαν τὰ ποίμνια καὶ τοὺς ἄγρους καὶ μετέβησαν εἰς τὴν πόλιν, ὅπου εὑρον τὸ παιδίον, ὅπως εἶπεν εἰς αὐτοὺς ὁ ἄγγελος, καὶ ἀφοῦ τὸ προσεκύνησαν ἀνεχώρησαν δοξολογοῦντες τὸν Θεόν. Ἡ ἐκκλησία ἡμῶν ἐορτάζει τὴν γεννήσιν τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ τὴν 25ην Δεκεμβρίου, ψάλλεται δὲ κατ' αὐτὴν τὸ ἐξῆς τροπάριον·

Χριστὸς γεννᾶται, δοξάσατε. Χριστὸς ἐξ οὐρανῶν, ἀπαν-
τήσατε. Χριστὸς ἐπὶ τῆς γῆς ὑψώθητε. Ἀσατε τῷ Κυρίῳ
πᾶσα ἡ γῆ καὶ ἐν εὐφροσύνῃ ἀνυμνήσατε λαοὶ ὅτι δεδό-
ξασται· δηλαδή. Ὁ Χριστὸς γεννᾶται. Δοξάσατε αὐτὸν
ὅλοι οἱ λαοί. Ὁ Χριστὸς εὐρίσκεται ἐπὶ τῆς γῆς, ὑψωθῆτε
μέχρις αὐτοῦ. Ψάλλετε εἰς τὸν Θεὸν πάντες οἱ κατοικοῦν-
τες ἐπὶ τῆς γῆς καὶ ὑμνήσατε αὐτὸν μετὰ χαρᾶς, διότι
εἶνε δοξασμένος.

Ἐπίσης ἡ ἐκκλησία ψάλλει κατὰ τὴν αὐτὴν ἡμέραν
τὸ ἐξῆς ἀπολυτίκιον·

Ἡ γέννησίς σου, Χριστέ, ὁ Θεὸς ἡμῶν, ἀνέτειλε τῷ
κόσμῳ τὸ φῶς τῆς γνώσεως. Ἐν αὐτῇ γὰρ οἱ τοῖς
ἄστροις λατρεύοντες ὑπὸ ἄστέρος ἐδιδάσκοντο· σὲ προσκυ-
νεῖν τὸν ἥλιον τῆς δικαιοσύνης καὶ σὲ γινώσκειν ἐξ ὕψους
ἀνατολήν· Κύριε δόξα σοι. Τὸ ἀπολυτίκιον τοῦτο ἐξηγεῖται
ὡς ἐξῆς· Ἡ γέννησίς σου, Χριστέ, ὁ Θεὸς ἡμῶν, ἔδειξεν εἰς
τὸν κόσμον τὸ φῶς τῆς γνώσεως (δηλ. ἐγνώρισεν ὁ κό-
σμος τὸν ἀληθινὸν Θεόν). Κατ' αὐτὴν οἱ λαοί, οἱ ὅποιοι
ἐλάτρευον τὰ ἄστρα ὡς θεούς, ἐδιδάχθησαν ἀπὸ ἑνα ἄστέρα
νῦν προσκυνεῖν σὲ μόνον, ὁ ὅποιος εἶσαι ὁ ἥλιος τῆς δι-
καιοσύνης καὶ νῦν γνωρίζουν σέ, ὁ ὅποιος ἐφανερώθης ἐξ
ὕψους καὶ εἶσαι δοξασμένος.

Ἡ προσκύνησις τῶν μάγων.—Μετὰ τὴν γέννησιν τοῦ Σωτῆρος ἦλθον εἰς τὰ Ἱεροσόλυμα σοφοὶ τινες ἄνδρες, μάγοι καλούμενοι, καὶ ἡρώτων ποῦ ἐγεννήθη ὁ βασιλεὺς τῶν Ἰουδαίων. Οἱ μάγοι οὗτοι ἦσαν ἀπὸ τὴν Ἀνατολὴν καὶ ἔλεγον ὅτι εἶδον ἐκεῖ ἓνα ἀστέρα λαμπρότατον, ἐκ τούτου δὲ ἐνόησαν, ὅτι ἐγεννήθη μέγας βασιλεὺς εἰς τὸν κόσμον καὶ ἤρχοντο διὰ νὰ προσκυνήσωσιν αὐτόν. Ὁ τότε βασιλεὺς τῆς Ἰουδαίας Ἡρῶδης, ὅταν ἤκουσεν ὅτι ἐγεννήθη νέος βασιλεὺς, ἐταράχθη πολὺ, διότι ἐφοβήθη μήπως τοῦ

πάρῃ τὴν βασιλείαν του. Διὰ τοῦτο ἐκάλεσεν ὅλους τοὺς σοφοὺς καὶ τοὺς ἱερεῖς τῆς χώρας του διὰ νὰ πληροφορηθῇ παρ' αὐτῶν ποῦ ἐγεννήθη ὁ Χριστός, ὁ νέος αὐτός βασιλεὺς. Ἐκεῖνοι δὲ εἶπον εἰς αὐτόν ὅτι, ὅπως προεῖπον οἱ προφῆται, ὁ Χριστός θὰ ἐγεννᾶτο εἰς τὴν Βηθλεὲμ τῆς Ἰουδαίας. Τότε ὁ Ἡρῶδης ἐκάλεσε κρυφίως τοὺς μάγους κα

ἔμαθε παρ' αὐτῶν ποίαν ἀκριβῶς ἐποχὴν ἐφάνη εἰς τὴν Ἀνατολὴν ὁ ἀστήρ. Τοῦτο δὲ ἐπραξεν ὁ Ἡρώδης, διότι ἤθελε νὰ γνωρίξῃ πόσων ἐτῶν ἦτο τότε ὁ Ἰησοῦς. Ἀφοῦ δὲ ἐξηκρίβωσε τὸν χρόνον τῆς ἐμφανίσεως τοῦ ἀστέρος, εἶπεν εἰς τοὺς μάγους νὰ υπάγωσιν εἰς τὴν Βηθλεὲμ διὰ νὰ πληροφορηθοῦν περὶ τοῦ παιδίου καὶ κατοπιν νὰ ἐπιστρέψωσι νὰ τοῦ εἴπουν τί ἔμαθον περὶ αὐτοῦ, διότι δῆθεν ἤθελε καὶ αὐτὸς νὰ υπάγῃ νὰ τὸ προσκυνήσῃ, ἐνῶ πράγματι εἶχε σκοπὸν νὰ τὸ φονεύσῃ.

Οἱ μάγοι τότε ἀνεχώρησαν καὶ ὅταν ἔφθασαν εἰς τὴν Βηθλεὲμ εἶδον τὸν ἀστέρα ὑπεράνω τῆς κατοικίας, εἰς τὴν ὁποίαν εὗρίσκετο ὁ Ἰησοῦς καὶ ἐχάρησαν πολὺ διὰ τοῦτο. Ἀμέσως εἰσῆλθον εἰς τὴν οἰκίαν καὶ εὔρον τὸ παιδίον εἰς τὰς ἀγκάλας τῆς μητρὸς αὐτοῦ. Ἐγονυπέτησαν τότε ἐνώπιον αὐτοῦ καὶ προσεκύνησαν· μετὰ δὲ τοῦτο ἤνοιξαν τὰ θησαυροφυλάκια αὐτῶν καὶ προσέφερον εἰς τὸ παιδίον δῶρα, χρυσὸν καὶ λίβανον καὶ σμύρναν. Καὶ ὁδηγηθέντες ὑπὸ τοῦ Θεοῦ νὰ μὴ ἐπιστρέψουν πλέον πρὸς τὸν Ἡρώδη ἀνεχώρησαν εἰς τὴν πατρίδα των δι' ἄλλης ὁδοῦ.

● **Ὁ Ἡρώδης καὶ ἡ φυγὴ τοῦ Ἰησοῦ εἰς Αἴγυπτον.** — Ἀφοῦ ἀνεχώρησαν οἱ μάγοι, ἰδοὺ ἄγγελος Θεοῦ ἐφάνη εἰς τὸν Ἰωσήφ καὶ λέγει πρὸς αὐτὸν νὰ πάρῃ τὸ παιδίον καὶ τὴν μητέρα αὐτοῦ καὶ νὰ φύγῃ εἰς Αἴγυπτον καὶ νὰ μὴ ἐπιστρέψῃ εἰς τὴν Βηθλεὲμ, ἄν δὲν τὸν εἰδοποιήσῃ, διότι ὁ Ἡρώδης ζητεῖ νὰ φονεύσῃ τὸ παιδίον. Ὁ Ἰωσήφ ἀμέσως τὴν ἐπομέ-

νην παρέλαβε τὴν Θεοτόκον καὶ τὸν Ἰησοῦν καὶ ἔφυγε μετ' αὐτῶν εἰς τὴν Αἴγυπτον.

Ὅτε δὲ ὁ Ἡρώδης ἐνόησεν ὅτι τὸν ἐνέπαιζαν οἱ μάγοι, ὠργίσθη πολὺ καὶ ἐπειδὴ δὲν ἠδύνατο νὰ εὑρῇ τὴν κατοικίαν τοῦ παιδίου διέταξε τοὺς στρατιώτας του νὰ μεταβῶσιν εἰς τὴν Βηθλεὲμ καὶ νὰ σφάξωσιν ὅσα παιδιά τῆς πόλεως ταύτης εἶχον ἡλικίαν κατωτέραν τῶν δύο ἐτῶν. Τοῦτο δὲ ἐπραξεν ὁ Ἡρώδης, διότι εἶχεν ὑπ' ὄψει του τὸν

χρόνον τοῦ ἀστέρος· ἐκ τούτου δὲ ὑπελόγιζεν ὅτι ὁ Ἰησοῦς δὲν ἦτο ἀκόμη δύο ἐτῶν. Ἠλπιζε δὲ ὅτι μεταξύ τῶν παιδίων, τὰ ὅποια θὰ ἔσφαζε, θὰ ἦτο καὶ ὁ Ἰησοῦς. Ἀλλὰ τοὺς σκοποὺς τοῦ Ἡρώδου ἐματαίωσεν ὁ Θεός, ὁ ὅποιος ἐγκαίρως εἰδοποίησε τὸν Ἰωσήφ νὰ φύγῃ ἀπὸ τὴν Βηθλεὲμ καὶ τοιούτοτρόπως ἐσώθῃ ὁ Ἰησοῦς. Ἡ σκληρὰ καὶ ἀπάνθρωπος διαταγὴ τοῦ Ἡρώδου ἐξετελέσθη,

ἀλλ' ὁ Θεὸς δὲν ἀφῆκεν αὐτὸν ἀτιμώρητον διὰ τὴν σφαγὴν ταύτην τῶν παιδίων. Δύο ἔτη πρὶν ἀποθάνῃ προσεβλήθη ἀπὸ τρομερὰν νόσον, ἣ ὅποια, ἀφοῦ, τὸν ἐβασάνισε πολὺ, ἔθεσε τέρμα εἰς τὴν ζωὴν του.

Μετὰ τὸν θάνατον τοῦ Ἡρώδου παρουσιάσθη καὶ πάλιν εἰς τὸν Ἰωσήφ ὁ ἄγγελος καὶ εἶπεν εἰς αὐτὸν νὰ ἐγκαταλείψῃ τὴν Αἴγυπτον καὶ νὰ ἐπιστρέψῃ ὀπίσω εἰς τὴν πατρίδα του. Ὁ Ἰωσήφ ὑπήκουσεν ἀμέσως, ἀλλ' ὅταν ἔφθασεν εἰς τὴν Βηθλεὲμ, ἔμαθεν ὅτι ἀντὶ τοῦ Ἡρώδου

ἐβασίλευεν ὁ σκληρὸς αὐτοῦ υἱὸς Ἀρχέλαος καὶ ἐφοβήθη
να κατοικήσῃ ἐκεῖ. Ὁδηγηθεῖς δὲ ὑπὸ τοῦ ἀγγέλου ἦλθε
καὶ κατώκησεν εἰς τὴν Ναζαρέτ τῆς Γαλιλαίας καὶ διὰ
τοῦτο ὁ Ἰησοῦς ὠνομάσθη Ναζωραῖος.

«Δόξα ἐν ὑψίστοις Θεῷ καὶ ἐπὶ γῆς εἰρήνῃ ἐν ἀνθρώποις
εὐδοκία».

Γνωρίζομεν ἐκ τῆς παλαιᾶς Διαθήκης ὅτι οἱ Ἰουδαῖοι ἔχουν
μίαν μεγάλην ἑορτὴν ὀνομαζομένην Πάσχα. Ὁ Ἰωσήφ καὶ ἡ Μαρία
ἀνέβαινον κατ' ἔτος ἀπὸ τῆς Ναζαρέτ εἰς τὰ Ἱεροσόλυμα καὶ ἐφάρ-
ταζον ἐκεῖ τὴν μεγάλην ἑορτὴν τοῦ Πάσχα. Ὁ Ἰησοῦς, ἐπειδὴ ἦτο
ἡλικίας μικρὸς, δὲν ἀνέβαινε μετὰ τῶν γονέων τοῦ εἰς τὰ Ἱεροσό-
λυμα κατὰ τὴν ἑορτὴν ταύτην, ἀλλ' ἔμενεν εἰς τὴν Ναζαρέτ μετὰ τοὺς
συγγενεῖς τῆς μητρός του.

● Ὁ Ἰησοῦς δωδεκαετής ἐν τῷ ναῶ τῆς Ἱερουσα-
λήμ. — Ὅτε ὁ Ἰησοῦς ἐγένετο δώδεκα ἐτῶν, οἱ γονεῖς
αὐτοῦ παρέλαβον αὐτὸν μαζί των. Ὅτε δὲ ἐτελείωσεν ἡ
ἑορτή, ὁ Ἰωσήφ καὶ ἡ Θεοτόκος ἀνεχώρησαν εἰς τὴν πα-

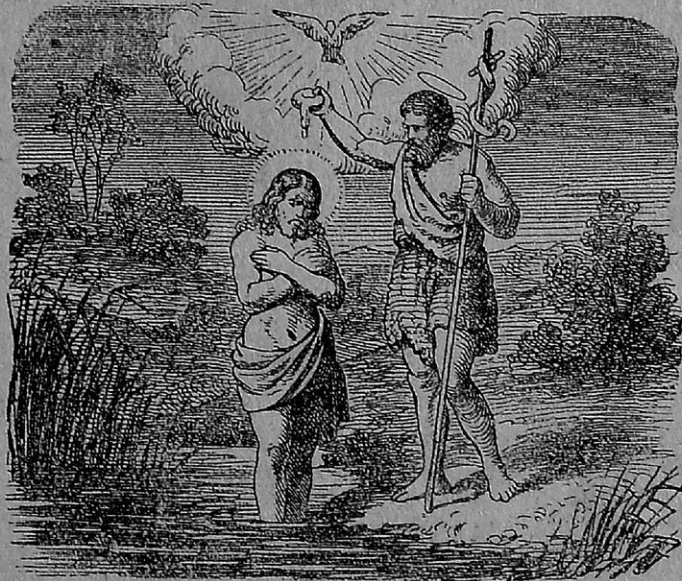
τρίδα των. Εἰς τὸν δρόμον παρετήρησαν ὅτι ὁ Ἰησοῦς δὲν ἤρχετο μετ' αὐτῶν. Τοῦτο ὅμως δὲν τοὺς ἀνησύχησε, διότι ὑπέθεσαν ὅτι θὰ ἤρχετο μὲ τοὺς συγγενεῖς των. Ὅταν τὸν ἀνεζήτησαν μεταξύ τῶν συγγενῶν των καὶ δὲν τὸν εὔρον, ἐφοβήθησαν πολὺ καὶ ἀνήσυχοι ἐπέστρεψαν ὀπίσω εἰς τὰ Ἱεροσόλυμα, ὅπου τὸν ἀνεζήτησαν, ἀλλὰ δὲν τὸν εὔρον εἰς κανὲν μέρος. Τέλος τὸν εὔρον ἐντὸς τοῦ ναοῦ τοῦ Σολομῶντος καθήμενον μετὰ τῶν διδασκάλων, ἀκούοντα καὶ ἐρωτῶντα αὐτοὺς περὶ διαφόρων ὑψηλῶν ζητημάτων, ὥστε ὅλοι ἐθαύμαζον τὴν σοφίαν του καὶ τὰς λαμπράς ἀπαντήσεις ποῦ ἔδιδε. Τότε ἡ μήτηρ αὐτοῦ λέγει πρὸς αὐτόν. «Τί ἔκαμες, τέκνον μου ; Ὁ πατήρ σου καὶ ἐγὼ σὲ ἐζητοῦμεν μὲ μεγάλην στενοχωρίαν». Ὁ Ἰησοῦς τότε ἀπήντησε. «Διατί μὲ ἐζητεῖτε ; Δὲν γνωρίζετε ὅτι πρέπει νὰ εἶμαι εἰς τὸν οἶκον τοῦ πατρός μου ; » Ἀλλ' αὐτοὶ δὲν ἐνόησαν τί ἔλεγε. Μόνον ἡ μήτηρ του διετήρησε τοὺς λόγους τούτους εἰς τὴν καρδίαν της. Τότε ὁ Ἰησοῦς ἠκολούθησε τοὺς γονεῖς αὐτοῦ καὶ ἐπέστρεψε μετ' αὐτῶν εἰς τὴν Ναζαρέτ, ἔκτοτε δὲ ὑπῆκουεν εἰς αὐτούς.

«Τὰ τέκνα ὑπακούετε τοῖς γονεῦσιν ὑμῶν ἐν Κυρίῳ.»

Ἡ βάπτισις τοῦ Χριστοῦ. — Ὅτε ὁ Ἰησοῦς ἔγινε τριάκοντα ἐτῶν, μετέβη εἰς τὸν Ἰορδάνην ποταμόν, ὅπου ἔμενον ὁ Ἰωάννης ὁ βαπτιστής, διὰ νὰ βαπτισθῇ ὑπ' αὐτοῦ. Ὁ Ἰωάννης ὅμως ἠρνεῖτο νὰ πράξῃ τοῦτο καὶ ἔλεγεν εἰς τὸν Ἰησοῦν. «Κύριε. ἐγὼ ἔχω ἀνάγκην νὰ βαπτισθῶ ὑπὸ σοῦ καὶ σὺ ἔρχεσαι πρὸς ἐμέ ; » Ὁ δὲ Ἰησοῦς ἀπήντησεν. «Εἶνε ἀνάγκη νὰ ἐκπληρώσω τὸ θέλημα τοῦ πατρός μου καὶ διὰ τοῦτο πρέπει νὰ μὲ βαπτίσῃς». Τότε ὁ Ἰωάννης ἐβάπτισε τὸν Ἰησοῦν εἰς τὸν Ἰορδάνην ποταμόν. Τὴν στιγμήν δέ, κατὰ τὴν ὁποίαν ὁ Ἰησοῦς ἀνέβαινεν ἀπὸ τὸ ὕδωρ, ἠνοιχθῆσαν οἱ οὐρανοὶ καὶ τὸ πνεῦμα τοῦ Θεοῦ κατήλθεν ὡς περιστέρα. ἐπ' αὐτόν, φωνὴ δὲ ἠκούσθη ἐκ τῶν οὐρανῶν,

ἡ ὁποία ἔλεγεν· «Οὗτος εἶνε ὁ υἱός μου ὁ ἀγαπητός, εἰς τὸν ὁποῖον ἐγὼ ἠυδόκησα».

Τὴν βάπτισιν τοῦ Χριστοῦ ἑορτάζει ἡ ἐκκλησία ἡμῶν τὴν 6 Ἰανουαρίου. Εἶνε δὲ αὕτη μία ἀπὸ τὰς μεγαλυτέρας ἑορτὰς τοῦ χριστιανισμοῦ, διότι κατ' αὐτὴν ἐφανερώθη ἡ ἅγια Τριάς εἰς τοὺς ἀνθρώπους, δηλαδή ὁ Θεὸς Πατήρ, ὁ Υἱὸς καὶ τὸ ἅγιον Πνεῦμα. Ἡ ἑορτὴ αὕτη καλεῖται διὰ τοῦτο Θεοφάνεια, ἥτοι φανέρωσις τοῦ Θεοῦ ἐν Τριάδι. ψάλλεται δὲ κατ' αὐτὴν τὸ ἐξῆς ἀπολυτίκιον·

Ἐν Ἰορδάνῃ βαπτιζομένου σου, Κύριε, ἡ τῆς Τριάδος ἐφανερώθη προσκύνησις. Τοῦ γὰρ γεννήτορος ἡ φωνὴ προσεμαρτύρει σοι, ἀγαπητόν σε υἱὸν ὀνομάζουσα· καὶ τὸ Πνεῦμα ἐν εἵδει περιστερᾶς ἐβεβαίον τοῦ λόγου τὸ ἀσφαλές. Ὁ ἐπιφανείς, Χριστέ ὁ Θεός, καὶ τὸν κόσμον φωτίσας δόξα σοι.

Ἡ ἔννοια τοῦ ἀπολυτικίου τούτου εἶνε ἡ ἐξῆς· «Ὅτε ἐβαπτίζεσο εἰς τὸν Ἰορδάνην, Κύριε, ἐφανερώθη εἰς τοὺς ἀνθρώπους ὅτι πρέπει νὰ προσκυνῶσι τὴν ἁγίαν Τριάδα, διότι ἡ μὲν φωνὴ τοῦ Πατρὸς σου ἐκ τοῦ οὐρανοῦ σὲ ὠνόμαζεν υἱὸν αὐτοῦ ἀγαπητόν, τὸ δὲ Πνεῦμα τὸ ἅγιον ὡς εἶδος περιστερᾶς ἐβεβαίωνε τοῦτο ἀσφαλῶς. Διὰ τοῦτο ὀφείλεται δόξα εἰς σέ, Κύριε, ὁ ὁποῖος ἐφάνης εἰς ἡμᾶς καὶ ἐφώτισες τὸν κόσμον.

«Μετανοήσατε καὶ βαπτισθῆτε ἕκαστος ὑμῶν ἐν τῷ ὀνόματι Ἰησοῦ Χριστοῦ εἰς ἄφεσιν ἁμαρτιῶν. Ὅσοι εἰς Χριστὸν ἐβαπτίσθητε, Χριστὸν ἐνεδύσασθε».

Ἡ ἐκλογή τῶν μαθητῶν τοῦ Ἰησοῦ. — Ἀφοῦ ὁ Ἰησοῦς ἐβαπτίσθη εἰς τὸν Ἰορδάνην ὑπὸ τοῦ Ἰωάννου καὶ

ἐξεπλήρωσε τοιοῦτοτρόπως πάντα νόμον, ἦλθεν εἰς τὴν λίμνην Τιβεριάδα, ἡ ὁποία λέγεται καὶ θάλασσα τῆς Γαλιλαίας. Ἡ λίμνη αὕτη ἦτο τότε ἀπὸ τὰς περισσότερον

ἰχθυοφόρους τοῦ κόσμου, πολλοὶ δὲ ἄλιεῖς ἔρριπτον τὰ δί-
κτυά των καὶ ἀνέσυρον πλῆθος ἰχθύων. Εἰς τὴν ὄχθην
τῆς λίμνης ταύτης περιεπάτει μίαν ἡμέραν ὁ Ἰησοῦς καὶ
εἶδε δύο ἀδελφούς, οἱ ὅποιοι ἔρριπτον ἐκείνην τὴν στιγμὴν
τὰ δίκτυά των. Οἱ δύο ἐκεῖνοι ἀδελφοὶ ἦσαν υἱοὶ τοῦ Ἰωῆ
ὁ ὅποιος ἦτο ἐπίσης ἄλιεύς, καὶ ὀνομάζοντο Σίμων καὶ

Ἀνδρέας. Ὁ Ἰησοῦς τότε λέγει πρὸς αὐτούς· Ἀφήσατε τὰ
δίκτυα καὶ ἔλθετε μαζί μου καὶ ἐγὼ θὰ σᾶς κάμω ἄλιεῖς
ἀνθρώπων, δηλαδή θὰ σᾶς καταστήσω σοφοὺς διὰ νὰ διδά-
σκετε τοὺς ἀνθρώπους. Οἱ δύο ἀδελφοὶ ἀφῆκαν ἀμέσως τὰ
δίκτυα καὶ ἠκολούθησαν τὸν Ἰησοῦν. Ὁ πρῶτος ἐξ αὐτῶν,
ὁ Σίμων, ὀνομάσθη κατόπιν Κηφᾶς, δηλαδή Πέτρος, καὶ
κατέστη ὁ κορυφαῖος ὅλων τῶν ἄλλων ἀποστόλων. Μετ' ὀλί-

γας ἡμέρας, ἐνῶ καὶ πάλιν ὁ Ἰησοῦς περιεπάτει εἰς τὴν ὄχθην τῆς λίμνης, εἶδε δύο ἄλλους ἀδελφοὺς, τὸν Ἰάκωβον καὶ Ἰωάννην, οἱ ὅποιοι ἠλίσυον μὲ τὸν πατέρα των Ζεβεδαῖον, καὶ τοὺς ἐκάλεσε νὰ τὸν ἀκολουθήσωσιν. Ἐκεῖνοι ἀφῆκαν ἀμέσως τὰ δίκτυα καὶ τὸν πατέρα των καὶ προθύμως ἠκολούθησαν αὐτόν. Κατόπιν εὔρεν ὁ Ἰησοῦς τὸν Φίλιππον, ὁ ὅποιος κατήγετο ἀπὸ τὴν πόλιν Βηθσαῖδά, ἀπὸ τὴν ὁποίαν κατήγετο ὁ Πέτρος καὶ ὁ Ἀνδρέας, καὶ ἐκάλεσεν αὐτόν. Ὁ Φίλιππος εὔρε κατόπιν τὸν Ναθαναήλ, τὸν ὁποῖον ἔφερε πρὸς τὸν Ἰησοῦν. Ὁ Ναθαναήλ οὗτος ὠνομάσθη κατόπιν Βαρθολομαῖος.

Ἀφοῦ δὲ παρῆλθον ὀλίγαι ἡμέραι, ὁ Ἰησοῦς ἐκάλεσε καὶ τοὺς ἄλλους μαθητάς του καὶ τοιουτοτρόπως ἔγιναν ὅλοι δώδεκα. Ἐκάλεσε τὸν Θωμᾶν, ὁ ὅποιος ὠνομάσθη καὶ Δίδυμος, τὸν Ματθαῖον, ὁ ὅποιος ἦτο τελώνης, τὸν Σίμωνα ὁ ὅποιος κατήγετο ἀπὸ τὴν Κανᾶ τῆς Γαλιλαίας, ὁ ὅποιος ὠνομάσθη διὰ τοῦτο Κανανίτης ἢ Ζηλωτής, τὸν Ἰάκωβον καὶ τὸν Λεββαῖον, τοὺς υἱοὺς τοῦ Ἀλφαίου, καὶ τέλος τὸν Ἰούδαν τὸν Ἰσκαριώτην, ἐκ τῆς πόλεως Ἰσκαριώτ, ὁ ὅποιος ὅμως ἐγένετο προδότης τοῦ διδασκάλου αὐτοῦ. Ὁ Ἰούδας ἦτο Ἰουδαῖος, ἐνῶ ὅλοι οἱ ἄλλοι ἦσαν Γαλιλαῖοι.

Οἱ δώδεκα λοιπὸν μαθηταὶ τοῦ Ἰησοῦ, οἱ ὅποιοι ὠνομάσθησαν καὶ Ἀπόστολοι, ἦσαν οἱ ἑξῆς. Ὁ Σίμων ἢ Πέτρος καὶ ὁ Ἀνδρέας, ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ. Ὁ Ἰάκωβος καὶ ὁ Ἰωάννης, οἱ υἱοὶ τοῦ Ζεβεδαίου. Ὁ Φίλιππος καὶ ὁ Βαρθολομαῖος ἢ Ναθαναήλ. Ὁ Ἰάκωβος καὶ ὁ Λεββαῖος, οἱ υἱοὶ τοῦ Ἀλφαίου. Ὁ Θωμᾶς καὶ ὁ Ματθαῖος, ὁ Σίμων ὁ Κανανίτης καὶ ὁ Ἰούδας ὁ Ἰσκαριώτης.

«Ἐγὼ εἰμι τὸ φῶς τοῦ κόσμου· ὁ ἀκολουθῶν ἐμοὶ οὐ μὴ περιπατήσει ἐν τῇ σκοτίᾳ, ἀλλ' ἔξει τὸ φῶς τῆς ζωῆς».

Τὸ θαῦμα τῆς Κανᾶ.—Τρεῖς ἡμέρας μετὰ τὴν ἐκλογὴν τῶν μαθητῶν ἦλθεν ὁ Ἰησοῦς εἰς τὴν Κανᾶ τῆς Γαλιλαίας

ὅπου ἐτελεῖτο γάμος, εἰς τὸν ὅποιον εἶχε προσκληθῇ αὐτός, ἡ μήτηρ του καὶ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ. Ὅταν ἐτελείωσεν ὁ οἶνος, ἡ μήτηρ τοῦ Ἰησοῦ λέγει πρὸς αὐτόν· «Οἶνον δὲν ἔχουσιν». Ὁ Ἰησοῦς τότε διέταξε τοὺς ὑπηρέτας νὰ γέμισωσι μὲ ὕδωρ ἕξ μεγάλαις ὑδρίας λιθίνας. Οἱ ὑπηρέται ἤντηλσαν ἀμέσως ὕδωρ καὶ ἀφοῦ ἐγέμισαν τὰς ὑδρίας ἔφερον εἰς τὸν Ἰησοῦν, ὁ ὅποιος ἠλόγησεν αὐτάς καὶ μετέβαλε τὸ ὕδωρ εἰς οἶνον. Τοῦτο ὑπῆρξε τὸ πρῶτον θαῦμα τοῦ Ἰησοῦ, διὰ τοῦ ὁποίου ἐφάνέρωνε πλέον ὅτι ἦτο υἱὸς τοῦ Θεοῦ καὶ ἐπίστευσαν εἰς αὐτὸν οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ. «Οἶδα ὅτι πάντα δύνασαι ὡς δυνατός, ἀδυνατεῖ δέ σοι οὐδέν».

✓ Ἡ ἀνάστασις τοῦ υἱοῦ τῆς χήρας ἐν Νατὶν.—Μίαν ἡμέραν ὁ Ἰησοῦς μετέβαινε μετὰ τῶν μαθητῶν του εἰς

μίαν πόλιν τῆς Γαλιλαίας, ὀνομαζομένην Νατὶν. Ὅτε ἔφθασε πλησίον τῆς πόλεως, εἶδε τὴν κηδεῖαν ἑνὸς νέου,

ὁ ὁποῖος ἦτο μονογενὴς υἱὸς μιᾶς χήρας γυναικός. Ὁ Ἰησοῦς μόλις εἶδε τὴν μητέρα τοῦ νεκροῦ κλαίουσαν τὴν ἐλυπήθη καὶ ἀφοῦ ἐπλησίασεν αὐτὴν τῆς εἶπε· «Μὴ κλαίεις, γύναι· ὁ υἱὸς σου θὰ ἀναστηθῇ». Καὶ ἀμέσως διέταξε νὰ σταματήσωσιν ἀφοῦ δὲ ἐγένετο τοῦτο, ὁ Ἰησοῦς ἐπλησίασεν εἰς τὸ φέρετρον, ἔλαβε τὴν χεῖρα τοῦ νεκροῦ καὶ εἶπε· «Νεανίσκε, ἐγέρθητι». Ἀμέσως ὁ νεκρὸς νέος ἤνοιξε τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτοῦ καὶ ἀφοῦ ἡγέρθη ἤρχισε νὰ ὁμιλῇ, ὁ δὲ Ἰησοῦς παρέδωκεν αὐτὸν εἰς τὴν μητέρα του. Οἱ ἄνθρωποι, οἱ ὁποῖοι ἠκολούθουν τὴν κηδεῖαν, ἰδόντες τοῦτο ἐθαύμασαν καὶ ἐδόξασαν τὸν Θεόν, πολλοὶ δὲ ἐπίστευσαν εἰς τὸν Ἰησοῦν.

«Τὰ ἔργα, ἃ ἐγὼ ποιῶ, μαρτυρεῖ περὶ ἐμοῦ ὅτι ὁ Πατήρ με ἀπέστειλε».

Ἡ ἀνάστασις τῆς θυγατρὸς τοῦ Ἰαείρου. — Μίαν ἡμέραν παρουσιάσθη εἰς τὸν Ἰησοῦν εἷς ἀρχισυνάγωγος, δηλ. ἄρχηγός τῆς συναγωγῆς τῶν Ἑβραίων. Συναγωγὴ εἶνε τόπος, ὅπου οἱ Ἑβραῖοι προσεύχονται εἰς τὸν Θεόν. Ὁ ἀρχισυνάγωγος οὗτος ὠνομάζετο Ἰάειρος, μόλις δὲ ἐπλησίασε τὸν Ἰησοῦν, ἔπεσεν εἰς τοὺς πόδας του καὶ παρεκάλει αὐτὸν νὰ ἔλθῃ εἰς τὴν οἰκίαν του διὰ νὰ θεραπεύσῃ τὴν θυγατέρα αὐτοῦ, ἣ ὁποία ἔπασχε καὶ ἐκινδύνεε νὰ ἀποθάνῃ. Ὁ Ἰησοῦς προθύμως ἐδέχθη καὶ ἠκολούθησε τὸν Ἰάειρον διὰ νὰ μεταβῇ καὶ θεραπεύσῃ τὴν θυγατέρα του. Ἐν ᾧ ὁμοῦς ἐπήγαιναν εἰς τὴν οἰκίαν, ἦλθεν εἰς ἀπεσταλμένος, ὁ ὁποῖος εἶπεν εἰς τὸν Ἰάειρον ὅτι ἡ θυγάτηρ του ἀπέθανεν. Ὁ Ἰάειρος ἤρχισε νὰ κλαίῃ, ἀλλ' ὁ Ἰησοῦς παρηγόρει αὐτὸν καὶ τοῦ ἔλεγε νὰ ἔχῃ πίστιν καὶ ἡ θυγάτηρ του θὰ σωθῇ.

Ὅτε ἔφθασαν εἰς τὴν οἰκίαν, ὁ Ἰησοῦς διέταξε νὰ μὴ ἐπιτρέψωσιν εἰς οὐδένα νὰ εἰσέλθῃ, νὰ ἐξέλθουν δὲ καὶ ὅλοι ὅσοι ἦσαν ἐντὸς τῆς οἰκίας. Κατόπιν ὁ Ἰησοῦς εἰσῆλθεν, ἀφοῦ ἔλαβε μαζί του τοὺς τρεῖς μόνον μαθητάς του, τὸν

Πέτρον, τὸν Ἰάκωβον καὶ τὸν Ἰωάννην. Ἐπειδὴ δὲ οἱ γονεῖς τῆς κόρης ἔκλαιον, τοὺς καθυσύχασεν εἰπὼν εἰς αὐτοὺς ὅτι ἡ κόρη των δὲν ἀπέθανεν, ἀλλὰ κοιμᾶται. Ἀφοῦ

δὲ ἐπλησίασε τὴν νεκράν, ἔλαβε τὴν χεῖρα αὐτῆς καὶ εἶπεν· «Ἐγέρθητι». Καὶ ὁμως ἡ νεκρά κόρη ἠγέρθη, οἱ δὲ γονεῖς αὐτῆς καὶ ὁ λαὸς ὅλος ἐθαύμασαν διὰ τὸ θαῦμα τοῦτο.

«Ὁ πιστεύων εἰς ἐμὲ τὰ ἔργα, ἃ ἐγὼ ποιῶ, καὶ ἐκεῖνος ποιήσει».

✓ **Ἡ θεραπεία τῶν δέκα λεπρῶν.** — Ὁ Ἰησοῦς μετέβαινε μίαν ἡμέραν εἰς μίαν μικρὰν πόλιν, ἐνῷ δὲ εὐρίσκειτ, πλησίον αὐτῆς εἶδε δέκα ἀνθρώπους οἱ ὅποιοι ἔπασχον ἀπὸ λέπρων. Οἱ δέκα ἐκεῖνοι λεπροὶ μόλις ἀντελήφθησαν τὸν Ἰησοῦν, ἤρχισαν νὰ φωνάζουν καὶ νὰ παρακαλοῦν αὐτὸν νὰ

τούς θεραπεύσῃ. Ὁ Ἰησοῦς ἐληπήθη τοὺς ἀνθρώπους ἐκεῖ-
νους καὶ ἐθεράπευσεν αὐτούς. Ἐκεῖνοι δὲ εὐθὺς ἐσηκώθη-
σαν ὑγιεῖς καὶ μετέβησαν εἰς τὴν πόλιν καὶ παρουσιάστη-

σαν εἰς τοὺς ἱερεῖς
διὰ νὰ πιστοποιή-
σουν τὴν θεραπείαν
των, διότι ἐκεῖνος
ποὺ ἐθεράπευετο ἀ-
πὸ λέπραν ἔπρεπε
νὰ πιστοποιήσῃ
τὴν θεραπείαν του
διὰ τῶν ἱερέων.

Ἐκ τῶν δέκα
τούτων λεπρῶν, θε-
ραπευθέντων ὑπὸ
τοῦ Ἰησοῦ, μόνον
εἷς ἔδειξε τὴν εὐ-
γνωμοσύνην του

πρὸς αὐτόν, διότι εὐθὺς ὡς ἐθεράπευθη, ἐπέστρεψεν εἰς
τὸν Ἰησοῦν καὶ τὸν ἠυχάριστησεν. Αὐτὸς δὲ δὲν ἦτο
Ἰσραηλίτης, ἀλλὰ Σαμαρεῖτης.

Τότε ὁ Ἰησοῦς εἶπε· «Ποῦ εἶνε οἱ ἄλλοι ἑννέα ; Μόνον
αὐτὸς ἐπέστρεψε διὰ νὰ δείξῃ τὴν εὐγνωμοσύνην του ;»
Καὶ κατόπιν εἶπεν εἰς αὐτόν· «Ὑπαγε τώρα ἡ πίστις σου
σὲ ἔσωσεν».

«Ὁ πιστεύων εἰς ἐμὲ, καὶ ἀποθάνῃ, ζήσεται».

Ἡ θεραπεία τοῦ παραλύτου τῆς Καπερναοῦμ.—

Ἡ Καπερναοῦμ ἦτο ἡ πόλις εἰς τὴν ὁποίαν ἡγάπα νὰ
μένῃ ὁ Ἰησοῦς. Μίαν ἡμέραν ἐνῶ εὐρίσκετο εἰς μίαν οἰ-
κίαν τῆς πόλεως ταύτης καὶ ἐδίδασκε πολλοὺς ἀνθρώπους,
οἱ ὅποιοι εἶχον συγκεντρωθῇ ἐκεῖ διὰ νὰ τὸν ἀκούσουν,
ἔφερον εἰς αὐτόν ἕνα παράλυτον, τὸν ὁποῖον ἐβάσταζον
τέσσαρες ἄνθρωποι, διὰ νὰ τὸν θεραπεύσῃ. Ἐπειδὴ ὁμως

δὲν ἠδύναντο νὰ εἰσέλθωσιν εἰς τὴν οἰκίαν ἕνεκα τοῦ πολλοῦ πλήθους, ἀνέβησαν εἰς τὴν στέγην καί, ἀφοῦ ἤνοιξαν μέρος αὐτῆς, κατεβίβασαν τὸν κράββατον, ἐπὶ τοῦ ὁποίου κατέκειτο ὁ παραλυτικός. Ὁ Ἰησοῦς ὅταν εἶδε τοῦτο, ἐθαύμασε διὰ τὴν πίστιν, τὴν ὁποίαν εἶχον πρὸς αὐτὸν οἱ ἄνθρωποι, οἱ ὁποῖοι ἔφερον τὸν παραλυτικὸν καὶ διὰ τοῦτο ἐπλησίασεν αὐτὸν καὶ τοῦ λέγει· «Ἐχε θάρρος, τέκνον μου, καὶ αἱ ἁμαρτίαι σου ἐσυγχωρήθησαν». Τότε μερικοὶ ἐκ τῶν γραμματέων, οἱ ὁποῖοι παρίσταντο ἐκεῖ καὶ ἤκουσαν τοὺς λόγους τοῦ Ἰησοῦ, ἠγανάκτησαν καὶ ἐθεώρησαν τοῦτο βλασφημίαν, διότι ἔλεγον ὅτι μόνον ὁ Θεὸς ἔχει δικαίωμα νὰ συγχωρῇ ἁμαρτίας. Ὁ Ἰησοῦς ἐνόησε ἀμέσως τὰς σκέψεις τῶν γραμματέων καὶ εἶπε πρὸς αὐτοὺς· «Διατί ἀγανακτεῖτε; Διὰ νὰ γνωρίσητε ὅτι ὁ υἱὸς τοῦ Θεοῦ ἔχει ἐξουσίαν καὶ ἁμαρτίας νὰ συγχωρῇ καὶ τοῦθεν εἰς τὴν νὰ θεραπεύῃ, ἰδοὺ τί θὰ εἴπω εἰς τὸν παραλυτικόν· «Σήκω, λάβε τὸν κράββατόν σου καὶ πήγαινε εἰς τὸν οἶκόν σου». Καὶ ὁ παραλυτικὸς ἠγέρθη ἀμέσως ὑγιὴς πλέον καὶ ἀφοῦ ἔλαβε τὸν κράββατόν του ἀνεχώρησε. Πάντες οἱ παριστάμενοι ἰδόντες τὸ θαῦμα ἐδόξασαν τὸν Θεόν.

«Ἐδόθη μοι πᾶσα ἐξουσία ἐν οὐρανῷ καὶ ἐπὶ γῆς».

Ὁ ἑκατόνταρχος τῆς Καπερναοῦμ καὶ ὁ Χριστός.

— Ὅτε ὁ Ἰησοῦς ἦτο εἰς τὴν Καπερναοῦμ καὶ ἐδίδασκε, παρουσιάσθη πρὸς αὐτὸν εἰς Ρωμαῖος ἀξιωματικός, ὅστις εἶχε βαθμὸν ἑκατοντάρχου, δηλ. εἶχεν εἰς τὰς διαταγὰς τοῦ ἑκατὸν στρατιώτας. Ὁ ἑκατόνταρχος ἐκεῖνος εἶχεν ἓνα δοῦλον, ὁ ὁποῖος ἔπασχεν ἀπὸ παράλυσιν καί, ἐπειδὴ ἔμαθε τὰ θαύματα τοῦ Ἰησοῦ, ἦλθε πρὸς αὐτὸν καὶ τὸ ν παρεκάλει νὰ θεραπεύσῃ τὸν δοῦλόν του. Ὁ Ἰησοῦς τοῦ ἀπήντησε· «Θὰ ἔλθω εἰς τὸν οἶκόν σου καὶ θὰ θεραπεύσω αὐτόν». Ὁ ἑκατόνταρχος ὁμῶς εἶπε· «Κύριε, δὲν εἶνε ἀνάγκη νὰ ἔλθῃς εἰς τὸν οἶκόν μου. Δύνασαι καὶ μακρόθεν νὰ τὸν θεραπεύσῃς, διότι πᾶν ὅ,τι εἴπῃς, γίνεται ἀμέσως».

Ὁ Ἰησοῦς, ἀφοῦ ἤκουσε τοὺς λόγους ἐκείνους τοῦ ἑκατοντάρχου, ἐθαύμασε τὴν πίστιν αὐτοῦ καὶ εἶπεν εἰς τοὺς παρισταμένους.

«Ἀληθῶς σὰς λέγω ὅτι τόσῃν μεγάλῃν πίστιν δὲν εὗρον εἰς κανένα Ἰσραηλίτην. Καὶ κατόπιν ἐστράφη εἰς τὸν ἑκατοντάρχον καὶ τοῦ λέγει· «Πήγαινε εἰς τὸν οἶκόν σου, ἡ πίστις σου θὰ θεραπεύσῃ τὸν δοῦλόν σου». Καὶ πράγματι ὁ δοῦλος ἐθεραπεύθη

ἀπὸ τῆς στικτίας ἐκείνης.

«Καὶ ἡμεῖς πεπεισμεν ὅτι σὺ εἶ ὁ Χριστός, ὁ υἱὸς τοῦ Θεοῦ τοῦ ζῶντος».

Ἡ θεραπεία τοῦ τυφλοῦ τῆς Ἱεριχοῦς.—Ὁ Ἰησοῦς ἐπορεύετο μίαν ἡμέραν εἰς τὴν πόλιν Ἱεριχώ. Πλησίον τῆς πόλεως παρὰ τὴν ὁδὸν ἐκάθητο εἷς τυφλός, ὁ ὁποῖος ἐζήτηε ἀπὸ τοῦς δι' αβάτας ἐλεημοσύνην. Ὁ τυφλός ἐκεῖνος, μόλις ἤκουσεν ὅτι διήρχετο ἀπ' ἐκεῖ ὁ Ἰησοῦς ἤρχισε νὰ φωνάζῃ· «Ἰησοῦ, ἀπόγονε τοῦ Δαβὶδ, ἐλέησόν με». Τότε ὁ λαός, ὁ ὁποῖος ἠκολούθει τὸν Ἰησοῦν, ἔλεγεν εἰς τὸν τυφλὸν νὰ σιωπήσῃ, αὐτὸς ὅμως ἐφώναζε περισσότερο. Ὁ Ἰησοῦς διέταξε τότε νὰ ἀδηγῇσιν τὸν τυφλὸν πρὸς αὐτόν. Ὅταν δὲ ἐγένετο τοῦτο, ὁ Ἰησοῦς ᾤπησε τὸν τυφλὸν τί ζητεῖ. Ἐκεῖνος δὲ ἀπάντησε· «Κυ-ἐπιθυμῶ νὰ ἀνακτῇσω τὸ φῶς τῶν ὀφθαλμῶν μου».

‘Ο Ἰησοῦς τότε ἀπήντησεν· «Ἡ πίστις σου σέ ἔσωσεν.

Ἔπαγε καὶ θὰ βλέπῃς». Καὶ ὁ τυφλὸς ἐπανε-
ικησεν ἀμέσως
τὸ φῶς τῶν ὀ-
φθαλμῶν του καὶ
ἀνεχώρησε δοξά-
ζων τὸν Θεόν,
ὁ δὲ λαὸς ἐθαύ-
μασε καὶ πάλιν
διὰ τὸ νέον θαῦ-
μα.

«Πορευθέντες
ἀναγγεῖλατε τῷ
κόσμῳ, ἃ ἀκού-
ετε καὶ βλέπετε·

τυφλοὶ ἀναβλέπουσι καὶ χωλοὶ περιπατοῦσι· λεπροὶ κα-
θαρίζονται καὶ κωφοὶ ἀκούουσιν».

‘Ο χορτασμός τῶν πεντακισχιλίων διὰ πέντε
ἄρτων καὶ δύο ἰχθύων.—‘Ο Ἰησοῦς μετέβη μίαν ἡμέ-
ραν πέραν τῆς θαλάσσης τῆς Γαλιλαίας, τὸν ἠκολούθησε
δὲ ἕως ἐκεῖ πολὺς λαὸς διὰ νὰ ἀκούσῃ τὴν διδασκαλίαν
του. Ἀφοῦ δὲ ἐπὶ πολλὰς ὥρας ἐδίδασκεν, εἶδεν ὅτι ἤρ-
χισε νὰ γίνεταί νύκτα. Τότε οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ παρεκάλεσαν
αὐτὸν νὰ παύσῃ τὴν διδασκαλίαν, διὰ νὰ ἐπιστρέψωσιν οἱ
ἄνθρωποι εἰς τὰς οἰκίας των καὶ νὰ φάγωσι. Τότε ὁ
Ἰησοῦς εἶπεν εἰς αὐτούς· «Δὲν ἔχετε ἐδῶ τροφὴν διὰ νὰ
τοὺς δώσητε νὰ φάγουν;» Οἱ μαθηταὶ ὁμῶς ἀπάντησαν
ὅτι δὲν εἶχον παρὰ πέντε ἄρτους μόνον καὶ δύο ἰχθύς.
‘Ο Ἰησοῦς παρήγγειλε νὰ καθίσωσιν ὅλοι οἱ
ἄνθρωποι καὶ εἶπεν εἰς τοὺς μαθητάς του νὰ φέ-
ρουν τοὺς πέντε ἄρτους καὶ τοὺς δύο ἰχθύς.

βεν εἰς χεῖράς του τοὺς πέντε ἄρτους καὶ τοὺς δύο ἰχθῦς
προσηυχήθη εἰς τὸν Πατέρα του καὶ κατόπιν ἡλόγησεν
αὐτοὺς καὶ τοὺς ἔδωκεν εἰς τοὺς μαθητάς του νὰ τοὺς μοι-
ράσουν εἰς τὸν λαόν. Οἱ ἄρτοι ἐπολλαπλασιάσθησαν ὥστε

ἐχόρτασαν πέντε χιλιάδες ἄνδρες, ἐκτὸς τῶν γυναικῶν καὶ
τῶν παιδιῶν. Ὁ Ἰησοῦς εἶπε τότε εἰς τοὺς μαθητάς
του νὰ συλλέξωσι τὰ ὑπολειφθέντα τεμάχια τῶν ἄρτων.
Ἐκεῖνοι δὲ συνήθροισαν αὐτὰ καὶ ἐγέμισαν πέντε κοφί-
νους. Ὁ δὲ λαός, ὅστις εἶδε τὸ θαῦμα τοῦτο, ἀνεχώρησε
ἐξολοκλήρ τὸν Θεόν.

θαλμοὶ πάντων εἰς σὲ ἐλπίζουσι καὶ σὺ δίδεις
αὐτῶν ἐν εὐκαιρίᾳ.

Ἡ θεραπεία τοῦ παραλύτου ἐν Βηθεσδα.—Μίαν
ἡμέραν ὁ Ἰησοῦς ἵστατο παρὰ τὴν προβατικὴν πύλιν τῶν
Ἱεροσολύμων.

Ἡ
πύλη αὕτη ἐλέγετο
προβατική, διότι
δι' αὐτῆς εἰσέρχον-
το εἰς τὴν πόλιν τὰ
πρόβατα καὶ τὰ ἄλ-
λα ζῶα. Πλησίον
τῆς πύλης αὐτῆς
ὑπῆρχε μία κολυμ-
βήθρα, ὀνομαζομέ-
νη Βηθεσδά, τῆς
ἑποίας τὰ ὕδατα
εἶχον ἰαματικὴν δύ-
ναμιν.

Κυρίου κατέβαινεν
ἐκεῖ ἀπὸ καιροῦ
εἰς καιρὸν καὶ ἀνετάρασσε τὸ ὕδωρ, ὅστις δὲ εἰσέρ-
χετο πρῶτος εἰς αὐτὴν μετὰ τὴν ταραχὴν τοῦ ὕδατος
ἐγίνετο ὑγιής ἀπὸ οἵονδήποτε νόσημα καὶ ἐὰν κατείχeto.
Διὰ τοῦτο συνηθοῖζeto πλησίον τῆς κολυμβήθρας πλῆθος
ἀσθενῶν, χωλῶν, τυφλῶν, παραλύτων καὶ ἀνέμενον τὴν
ταραχὴν τοῦ ὕδατος διὰ νὰ εἰσέλθουν. Μεταξὺ τῶν ἀσθε-
νῶν ἐκεῖνων ἦτο καὶ εἷς, ὁ ὁποῖος ἔπασχεν ἀπὸ παράλυσιν,
κατέκειτο δὲ ἀσθενής ἐπὶ 38 ἔτη. Ὁ Ἰησοῦς, μόλις εἶδε τὸν
δυστυχῆ αὐτὸν ἄνθρωπον, τὸν εὐσπλαγχνίσθη καὶ πλησιάσας
αὐτὸν τοῦ εἶπε· «Θέλεις νὰ θεραπευθῇς;» «Ναί, Κύριε,» ἀπήν-
τησεν ἐκεῖνος, «ἀλλὰ δυστυχῶς δὲν ἔχω κανένα νὰ μὲ βοη-
θήσῃ διὰ νὰ εἰσέλθω εἰς τὴν κολυμβήθραν, ὅταν ταρασσεται
τὸ ὕδωρ αὐτῆς, μόνος μου δὲ δὲν δύναμαι νὰ εἰσέλθω, διότι
ἄλλος μὲ προλαμβάνει καὶ κατέρχεται.» Τότε ὁ Ἰησοῦς εἶπεν
εἰς τὸν παραλυτικόν· «Ἐγέρθητι, λάβε τὸν κράββάτόν σου

καὶ περιπάτει». Καὶ εὐθὺς ὁ παραλυτικὸς ἠγέρθη ὑγιής
καὶ ἔλαβε τὸν κράββατον αὐτοῦ καὶ περιεπάτει.

«Τὰ ἀδύνατα παρ' ἀνθρώποις δυνατὰ ἐστί παρὰ τῷ Θεῷ».

Ἡ κατάπαυσις τῆς τρικυμίας. — Ὅτε εὗρίσκετο ὁ
Ἰησοῦς εἰς τὴν θάλασσαν τῆς Γαλιλαίας, τὴν ὀνομαζομέ-
νην Γενησαρέτ, οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ ἐκάλεσαν αὐτὸν νὰ εἰσ-
έλθῃ εἰς τὸ πλοῖον τῶν. Ὅτε δὲ τὸ πλοῖον ἀπεμακρύνθη

εἰς ἱκανὴν ἀπὸ τῆς ὄχθης ἀπόστασιν, ἠγέρθη μεγάλη τρι-
κυμία καὶ ἐκινδύνευσεν νὰ καταποντισθῇ. Ὁ Ἰησοῦς ἐκοι-
μᾶτο κατὰ τὴν στιγμήν ἐκείνην, οἱ δὲ μαθηταὶ του, ἐπειδὴ
ἐφοβήθησαν πνιγμόν, ἔσπευσαν νὰ ἐξυπνήσωσιν αὐτὸν καὶ
νὰ τὸν παρακαλέσωσι νὰ τοὺς σώσῃ ἀπὸ τὸν κίνδυνον.
Ὁ Ἰησοῦς ἐπέπληξεν αὐτοὺς διὰ τὴν δειλίαν τῶν καὶ τοὺς
εἶπεν ὅτι δὲν πρέπει νὰ εἶνε δειλοὶ καὶ ὀλιγόπιστοι. Ἀμέ-

σως δὲ διέταξε τὸν ἄνεμον νὰ παύσῃ καὶ τὴν θάλασσαν νὰ ἡσυχάσῃ. Καὶ πράγματι ἡ τρικυμία κατέπαυσεν εὐθὺς καὶ ἐγένετο γαλήνη. Ὅλοι τότε ἐθαύμασαν τὸν Ἰησοῦν, εἰς τὸν ὁποῖον ὑπήκουον καὶ ἡ θάλασσα καὶ οἱ ἄνεμοι.

«*Ὡς ἐν κινδύνοις καὶ θλίψεσιν ἐμνήσθημέν σου, Κύριε.*»

Ἡ θεραπεία τοῦ ἐκ γενετῆς τυφλοῦ.— Ἐνῷ ὁ Ἰησοῦς περιεπάτει μετὰ τῶν μαθητῶν του εἰς μίαν ὁδόν, εἶδεν ἕνα ἄνθρωπον, ὁ ὁποῖος εἶχε γεννηθῇ τυφλός. Οἱ μαθηταὶ του

τότε ἠρώτησαν αὐτὸν λέγοντες· «*Διδάσκαλε, διὰ τί ὁ ἄνθρωπος οὗτος ἐγεννήθη τυφλός; Μήπως ἡμάρτησεν αὐτός ἢ οἱ γονεῖς αὐτοῦ;*» Ὁ δὲ Ἰησοῦς ἀπήντησεν· «*Οὐτε αὐτὸς ἡμάρτησεν, οὔτε οἱ γονεῖς του, ἀλλ'*

ἐγεννήθη τυφλός, διὰ νὰ φανερωθῶσι τὰ ἔργα τοῦ Θεοῦ εἰς αὐτόν.» Καὶ ἀφοῦ εἶπε ταῦτα, ἔπτυσσε χαμαὶ καὶ ἔκαμε πηλόν, μὲ τὸν ὁποῖον ἔχρισε τοὺς ὀφθαλμοὺς τοῦ τυφλοῦ. Κατόπιν εἶπεν ὁ Ἰησοῦς εἰς τὸν τυφλόν· «*Ὑπάγε νὰ νιφθῇς εἰς τὴν κολυμβήθραν τοῦ Σιλωάμ.*» Καὶ ὁ τυφλός μετέβη καὶ ἐνίφθη καὶ ἐπέστρεψε βλέπων. Οἱ δὲ γείτονες αὐτοῦ καὶ ὅλοι ὅσοι τὸν ἐγνώριζον ἔλεγον μετὰξὺ τῶν· «*Δὲν εἶναι οὗτος ὁ ἐκ γενετῆς τυφλός;*» Ἐκεῖνος δὲ ἔλεγεν· «*Ἐγὼ εἶμαι.*» Ἡρώτων λοιπὸν αὐτὸν πῶς ἠνοίχθησαν οἱ ὀφθαλ-

μοί του, ἐκεῖνος δὲ ἔλεγεν ὅτι ὁ Ἰησοῦς τὸν ἐθεράπευσεν. Ὡδήγησαν λοιπὸν αὐτὸν εἰς τοὺς Φαρισαίους, οἱ ὁποῖοι ἠρώτησαν αὐτὸν ἐπίσης ποῖος τὸν ἐθεράπευσεν. «Ὁ Ἰησοῦς» ἀπήντησεν ἐκεῖνος. Ἐπειδὴ δὲ ἡ ἡμέρα ἐκείνη ἦτο Σάββατον, οἱ Φαρισαῖοι, οἱ ὁποῖοι ἐμίσουν τὸν Ἰησοῦν, ἤρχισαν νὰ ὀργίζωνται κατ' αὐτοῦ, ὅτι ἐν ἡμέρᾳ Σαββάτῳ ἐθεράπευσε τὸν τυφλὸν καὶ κατηγόρουν αὐτὸν εἰς τὸν λαόν ὅτι δὲν τηρεῖ τὴν ἡμέραν τοῦ Σαββάτου καὶ παραβαίνει τὴν τετάρτην ἐντολήν, ἡ ὁποία παραγγέλλει νὰ μὴ γίνεται καμία ἐργασία κατὰ τὴν ἡμέραν ταύτην. Ἐλεγον λοιπὸν εἰς τὸν τυφλὸν ὅτι ὁ Ἰησοῦς εἶνε ἁμαρτωλός. Ὁ δὲ τυφλὸς ἀπήντησεν· «Ἐγὼ γνωρίζω ὅτι τοὺς ἁμαρτωλοὺς ἀνθρώπους δὲν ἀκούει ὁ Θεός, ἀλλὰ τοὺς εὐσεβεῖς καὶ δικαίους». Τάτε οἱ Φαρισαῖοι ἐξεδίωξαν αὐτόν. Ὅτε δὲ ὁ Ἰησοῦς ἐπληροφορήθη παρὰ τοῦ τυφλοῦ ὅσα εἶπον περὶ αὐτοῦ οἱ Φαρισαῖοι, ἠρώτησε τὸν τυφλὸν λέγων· «Σὺ πιστεύεις εἰς τὸν υἱὸν τοῦ Θεοῦ;» Καὶ ἐκεῖνος ἀπεκρίθη· «Ποῖος εἶνε ὁ υἱὸς τοῦ Θεοῦ διὰ νὰ πιστεύσω εἰς αὐτόν;» Ὁ δὲ Ἰησοῦς ἀπήντησεν· «Εἶνε αὐτός, μετὰ τοῦ ὁποίου συνομιλεῖς καὶ τὸν ὁποῖον βλέπεις ἐμπρὸς σου». Καὶ ὁ τυφλὸς ἀκούσας τοῦτο ἐκραύγασε· «Πιστεύω, Κύριε». Καὶ γονατίσας προσεκύνησεν αὐτόν.

«Τὸ Σάββατον διὰ τὸν ἄνθρωπον ἐγένετο, καὶ οὐχὶ ὁ ἄνθρωπος διὰ τὸ Σάββατον».

• Ὁ Ἰησοῦς καὶ ὁ Λάζαρος.— Ἡ Βηθανία εἶνε μία μικρὰ πόλις πλησίον τῆς Ἱερουσαλὴμ. Εἰς τὴν πόλιν ταύτην ἔζη εἷς ἄνθρωπος δίκαιος καὶ πολὺ φίλος τοῦ Ἰησοῦ, ὁ ὁποῖος ὠνομάζετο Λάζαρος. Ὁ Λάζαρος εἶχε δύο ἀδελφάς, τὴν Μάρθαν καὶ τὴν Μαρίαν, αἱ ὁποῖαι ἦσαν ἀφωσιωμένοι εἰς τὸν Ἰησοῦν. Εἰς τὸν οἶκον τοῦ Λαζάρου μετέβαινε συχνὰ ὁ Ἰησοῦς καὶ ἔμενεν ἐκεῖ μετὰ τῶν μαθητῶν του. Ὁ Λάζαρος ἐθεώρει μεγάλην τιμὴν τοῦ νὰ φιλοξενῇ τὸν Ἰησοῦν, αἱ δὲ ἀδελφαὶ του περιεποιούντο αὐτὸν πολὺ.

Ὁ θάνατος καὶ ἡ ἀνάστασις τοῦ Λαζάρου.— Ὅτε ὁ Ἰησοῦς εὗρίσκετο εἰς τὴν Γαλιλαίαν, ἔμαθεν ὅτι ὁ ἐν Βηθανίᾳ φίλος τοῦ Λαζάρου ἠσθένει βαρέως. Αἱ ἀδελφαὶ τοῦ Λαζάρου ἀπέστειλαν εἰς τὸν Ἰησοῦν ἄνθρωπον καὶ παρήγγειλαν εἰς αὐτὸν νὰ σπεύσῃ νὰ ἔλθῃ εἰς τὸν οἶκόν των, διότι ὁ ἀδελφός των ἀσθενεῖ. Ὁ Ἰησοῦς ἀκούσας ταῦτα εἶπεν· «Ἡ ἀσθένεια αὕτη δὲν εἶνε διὰ θάνατον, ἀλλὰ διὰ νὰ δοξασθῇ ὁ υἱὸς τοῦ Θεοῦ». Ἀφοῦ δὲ παρῆλθον δύο ἡμέραι, λέγει ὁ Ἰησοῦς πρὸς τοὺς μαθητάς του· «Ὁ Λάζαρος ὁ φίλος μας ἐκοιμήθη· ὑπάγω νὰ ἐξυπνήσω αὐτόν». Ἐπειδὴ δὲ οἱ μαθηταὶ ἐνόμισαν ὅτι πράγματι ἐκοιμήθη, ἐν ᾧ ὁ Ἰησοῦς ἐνόει ὅτι ἀπέθανεν, εἶπε πάλιν πρὸς αὐτούς· «Ὁ Λάζαρος ἀπέθανεν· ἄς ὑπάγωμεν πρὸς αὐτόν».

Ὅταν ὁ Ἰησοῦς ἔφθασεν εἰς τὴν Βηθανίαν, ὁ Λάζαρος εὗρίσκετο εἰς τὸν τάφον πρὸ τεσσάρων ἡμερῶν. Ἡ Μάρθα καὶ ἡ Μαρία, ὅταν ἔμαθον ὅτι ὁ Ἰησοῦς ἔρχεται, ἐξῆλθον πρὸς προὑπάντησιν αὐτοῦ καὶ κλαίουσιν· ἔλεγον πρὸς αὐτόν· «Κύριε, ἂν ἦσο ἐδῶ, δὲν θὰ ἐπέθνησκεν ὁ ἀδελφός μας. Ἀλλὰ καὶ τώρα γνωρίζομεν ὅτι ὅσα ζητήσῃς παρὰ τοῦ Θεοῦ θὰ σοὶ τὰ δώσῃ». Ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπε τότε· «Ὁ ἀδελφός σας θὰ ἀναστηθῇ. Ἐγὼ εἶμαι ἡ ἀνάστασις καὶ ἡ ζωὴ. Ὁ πιστεύων εἰς ἐμέ, καὶ ἂν ἀποθάνῃ, θὰ ἀναστηθῇ». Ὅτε δὲ ἐγένετο γνωστὸν ὅτι ἦλθεν ὁ Ἰησοῦς, πολλὸς λαὸς ἔτρεξε διὰ νὰ ἴδῃ αὐτόν. Αἱ ἀδελφαὶ τοῦ Λαζάρου καὶ οἱ συγγενεῖς αὐτῶν ἦσαν περίλυποι καὶ ἐκλαιον. Ὁ Ἰησοῦς συνεκινήθη πολὺ καὶ ἠρώτησε τὴν Μαρίαν καὶ τοὺς ἄλλους ποῦ ἔχει ἐνταφιασθῇ ὁ Λάζαρος. Ἐκεῖνοι δὲ ὠδήγησαν αὐτόν εἰς τὸν τάφον. Τότε ὁ Ἰησοῦς διέταξε νὰ σηκώσωσι τὴν πλάκα, ἣτις ἐκάλυπτε τὸν τάφον. Ἀφοῦ δὲ προσηυχῆθῃ εἰς τὸν Πατέρα του, ἐφώνασε· «Λάζαρε, δεῦρο ἔξω».

Ἀμέσως τότε ὁ Λάζαρος ἀνέστη καὶ ἐξῆλθε τοῦ τάφου. Πολλοὶ τῶν Ἰουδαίων ἰδόντες τὸ θαῦμα ἐπίστευσαν εἰς τὸν Ἰησοῦν καὶ διελάλησαν τὸ γεγονός εἰς τὴν πόλιν.

Ἡ ἐκκλησία μας ἐορτάζει τὴν ἀνάστασιν τοῦ Λαζάρου τὸ Σάββατον, τὸ πρὸ τῆς Κυριακῆς τῶν Βαΐων. Ψάλλεται δὲ κατὰ τὴν ἐορτὴν ταύτην τὸ ἐξῆς τροπάριον·

«Τὴν κοινὴν ἀνάστασιν πρὸ τοῦ σοῦ πάθους πιστούμενος ἐκ νεκρῶν ἤγειρας τὸν Λάζαρον, Χριστέ ὁ Θεός. Ὅθεν καὶ ἡμεῖς, ὡς οἱ παῖδες, τὰ τῆς νίκης σύμβολα φέροντες, σοὶ τῷ νικητῇ τοῦ θανάτου βοῶμεν· Ὡσαννά ἐν τοῖς ὑψίστοις, εὐλογημένος ὁ ἐρχόμενος ἐν ὀνόματι Κυρίου».

Ἡ ἔννοια τοῦ τροπαρίου τούτου εἶνε ἡ ἐξῆς· Κύριε Ἰησοῦ Χριστέ, διὰ νὰ πιστοποιήσῃς ὅτι ὑπάρχει δι' ὅλους τοὺς ἀνθρώπους ἀνάστασις ἐκ νεκρῶν, ἀνέστησας τὸν Λάζαρον ἐκ τοῦ τάφου.

Διὰ τοῦτο καὶ ἡμεῖς πρὸς τιμὴν σου φέρομεν εἰς τὰς χεῖράς μας βάρια, ὅπως ἔφερον οἱ παῖδες τῶν Ἑβραίων, ὅταν σὲ ὑπεδέχθησαν εἰς τὰ Ἱεροσόλυμα, καὶ ψάλλομεν εἰς

σὲ τὸν νικητὴν τοῦ θανάτου· Δόξα εἰς σέ, ὁ ὁποῖος ἔρχεσαι ἐκ μέρους τοῦ Θεοῦ.

«Εγὼ εἰμι ἡ ἀνάστασις καὶ ἡ ζωή. Ὁ πιστεύων εἰς ἐμὲ, καὶ ἀποθάνῃ, ζήσεται».

Υ Ἡ μεταμόρφωσις τοῦ Σωτῆρος. — Ἡμέραν τινὰ ὁ Ἰησοῦς παρέλαβε τοὺς τρεῖς μαθητάς αὐτοῦ, τὸν Πέτρον, τὸν Ἰάκωβον καὶ τὸν Ἰωάννην καὶ ἀνέβη μετ' αὐτῶν εἰς

ὕψηλόν ὄρος διὰ νὰ προσευχηθῇ. Ἐκεῖ μετεμορφώθη ἔμπροσθεν τῶν μαθητῶν του καὶ τὸ μὲν πρόσωπόν του ἔλαμψεν ὡς ὁ ἥλιος, τὰ δὲ ἐνδύματά του ἔγιναν λευκὰ ὡς τὸ φῶς. Ἀμέσως τότε ἐνεφανίσθησαν πρὸ αὐτοῦ δύο ἄνδρες, ὁ Μωυσῆς καὶ ὁ Ἡλίας, οἱ ὁποῖοι ἤρχισαν νὰ ὁμιλῶσι μετ' αὐτοῦ. Ὁ Πέτρος τότε εἶπεν εἰς τὸν Ἰησοῦν· «Κύριε, καλὸν εἶνε

νὰ μείνωμεν ἐδῶ. Ἄς κατασκευάσωμεν δὲ τρεῖς σκηνάς, μίαν διὰ σέ, ἄλλην διὰ τὸν Μωυσέα καὶ ἄλλην διὰ τὸν Ἥλιον». Ἐν ᾧ ἔλεγε ταῦτα ὁ Πέτρος, μία φωτεινὴ νεφέλη ἐσκέιασεν αὐτοὺς καὶ φωνὴ ἠκούσθη ἐκ τῆς νεφέλης, ἡ ὁποία ἔλεγεν· «Οὗτος εἶναι ὁ υἱός μου ὁ ἀγαπητός, εἰς τὸν ὁποῖον ἠυδόκησα». Οἱ μαθηταὶ ἀκούσαντες τὴν φωνὴν ἐκείνην ἔγιναν περίφοβοι καὶ ἔπεσαν κατὰ γῆς πρηνεῖς. Ὁ Ἰησοῦς τότε ἐπλησίασεν αὐτοὺς καὶ τοὺς εἶπεν· «Ἐγέρθητε καὶ μὴ φοβεῖσθε». Ἐκεῖνοι δὲ ὕψωσαν τοὺς ὀφθαλμούς των καὶ δὲν εἶδον πλέον κανένα ἄλλον παρὰ μόνον τὸν Ἰησοῦν. Ὅταν δὲ κατέβαινον ἀπὸ τὸ ὄρος, ὁ Ἰησοῦς παρήγγειλεν εἰς αὐτοὺς νὰ μὴ εἰπωσιν εἰς κανένα τί εἶδον καὶ τί ἤκουσαν, μέχρις ὅτου ἀναστήθῃ ἐκ νεκρῶν.

Ἡ ἐκκλησία μας ἐορτάζει τὴν μεταμόρφωσιν τοῦ Σωτῆρος τὴν 6 Αὐγούστου, ψάλλεται δὲ κατὰ τὴν ἐορτὴν ταύτην τὸ ἐξῆς ἐκκλησιαστικὸν ᾠσμα·

«Μετεμορφώθης ἐν τῷ ὄρει, Χριστὲ ὁ Θεός, δείξας τοῖς μαθηταῖς σου τὴν δόξαν σου, καθὼς ἠδύναντο. Λάμπων καὶ ἡμῖν τοῖς ἁμαρτωλοῖς τὸ φῶς σου τὸ αἰδίου πρεσβείας τῆς Θεοτόκου, φωτοδότα, δόξα σοι».

Ἡ ἔννοια τοῦ ἀπολυτικίου τούτου εἶνε ἡ ἐξῆς· Μετεμορφώθης ἐπάνω εἰς τὸ ὄρος, Χριστὲ ὁ Θεός ἡμῶν, καὶ ἐδειξας εἰς τοὺς μαθητάς σου τὴν δόξαν σου, ὅπως ἦτο δυνατόν νὰ τὴν ἴδουν. Κάμε νὰ λάμπῃ καὶ εἰς ἡμᾶς τοὺς ἁμαρτωλοὺς τὸ φῶς σου τὸ αἰώνιον διὰ τῆς βοήθειας τῆς Θεοτόκου. Δόξα εἰς σέ, ὁ ὁποῖος μᾶς δίδεις τὸ φῶς.

«Καὶ ἐθεάσασθε τὴν δόξαν αὐτοῦ, δόξαν ὡς μονογενοῦς παρὰ Πατρός».

Ὁ Ἰησοῦς καὶ ὁ Ζακχαῖος.— Ἡμέραν τινὰ ὁ Ἰησοῦς μετέβη εἰς τὴν πόλιν Ἱεριχώ. Πολλοὶ ἄνθρωποι ἔδραμον τότε νὰ τὸν ἴδουν, διότι εἶχον ἀκούσει ὅτι ἔκαμνε θαύματα. Τότε ἄνθρωπος, Ζακχαῖος ὀνομαζόμενος, τελώνης

τὸ ἐπάγγελμα, ἐπειδὴ ἦτο μικρόσωμος καὶ δὲν ἠδύνατο νὰ ἴδῃ τὸν Ἰησοῦν ἕνεκα τοῦ μεγάλου συνωστισμοῦ, ἀνέβη ἐπάνω εἰς μίαν συκομορέαν. Ὅτε δὲ ὁ Ἰησοῦς διήρχετο

ἅπ' ἐκεῖ, εἶδε τὸν Ζακχαῖον ἐπάνω εἰς τὴν συκομορέαν καὶ εἶπεν εἰς αὐτόν· «Ζακχαῖε, κατὰβα ἀμέσως, διότι ἐπιθυμῶ νὰ μείνω σήμερον εἰς τὸν οἶκόν σου». Μὲ πολλὴν προθυμίαν καὶ εὐχαρίστησιν κατέβη ὁ Ζακχαῖος καὶ ἔσπευσεν εἰς τὸν οἶκόν του, ὅπου μετ' ὀλίγον ὑπεδέχθη τὸν Ἰησοῦν. Ἐπειδὴ δὲ ὁ Ζακχαῖος ἦτο ἁμαρτωλὸς ἄνθρωπος, ὃ κόσμος ἤρchiσε νὰ κατακρίνῃ τὸν Ἰησοῦν, ὅτι ἔμενεν εἰς

τὴν οἰκίαν του. Ὁ Ζακχαῖος ὅμως, ὃ ὁποῖος ἔμενε κατευχαριστημένος, διότι τόσον πολὺ τὸν ἐτίμησεν ὁ Ἰησοῦς, διὰ νὰ δείξῃ ὅτι μετενόησε διὰ τὰς ἁμαρτίας του, εἶπε πρὸς αὐτόν· «Κύριε, δίδω τὸ ἥμισυ τῆς περιουσίας μου εἰς τοὺς πτωχοὺς, καί, ἂν ἔχω ζημιώσῃ κανένα, εἶμαι πρόθυμος νὰ τοῦ πληρώσω τὴν ζημίαν, ποῦ τοῦ ἔκαμα».

Ὁ Ἰησοῦς τότε εἶπε· «Σήμερον εἰσῆλθεν ἡ σωτηρία εἰς τὸν οἶκον τοῦτον· ἐγὼ ἦλθον εἰς τὸν κόσμον, ἵνα σώσω τοὺς ἁμαρτωλοὺς ἄνθρώπους».

«Οὐχ οἱ ὑγιεῖς ἰατροῦ χρεῖαν ἔχουσιν, ἀλλ' οἱ πάσχοντες».

Ὁ Ἰησοῦς καὶ ἡ Σαμαρεῖτις. — Μίαν ἡμέραν ὁ Ἰησοῦς ἀνεχώρησεν ἀπὸ τὴν Ἰουδαίαν, διὰ νὰ μεταβῇ εἰς τὴν

Γαλιλαίαν. Διὰ τὴν φθάσῃ ὅμως εἰς τὴν Γαλιλαίαν, διήλθε πρῶτον μίαν ἄλλην χώραν, ὀνομαζομένην Σαμαρείαν. Οἱ κάτοικοι τῆς χώρας ταύτης, οἱ Σαμαρεῖται, δὲν εἶχον καμμίαν σχέσιν με τοὺς Ἰουδαίους. Ὁ Ἰησοῦς, ἐνῶ διήρχετο ἐκ τῆς Σαμαρείας, ἐσταμάτησεν ἔξω ἀπὸ μίαν πόλιν αὐτῆς, ἣ ὁποία ἐλέγετο Σιχάρ. Ἐπειδὴ δὲ ἦτο μεσημβρία καὶ ὁ ἥλιος ἔκαιε πολὺ, ὁ Ἰησοῦς διὰ τὴν ἀναπαυθῆναι ὀλίγον ἐκάθισεν πλησίον ἐνὸς φρέατος, τὸ ὁποῖον ἐλέγετο φρέαρ τοῦ

Ἰακώβ. Οἱ μαθηταὶ τοῦ ἀφῆκαν αὐτὸν ἐκεῖ μόνον καὶ κατέβησαν εἰς τὴν πόλιν διὰ τὴν ἀγοράσασθαι τροφίμα. Τότε ἦλθε μία γυνὴ τῆς Σαμαρείας διὰ τὴν ἀντλήσῃ ὕδωρ ἀπὸ τοῦ φρέατος. Ὁ Ἰησοῦς, ὅταν εἶδε τὴν γυναῖκα, ἐζήτησε παρ'

αὐτῆς τὴν δώσῃ τὴν πῖναι ὕδωρ, ἐκείνη δὲ ἐθαύμαζε πῶς ἓνας Ἰουδαῖος ἐζήτησε παρ' αὐτῆς τῆς Σαμαρεῖτιδος τὴν δώσῃ ὕδωρ. Ἐπειδὴ ὅμως ἐκ τῶν λόγων τοῦ ἐνόησεν ἡ γυνὴ ὅτι ἐκεῖνος, μετὰ τὸν ὁποῖον ὠμίλει, ἦτο προφήτης, τὸν παρεκάλεσε τὴν εἶπῃ, ἐὰν πρέπη τὴν λατρεύηται ὁ Θεὸς εἰς τὸ ὄρος Γαριζὶν, ὅπου τὸν ἐλάτρουον οἱ Σαμαρεῖται ἢ εἰς τὸν ναὸν τοῦ Σολομῶντος, ὅπου τὸν ἐλάτρουον οἱ Ἰουδαῖοι. Τότε ὁ Ἰησοῦς εἶπε· «Γύναι, πιστευσόν με ὅτι θὰ ἔλθῃ ἐποχή, κατὰ τὴν ὁποίαν ὁ Θεὸς δὲν θὰ προσκυνῇται οὔτε εἰς Γαριζὶν οὔτε εἰς τὰ Ἱεροσό-

λυμα, ἀλλ' εἰς πάντα τόπον. Διότι ὁ Θεὸς εἶνε πνεῦμα καὶ ὡς πνεῦμα εἶνε πανταχοῦ παρὼν καὶ διὰ τοῦτο οἱ προσκυνοῦντες αὐτὸν θὰ τὸν προσκυνοῦν πνευματικῶς, ὅπου καὶ ἂν εὐρίσκωνται.»

Ἡ Σαμαρεῖτις τότε ἀπήντησε· «Κύριε, ἔχω ἀκούσει ὅτι αὐτὰ θὰ μᾶς τὰ διδάξῃ ὁ Χριστός, ὅταν ἔλθῃ εἰς τὸν κόσμον». Ὁ Ἰησοῦς τότε ἀπήντησεν· «Εγὼ εἰμαι ὁ Χριστός, ὁ ὁποῖος σοῦ ὁμιλῶ ταύτην τὴν στιγμήν». Ἐνῷ δὲ συνωμίλει ἀκόμη μετὰ τὴν Σαμαρεῖτιδα, ἦλθον οἱ μαθηταὶ τοῦ καὶ ἔφερον τροφάς, ἐκάλεσαν δὲ τὸν Ἰησοῦν νὰ φάγῃ. Ἀλλ' ὁ Ἰησοῦς εἶπεν εἰς αὐτούς· «Ἰδική μου τροφή εἶνε νὰ πράττω τὸ θέλημα τοῦ Πατρὸς μου». Ἡ Σαμαρεῖτις ἐν τῷ μεταξὺ ἔτρεξεν εἰς τὴν πόλιν καὶ ἀνήγγειλεν εἰς τοὺς κατοικοὺς αὐτῆς ὅτι εἷς ἄνθρωπος, ὀνομαζόμενος Χριστός, εἶπεν εἰς αὐτὴν ἐκπληκτικὰ πράγματα. Πολλοὶ ἀκούσαντες ταῦτα ἐπίστευσαν εἰς τὸν Ἰησοῦν, τινὲς δὲ ἐξ αὐτῶν ἔσπευσαν εἰς τὸ μέρος, ὅπου ἐκάθητο ὁ Ἰησοῦς, καὶ παρεκάλεσαν αὐτὸν νὰ μείνῃ εἰς τὴν πόλιν των. Ὁ Ἰησοῦς ἔμεινε δύο ἡμέρας μόνον, πολλοὶ δὲ ἐκ τῶν Σαμαρειτῶν ἠκολούθησαν αὐτόν.

«Πνεῦμα ὁ Θεός, καὶ τοὺς προσκυνοῦντας αὐτόν ἐν πνεύματι καὶ ἀληθείᾳ δεῖ προσκυνεῖν».

Ἡ παραβολὴ τοῦ ἄφρονος πλουσίου.—Μίαν ἡμέραν παρουσιάσθη εἰς τὸν Ἰησοῦν εἷς ἄνθρωπος καὶ τοῦ εἶπε· «Διδάσκαλε, εἶπα εἰς τὸν ἀδελφόν μου νὰ μοιράσῃ μαζί μου τὴν περιουσίαν, ποῦ μᾶς ἀφῆκαν οἱ γονεῖς μας». Καὶ ὁ Ἰησοῦς ἀπήντησε· «Ποῖος με διώρισε δικαστὴν σοῦ καὶ τοῦ ἀδελφοῦ σου; Ἡ μόνη συμβουλὴ ποῦ σᾶς δίδω εἶνε ὅτι δὲν πρέπει νὰ εἰσθε πλεονέκταιν. Διὰ νὰ ἐννοήσουν δὲ καὶ οἱ μαθηταὶ τοῦ καὶ ὁ λαὸς πόσον μέγα κακὸν εἶνε ἡ πλεονεξία καὶ πῶς τιμωρεῖ ὁ Θεὸς τοὺς πλεονέκτας εἶπεν εἰς αὐτοὺς τὴν παραβολὴν τοῦ ἄφρονος πλουσίου.

Παραβολή λέγεται μία πλαστή διήγησις, διὰ τῆς ὁποίας δυνάμεθα νὰ διδασχθῶμεν ἠθικὰ καὶ ὠφέλιμα πράγματα. Ὁ Ἰησοῦς λοιπὸν ὠμίλει διὰ παραβολῶν, διὰ νὰ τὸν ἐννοοῦν καλύτερον. Εἶπε τότε τὴν ἐξῆς παραβολήν·

Ἐνὸς πλουσίου ἀνθρώπου τὰ κτήματα ἀπέδωκαν τόσους πολλοὺς καρπούς, ὥστε δὲν ἐγνώριζε τί νὰ τοὺς κάμῃ. Ἐσκέπτετο λοιπὸν νὰ κρημνίσῃ τὰς ἀποθήκας του καὶ νὰ τὰς κατασκευάσῃ μεγαλυτέρας, διὰ νὰ συναθροίσῃ εἰς αὐτάς ὅλους τοὺς καρπούς του καὶ νὰ εἴπῃ κατόπιν εἰς τὴν ψυχὴν του· «Ψυχὴ μου ἔχεις πολλὰ ἀγαθὰ διὰ πολλὰ ἔτη. Φάγε, πίε καὶ διασκέδαζε». Ἐνῷ ὅμως ἐσκέπτετο ταῦτα ὁ ἀνόητος ἐκεῖνος πλούσιος, ἤκουσε τὴν φωνὴν τοῦ Θεοῦ, ἡ ὁποία τοῦ ἔλεγεν· «Ἀνόητε, τὴν νύκτα ταύτην θὰ ἀποθάνῃς καὶ ὅσα ἐσύναξες εἰς ποῖον θὰ μείνουν;»

Ὁ Ἰησοῦς, ἀφοῦ ἐτελείωσε τὴν παραβολὴν ταύτην εἶπεν· «Ὅ,τι ἔπαθεν ὁ ἀνόητος πλούσιος θὰ πάθουν καὶ ἐκεῖνοι, οἱ ὁποῖοι φροντίζουν μόνον διὰ τὸν ἑαυτὸν των καὶ δὲν ἐνδιαφέρονται δι' ἐκείνους, ποὺ ἔχουν ἀνάγκην τῆς βοηθείας των».

«Μακάριοι οἱ ἐλεήμονες ὅτι αὐτοὶ ἐλεηθήσονται».

Ἡ παραβολὴ τοῦ τελώνου καὶ τοῦ Φαρισαίου.—

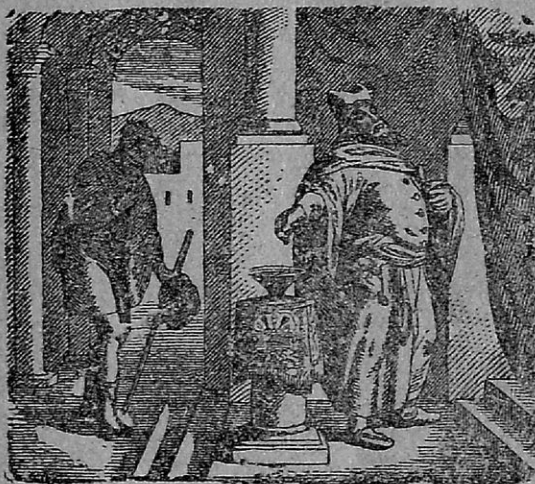
Ὁ Ἰησοῦς, ἐπειδὴ ἤθελε νὰ διδάξῃ τοὺς ἀνθρώπους νὰ μὴ εἶνε ὑπερήφανοι, ἀλλὰ ταπεινόφρονες, εἶπε τὴν ἐξῆς παραβολήν·

Ἄνθρωποι ἀνέβησαν εἰς τὸν ναὸν διὰ νὰ προσευχθῶσιν. Ὁ εἰς ἐξ αὐτῶν ἦτο Φαρισαῖος, ὁ δὲ ἕτερος τελώνης. Ὁ Φαρισαῖος, ἀφοῦ ἐστάθη ἔμπροσθεν τοῦ θυσιαστηρίου, ἔλεγε πρὸς τὸν Θεόν· «Θεέ μου, σὲ εὐχαριστῶ διότι δὲν εἶμαι ὅπως οἱ ἄλλοι ἄνθρωποι, κλέπτης, ἄδικος καὶ ἀμαρτωλὸς ἢ ὅπως αὐτὸς ἐδῶ ὁ τελώνης· νηστεύω δύο φορὰς τὴν ἑβδομάδα καὶ χαρίζω εἰς τοὺς πτωχοὺς τὸ ἓν δέκατον τῆς περιουσίας μου».

Ὁ δὲ τελώνης ἐστάθη μακρὰν τοῦ θυσιαστηρίου καὶ

δὲν ἐτολμοῦσε νὰ ὑψώσῃ τὰ βλέμματά του εἰς τὸν οὐρανόν, ἐπειδὴ ἦτο ἁμαρτωλὸς καὶ ἐντρέπετο τὸν Θεόν. Ἐκτύπα δὲ τὸ στῆθος του μὲ τὰς χεῖράς του καὶ ἔλεγε. «Θεέ μου, συγχώρησόν με τὸν ἁμαρτωλόν».

Ἀφοῦ ὁ Ἰησοῦς ἐτελείωσε τὴν παραβολὴν ταύτην, εἶπεν εἰς τοὺς μαθητάς του· «Ἀληθινὰ σὰς λέγω ὅτι ὁ Θεὸς ἐσυγχώρησε τὸν ἁμαρτωλὸν τελώνην, διότι ὡμολόγησε τὰς ἁμαρτίας του καὶ μετενόησε δι' αὐτάς, δὲν ἐσυγχώρησεν ὅμως τὸν Φαρισαῖον, διότι ἐκαυχᾶτο ὅτι ἦτο δίκαιος, ἐνῶ πράγματι δὲν ἦτο τοιοῦτος».

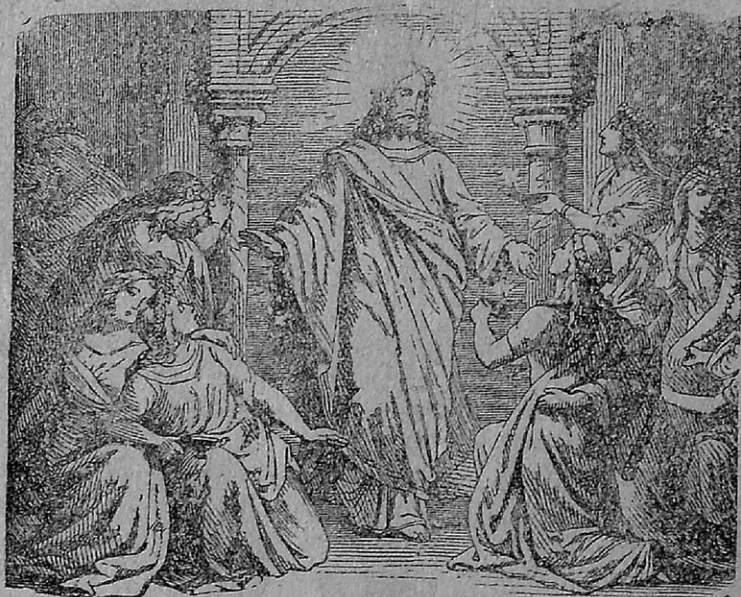
«Μακάριοι οἱ ταπεινοὶ τῇ καρδίᾳ ὅτι αὐτοὶ τὸν Θεὸν ὁρνοῦται.

Ἡ παραβολὴ τῶν δέκα παρθένων. — Ὁ Ἰησοῦς, ἐπειδὴ ἤθελε νὰ διδάξῃ ὅτι πρέπει νὰ εἴμεθα πάντοτε ἔτοιμοι, διότι δὲν γνωρίζομεν πότε θὰ ἐμφανισθῇ καὶ πάλιν, ἵνα κρίνῃ τοὺς ζῶντας καὶ τοὺς νεκρούς, εἶπε τὴν ἀκόλουθον παραβολήν·

«Δέκα παρθένοι ἔλαβον τὰς λαμπάδας των (λυχνίας) καὶ περιέμενον νὰ ἔλθῃ ὁ νυμφίος, διὰ νὰ τὸν ὑποδεσθοῦν. Αἱ πέντε ἐξ αὐτῶν ἦσαν φρόνιμοι, αἱ δὲ ἄλλαι πέντε μωραί. Αἱ φρόνιμοι παρθένοι ἔλαβον μεθ' ἐαυτῶν ἔλαιον διὰ τὰς λυχνίας των, ἐνῶ αἱ πέντε μωραί δὲν ἔλαβον.

Ἐπειδὴ ὁμως ὁ νύμφιος ἐβράδυνε νὰ ἔλθῃ, αἱ δέκα παρθένοι ἐνύσταξαν καὶ ἐκοιμήθησαν.

Περὶ τὸ μεσονύκτιον ἠκούσθη μία φωνή, ἡ ὁποία ἔλεγεν· «Ἴδου ὁ νυμφίος ἔρχεται ἐν τῷ μέσῳ τῆς νυκτός. Ἐξέλθετε πρὸς προῦπάντησιν αὐτοῦ». Αἱ μωραὶ παρθένοι παρετήρησαν τότε ὅτι δὲν εἶχον λάβει μεθ' ἑαυτῶν ἔλαιον

καὶ ἐζήτησαν ἀπὸ τὰς φρονίμους λέγουσαι· «Δότε καὶ εἰς ἡμᾶς ἔλαιον, διότι αἱ λαμπάδες μας σβήνουν». Αἱ φρόνιμοι ὁμως ἀπήντησαν ὅτι τὸ ἰδικόν των ἔλαιον ἤρκει μόνον διὰ τὰς λαμπάδας των καὶ εἶπον εἰς τὰς μωρὰς νὰ μεταβοῦν νὰ ἀγοράσουν ἀπὸ τοὺς πωλοῦντας ἔλαιον.

Αἱ μωραὶ ἐξῆλθον τότε διὰ νὰ ἀγοράσουν ἔλαιον, ἀλλ' ἐν τῷ μεταξὺ ἔφθασεν ὁ νυμφίος καὶ ἀνῆλθον εἰς τὴν οἰκίαν, ἡ δὲ θύρα ἐκλείσθη. Παρῆλθεν ὀλίγη ὥρα καὶ αἱ μωραὶ πάρθεναι ἦλθον καὶ ἐκρουον τὴν θύραν τῆς οἰκίας

λέγουσαι· «Κύριε ἀνοιξον καὶ εἰς ἡμᾶς». Ἄλλ' ὁ Κύριος ἀπήντησεν εἰς αὐτάς· «Ἀληθῶς σᾶς λέγω, δὲν σᾶς γνωρίζω». Ὅταν ἐτελείωσεν ὁ Ἰησοῦς τὴν παραβολὴν ταύτην εἶπε· «Πρέπει νὰ εἰσθε πάντοτε ἑτοιμοὶ, διότι δὲν γνωρίζετε τὴν ἡμέραν καὶ τὴν ὥραν, τὴν ὁποίαν θὰ ἔλθω νὰ κρίνω τὸν κόσμον».

«Γρηγορεῖται ὅτι οὐκ οἶδατε τὴν ἡμέραν, οὐδὲ τὴν ὥραν, ἐν ᾗ ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ἔρχεται».

Ἡ παραβολὴ τοῦ ἐλεήμονος Σαμαρείτου.—Ἡμέραν τινὰ παρουσιάσθη εἰς τὸν Ἰησοῦν νομικός τις καὶ ἠρώτησεν αὐτὸν λέγων· «Διδάσκαλε, τί νὰ πράξω διὰ νὰ κληρονομήσω τὴν αἰώνιον ζωήν;» Ὁ Ἰησοῦς τότε εἶπεν

εἰς αὐτόν· «Τί εἶνε γεγραμμένον εἰς τὸν νόμον;» Ὁ νομικός ἀπήντησε· «Νὰ ἀγαπήσῃς Κύριον τὸν Θεόν σου μὲ ὅλην τὴν δύναμίν σου καὶ τὸν πλησίον σου ὡς σεαυτὸν σου». Ὁ Ἰησοῦς ἀπήντησε· «Πολὺ ὀρθῶς ἀπεκρίθης· Πήγαινε λοιπὸν καὶ πράττε ταῦτα

διὰ νὰ κληρονομήσῃς τὴν αἰώνιον ζωήν». Ἄλλ' ὁ νομικός, θέλων νὰ δικαιολογηθῇ, ἠρώτησε τὸν Ἰησοῦν· «Καὶ ποῖος εἶνε ὁ πλησίον;» Τότε ὁ Ἰησοῦς διηγήθη τὴν ἐξῆς παραβολήν·

«Ἀνθρώπος τις μετέβαινεν ἀπὸ τῆς Ἱερουσαλὴμ εἰς τὴν Ἱεριχὼν καὶ περιέπεσεν εἰς χεῖρας ληστῶν, οἱ ὅποιοι ἀφοῦ τὸν ἐγύμνωσαν καὶ τὸν ἔδειραν τὸν ἀφήκαν ἐκεῖ ἡμιθανήν.

Κατὰ τύχην διήρχετο ἀπὸ τὸ μέρος ἐκεῖνο εἰς ἱερεὺς, ὁ ὁποῖος εἶδε τὸν δυστυχῆ ἐκεῖνον, ἀλλ' ἔφυγε χωρὶς νὰ τὸν βοηθήσῃ. Τὸ ἴδιον ἔκαμε καὶ εἰς Λευϊτῆς. Εἰς Σαμαρείτης ὁμοῦς διερχόμενος ἐκεῖθεν εἶδε τὸν δυστυχῆ ἄνθρωπον καὶ τὸν ἐλυπήθη. Ἀφοῦ δὲ τὸν ἐπλησίασε, τοῦ ἔδωσε τὰς πληγὰς του, τὸν ἔθεσεν εἰς τὸ κτῆνός του καὶ τὸν μετέφερεν εἰς ἓν ξενοδοχεῖον, ὅπου τὸν περιποιήθη πολὺ. Τὴν ἐπομένην ἡμέραν, πρὶν ἀναχωρήσῃ, ἐκάλεσε τὸν ξενοδόχον καί, ἀφοῦ τοῦ ἔδωσε δύο δραχμάς, τὸν παρεκάλεσε νὰ περιποιηθῇ τὸν πάσχοντα καὶ ὅταν ἐπιστρέψῃ θὰ τοῦ πληρώσῃ ὅ,τι ἐξοδεύσῃ δι' αὐτόν. Ὁ Ἰησοῦς ἠρώτησε τότε τὸν νομικόν· Ποῖος ἐκ τῶν τριῶν αὐτῶν ἀποφαίνεται ὅτι εἶνε ὁ πλησίον τοῦ δυστυχοῦς ἐκεῖνου ἀνθρώπου; » Ὁ δὲ νομικὸς ἀπήντησεν· « Ἐκεῖνος ποὺ τὸν εὐσπλαγχνίσθη ».

Καὶ ὁ Ἰησοῦς εἶπε τότε πρὸς τὸν νομικόν· « Πῆγαινε καὶ πρᾶττε καὶ σὺ ὁμοίως ».

« Μακάριοι οἱ ἐλεήμονες, ὅτι αὐτοὶ ἐλεηθήσονται ».

Ἡ παραβολὴ τοῦ ἀσώτου υἱοῦ.— Ὁ Ἰησοῦς θέλων νὰ δείξῃ τὴν ἀγάπην τοῦ Θεοῦ πρὸς τοὺς μετανοοῦντας ἁμαρτωλοὺς εἶπε τὴν ἐξῆς παραβολήν·

« Ἄνθρωπός τις εἶχε δύο υἱὸς καὶ ὁ νεώτερος ἐξ αὐτῶν εἶπε μίαν ἡμέραν εἰς τὸν πατέρα του· « Πάτερ, δός μοι τὴν περιουσίαν », ἡ ὁποία ἀνήκει εἰς ἐμέ ». Ὁ πατὴρ ἐμοίρασε τότε τὴν περιουσίαν εἰς τοὺς δύο υἱοὺς του. Μετ' ὀλίγας ἡμέρας ὁ νεώτερος υἱὸς ἔλαβε τὴν περιουσίαν του καὶ ἀνεχώρησεν εἰς μακρινὴν χώραν, ἐκεῖ δὲ διεσκόρπισεν ὅλα τὰ χρήματά του εἰς ἀσωτίας. Ἀφοῦ δὲ ἔδαπάνησεν ὅ,τι εἶχε, συνέβη μέγας λιμὸς (πεῖνα) εἰς τὴν χώραν ἐκείνην καὶ αὐτὸς ἐστερεῖτο τοῦ ἄρτου. Τότε ἠναγκάσθη νὰ ζητήσῃ ἐργασίαν ἀπὸ ἑνα πλούσιον τῆς χώρας ἐκείνης, ὁ ὁποῖος τὸν ἐστελεῖεν εἰς τοὺς ἀγροὺς διὰ νὰ βόσκη τοὺς χοίρους του. Ἐπειδὴ δὲ ἐπείνα πολύ, ἐπεθύμει νὰ γεμίσῃ τὴν κοιλίαν του ἀπὸ τὰ ξυλοκέρατα, τὰ ὁποῖα ἔτρωγον ο

χοῖροι. Τότε συνῆλθε καὶ ἐνόησε ποῖον σφάλμα διέπραξεν. Εἶπε δὲ τότε πρὸς τὸν ἑαυτὸν του· «Πόσοι δοῦλοι τοῦ πατρός μου ἔχουσιν ἄφθονον ἄρτον, ἐγὼ δὲ ἀποθνήσκω τῆς πείνης! Θὰ σηκωθῶ καὶ θὰ ὑπάγω πρὸς τὸν πατέρα μου καὶ θὰ τοῦ εἶπω· «Πάτερ, ἡμάρτησα εἰς τὸν οὐρανὸν καὶ ἐνώπιόν σου καὶ δὲν εἶμαι ἄξιος πλέον νὰ λέγωμαι υἱὸς σου· κάμε με ἕνα ὑπηρετὴν σου». Καὶ μόλις εἶπε ταῦτα ἐσηκώθη εὐθὺς καὶ ἦλθε πρὸς τὸν πατέρα του, ὁ ὁποῖος ὅταν τὸν εἶδε μακρόθεν εἰς ἐλεεινὴν κατάστασιν, τὸν ἐλυπήθη καὶ τρέξας ἔπεσεν εἰς τὸν τράχηλον αὐτοῦ καὶ τὸν κατεφίλησε. Τότε ὁ υἱὸς κλαίων εἶπεν εἰς τὸν πατέρα του· «Πάτερ, ἡμαρτον εἰς τὸν Θεὸν καὶ ἐνώπιόν σου καὶ δὲν εἶμαι πλέον ἄξιος νὰ λέγωμαι υἱὸς σου· κάμε με ἕνα ὑπηρετὴν σου».

Ὁ πατὴρ ἐκάλεσεν ἀμέσως τοὺς δούλους του καὶ εἶπεν εἰς αὐτούς· «Ἐνδύσατε τὸν υἱόν μου τὴν πρώτην αὐτοῦ στολήν, θέσατε δακτυλίδιον εἰς τὰς χεῖράς του καὶ ὑποδήματα εἰς τοὺς πόδας του. Σφάξατε δὲ πρὸς χάριν

τοῦ τὸν μόσχον τὸν καλοθρεμμένον διὰ νὰ φάγωμεν καὶ νὰ εὐφρανθῶμεν, ἐπειδὴ ὁ υἱὸς μου οὗτος ἦτο νεκρὸς καὶ ἀνέζησε καὶ εἶχε χαθῆ καὶ εὐρέθη».

«Ὁ πρεσβύτερος υἱὸς, ἐπιστρέφων ἐκ τῶν ἀγρῶν, ἤκουσε μουσικὴν καὶ χαρὰν εἰς τὴν οἰκίαν των. Ὅταν δὲ ἐπλη-

ροφορήθη ὅτι ἐπέστρεψεν ὁ ἀδελφός του καὶ πρὸς χάριν του ἐγίνοντο αἱ διασκεδάσεις, ἐθύμωσε καὶ δὲν ἤθελε νὰ εἰσέλθῃ εἰς τὴν οἰκίαν. Ὁ πατήρ του τότε ἐξῆλθε καὶ τὸν παρεκάλει νὰ εἰσέλθῃ. Ἐκεῖνος ὅμως εἶπεν εἰς τὸν πατέρα του· «Ἐγὼ ἐργάζομαι πλησίον σου ἐπὶ τόσα ἔτη καὶ ὅμως οὐδέποτε μοῦ ἔδωσες ἓν ἐρίφιον διὰ νὰ τὸ φάγω μὲ τοὺς φίλους μου καὶ νὰ διασκεδάσω. Ὅταν δὲ ἦλθεν ὁ υἱός σου οὗτος, ὁ ὁποῖος ἐσπατάλησε τὴν περιουσίαν σου εἰς ἄσωτίας, ἐσφαξας πρὸς χάριν τὸν καλύτερον μόσχον». Ὁ δὲ πατήρ ἀπήντησε· «Τέκνον μου, σὺ πάντοτε εἶσαι μαζί μου καὶ ὅλα ὅσα ἔχω εἶνε ἰδικά σου· πρέπει λοιπὸν νὰ χαρῆς καὶ σὺ, διότι ὁ ἀδελφός σου ἦτο νεκρὸς καὶ ἀνέζησε καὶ εἶχε χαθῇ καὶ εὗρέθη».

«Μετανοεῖτε, ποιήσατε καρποὺς ἀξίους μετανοίας».

✓ **Ἡ εἴσοδος τοῦ Ἰησοῦ εἰς Ἱεροσόλυμα.** — Ἡ ἀνάστασις τοῦ Λαζάρου εἰς τὴν Βηθανίαν ἐγένετο ἐξ ἡμέρας πρὸ τοῦ Πάσχα τῶν Ἑβραίων. Τὸ θαῦμα τοῦτο ἐγνώσθη εἰς τὰ Ἱεροσόλυμα, πολλοὶ δὲ ἐκ τῶν Ἰουδαίων ἐσπευσαν εἰς Βηθανίαν διὰ νὰ ἴδωσι καὶ τὸν Ἰησοῦν καὶ τὸν Λάζαρον τὸν ἀναστάντα ἐκ νεκρῶν. Οἱ ἄρχοντες τῶν Ἰουδαίων, οἱ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ Φαρισαῖοι βλέποντες ὅτι ὁ λαὸς ἠκολούθει καὶ ἐθαύμαζε τὸν Ἰησοῦν, διότι εἶδε μὲ τοὺς ὀφθαλμοὺς τοῦ τὸν Λάζαρον, τὸν ὁποῖον ἀνέστησεν, ἤρχισαν νὰ ἀνησυχοῦν καὶ νὰ φοβῶνται. Διὰ τοῦτο συνῆλθον εἰς τὸν οἶκον τοῦ ἀρχιερέως Καϊάφα καὶ ἀπεφάσισαν νὰ συλλάβωσι τὸν Ἰησοῦν καὶ νὰ φονεύσωσιν αὐτόν. Ἀπὸ τῆς ἡμέρας λοιπὸν ἐκείνης ἐζήτουν κατάλληλον εὐκαιρίαν διὰ νὰ τὸν συλλάβουν. Ὁ Ἰησοῦς ἐγνώριζε τὰς ἀποφάσεις τῶν ἐχθρῶν του, ἀλλὰ τοῦτο δὲν τὸν ἠμπόδισεν ἀπὸ τοῦ νὰ ἀναβῇ εἰς τὰ Ἱεροσόλυμα διὰ νὰ ἐορτάσῃ τὸ Πάσχα. Τὴν ἐπομένην ἡμέραν ἀνεχώρησεν ἀπὸ τὴν Βηθανίαν καὶ ἀνῆρχετο εἰς τὰ Ἱεροσόλυμα, ὅπου τὸν ἀνέμενεν ὁ θάνατος. Ἐν ᾧ διήρχετο τὸ χωρίον Βηθφαγῇ ἔστειλε τοὺς μαθητάς του εἰς

αὐτό, ἵνα τοῦ φέρουν μίαν ὄνον καὶ ἓνα πῶλον (πῶλος εἶνε τὸ μικρὸν τῆς ὄνου). Οἱ μαθηταὶ ὑπήκουσαν ἀμέσως καὶ μετ' ὀλίγον ἔφερον εἰς αὐτὸν τὴν ὄνον μετὰ τοῦ πώλου, ἐπὶ τοῦ ὁποίου ἔστρωσαν τὰ ἐνδύματά των καὶ ἐκάθισεν ὁ Ἰησοῦς. Καθήμενος λοιπὸν ἐπὶ τοῦ πώλου τῆς ὄνου ἀνῆλθεν εἰς Ἱεροσόλυμα.

Ὁ λαὸς πληροφορηθεὶς ὅτι ἔρχεται ὁ Ἰησοῦς ἐξῆλθεν εἰς προὔπαντησιν αὐτοῦ καὶ κρατῶν εἰς τὰς χεῖρας κλάδους φοινίκων (βάϊα) ἔψαλλεν ᾠδὰς τῶν υἱῶν Δαβὶδ· εὐλογημένος ὁ ἐρχόμενος ἐν ὀνόματι Κυρίου. ᾠδὰς ἐν τοῖς ὑψίστοις». Δηλαδή· «Ἄς σώσῃ ὁ Θεὸς τὸν ἀπόγονον τοῦ Δαβὶδ. Ἄς εἶνε εὐλογημένος αὐτός, ποῦ ἔρχεσθαι ἐξ ὀνόματος τοῦ Θεοῦ. Ἄς σώσῃ αὐτὸν ὁ Θεός, ὁ κρατῶν εἰς τὰ ὕψη». Ἄλλοι πάλιν ἔστρωνον τὰ ἐνδύματά των εἰς τὴν ὁδόν, ἵνα διέλθῃ ὁ Ἰησοῦς. Τοῦτο ἦτο ὑψίστη τιμὴ.

Ὁ θρίαμβος οὗτος τοῦ Ἰησοῦ ἐτάραξε πολὺ τοὺς ἀρχιερεῖς καὶ τοὺς Φαρισαίους, οἱ ὅποιοι ἀπεφάσισαν νὰ συλλάβωσι τὸ ταχύτερον τὸν Ἰησοῦν. Τὴν θριαμβευτικὴν ταύτην εἴσοδον τοῦ Ἰησοῦ εἰς Ἱεροσόλυμα πανηγυρίζει ἡ ἐκκλησία μας τὴν Κυριακὴν τῶν Βατῶν.

ἈΨανὰ τῷ υἱῷ Δαβὶδ, εὐλογημένος ὁ ἐρχόμενος ἐν ὀνόματι Κυρίου. Ὠσαννὰ ἐν τοῖς ὑψίστοις».

Ὁ Ἰησοῦς ὁμιλεῖ κατὰ τῶν Φαρισαίων. — Εἶπομεν ὅτι οἱ Φαρισαῖοι, οἱ ἐχθροὶ τοῦ Ἰησοῦ, ἐζήτουν εὐκαιρίαν διὰ νὰ συλλάβωσι καὶ θανατώσωσιν αὐτόν. Ἀλλὰ διὰ νὰ γίνῃ τοῦτο, ἔπρεπε νὰ εὑρουν μίαν αἰτίαν· διὰ νὰ δικαιολογήσουν τὴν σύλληψίν του ἐνώπιον τοῦ λαοῦ· ἤρχισαν νὰ συζητοῦν μὲ τὸν Ἰησοῦν. Ὁ Ἰησοῦς ὅμως ἐνόησε τοὺς σκοποὺς τῶν Φαρισαίων καὶ διὰ τοῦτο ὠμίλησε πρὸς τοὺς μαθητάς του καὶ ἤλεγξε τὴν ὑποκρισίαν τῶν Φαρισαίων δριμύτατα. «Οἱ Φαρισαῖοι, εἶπε, διδάσκουν μὲν τοὺς

ἀνθρώπους τὰ καλὰ ἔργα, αὐτοὶ ὅμως πράττουν ἀντίθετα ἐκείνων, ποὺ διδάσκουν. Διὰ τοῦτο σεῖς νὰ πράττετε μὲν ὅσα διδάσκουν, ἀλλὰ νὰ ἀποφεύγετε τὰ ἔργα αὐτῶν, διότι εἶνε ὑποκριταὶ καὶ ὅ,τι πράττουν τὸ πράτ-

τουν διὰ νὰ φαίνωνται εἰς τὸν κόσμον δίκαιοι. Ἀλλοίμονον εἰς σᾶς γραμματεῖς καὶ Φαρισαῖοι, ὑποκριταί. Σεῖς ὁμοιάζετε

μέ τάφους, οἱ ὅποιοι ἀπ' ἔξω μὲν φαίνονται ὠραῖοι, ἀλλὰ τὸ ἔσωτερικόν των εἶνε πλήρες ἀκαθαρσιῶν. Ἀλλοίμονον εἰς σᾶς, γραμματεῖς καὶ Φαρισαῖοι, ὑποκριταί, οἱ ὅποιοι ἐμπαίζετε τὰς χήρας γυναῖκας καὶ τοὺς ἀπλοῖκους ἀνθρώπους καὶ λαμβάνετε παρ' αὐτῶν χρήματα μετὰ τὴν πρόφασιν ὅτι προσεύχεσθε ὑπὲρ αὐτῶν. Εἰσθε ὁδηγοὶ τυφλοί, εἰσθε ὅφεις δηλητηριώδεις καὶ γεννήματα ἐχιδνῶν. Οὐαὶ εἰς σᾶς, γραμματεῖς καὶ Φαρισαῖοι, ὑποκριταί, ὅτι καθαρίζετε τὸ ἔξω μέρος τοῦ ποτηρίου, ἐν ᾧ τὸ ἔσω μέρος αὐτοῦ εἶνε ἀκάθαρτον. Τοιουτοτρόπως καὶ σεῖς ἔξωθεν μὲν φαίνεσθε εἰς τοὺς ἀνθρώπους δίκαιοι, ἔσωθεν ὁμως εἰσθε πλήρεις ὑποκρισίας καὶ ἀδικίας. Διὰ τοῦτο ἡ τρικυμία τοῦ Θεοῦ θὰ πέσῃ ταχέως ἐπὶ τῶν κεφαλῶν σας».

«Φεύγετε τὴν ὑποκρισίαν».

✓ **Τὸ ἀνώτατον συμβούλιον καὶ ἡ προδοσία τοῦ Ἰούδα.** — Οἱ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ γραμματεῖς, οἱ ὅποιοι ἀπε-

τέλουν τὸ ἀνώτατον συμβούλιον τῶν Ἰουδαίων, βλέποντες ὅτι δὲν ἠδύναντο νὰ εὐρωσι μίαν αἰτίαν διὰ νὰ συλλάβωσι τὸν Ἰησοῦν, συνήλθον καὶ πάλιν εἰς τὸν οἶκον τοῦ Καϊάφα καὶ συνεσκέφθησαν κατὰ τίνα τρόπον θὰ ἠδύναντο νὰ

ἐπιτύχουν τὸν σκοπὸν των. Ἐλεγον λοιπὸν ὅτι καλὸν θὰ ἦτο νὰ μὴ ἐγίνετο ἡ σύλληψις κατὰ τὰς ἡμέρας τῶν ἑορτῶν τοῦ Πάσχα, διότι ὑπῆρχε φόβος μήπως ἐξεγερθῇ ὁ λαὸς ἐναντίον αὐτῶν.

Τότε παρουσιάσθη ἐνώπιον αὐτῶν ὁ Ἰούδας ὁ Ἰσκαριώτης, ὅστις ἦτο εἷς ἐκ τῶν μαθητῶν τοῦ Ἰησοῦ, καὶ εἶπε πρὸς αὐτούς· «Τί μοῦ δίδετε νὰ σᾶς τὸν παραδώσω ἐγώ ;» Ἐκεῖνοι δὲ εἶπον· « οὐ δίδομεν τριάκοντα ἀργύρια (ἀργυρᾶ νομίσματα) ». Ὁ Ἰούδας ἐδέχθη τὴν ἀμοιβὴν ταύτην καὶ ἀπ' ἐκείνης τῆς στιγμῆς ἐζήτει εὐκαιρίαν, ἵνα παραδώσῃ τὸν διδάσκαλον αὐτοῦ.

«Ρίξα πάντων τῶν κακῶν ἐστὶν ἡ φιλαργυρία».

Ὁ μυστικὸς δεῖπνος. — Τὴν πρώτην ἡμέραν τῶν ἁζύμων, δηλ. τῆς ἑορτῆς τοῦ Πάσχα, προσῆλθον οἱ μαθη-

ταὶ τοῦ Ἰησοῦ πρὸς αὐτὸν καὶ τοῦ εἶπον· «Κύριε, ποῦ θέλεις νὰ ἐτοιμάσωμεν τὸ δεῖπνον τοῦ Πάσχα ;» Ὁ δὲ Ἰησοῦς ἀπήντησεν· «Ὑπάγετε εἰς τὴν πόλιν καὶ καθ' ὁδὸν θὰ εὑρητε ἄνθρωπον, ὁ ὁποῖος θὰ φέρῃ εἰς τὰς χεῖράς του ὑδρίαν ὕδατος. Ἀκολουθήσατε αὐτὸν καὶ θὰ εἰσέλθετε μετ'

αὐτοῦ εἰς μίαν οἰκίαν. Εἶπατε τότε εἰς τὸν κύριον τῆς οἰκίας. Ὁ διδάσκαλός μας ἐπιθυμεῖ νὰ φάγῃ τὸ Πάσχα μετὰ τῶν μαθητῶν του εἰς τὸν οἶκόν σου. Ἐκεῖνος τότε θὰ ὀρίσῃ εἰς ἡμᾶς μέρος κατάλληλον». Οἱ μαθηταὶ ἐπραξαν ἀμέσως, καθὼς τοῖς παρήγγειλεν ὁ Ἰησοῦς, καὶ ἡτοίμασαν τὸ δεῖπνον.

Ὅτε δὲ ἔγινεν ἑσπέρα, ὁ Ἰησοῦς ἀνεχώρησεν ἀπὸ τὴν Βηθανίαν, ὅπου εὗρίσκετο, καὶ μετέβη εἰς τὰ Ἱεροσόλυμα, ὅπου εἶχεν ἐτοιμασθῇ τὸ δεῖπνον. Ἀφοῦ δὲ ἐκάθισεν εἰς τὴν τράπεζαν, εἶπε πρὸς τοὺς μαθητάς του· «Εἶχον μεγάλην ἐπιθυμίαν νὰ φάγω μαζί σας τοῦτο τὸ Πάσχα, πρὶν ἀποχωρισθῶ ἀπὸ σᾶς». Κατόπιν ὁ Ἰησοῦς, διὰ νὰ διδάξῃ τοὺς μαθητάς του τὴν ταπεινοφροσύνην, ἐσηκώθη ἐκ τῆς τραπέζης καὶ ἀφοῦ ἐζώσθη λέντιον ἔθεσεν ὕδωρ εἰς τὸν νιπτῆρα καὶ ἤρχισε νὰ νίπτῃ τοὺς πόδας αὐτῶν καὶ νὰ τοὺς σπογγίζῃ μὲ τὸ λέντιον. Ἀφοῦ δὲ ἐνίψεν ὅλων τοὺς πόδας, εἶπεν εἰς αὐτούς· «Γνωρίζετε διατὶ ἐνίψα τοὺς πόδας σας; Σεῖς μὲ ὀνομάζετε διδάσκαλον καὶ Κύριον καὶ καλῶς λέγετε, διότι εἰμαι. Ἐὰν λοιπὸν ἐγὼ ὁ διδάσκαλος καὶ Κύριος ἐνίψα τοὺς πόδας σας καὶ σεῖς ὀφείλετε νὰ νίπτετε τοὺς πόδας ἀλλήλων. Σᾶς ἔδωκα παράδειγμα ταπεινοφροσύνης». Ὅταν δὲ ἐκάθισαν εἰς τὴν τράπεζαν, ἔλαβεν ὁ Ἰησοῦς τὸν ἄρτον καὶ ἀφοῦ ἠψόγησεν αὐτὸν τὸν ἔκοψεν εἰς τεμάχια καὶ ἔδωκεν εἰς τοὺς μαθητάς του λέγων· «Λάβετε φάγετε· τοῦτο εἶναι τὸ σῶμά μου, τὸ ὁποῖον κόπτεται πρὸς χάριν ὑμῶν» Κατόπιν ἔλαβε τὸ ποτήριον καὶ ἀφοῦ τὸ ἠψόγησεν εἶπε· «Πίεται ἐκ τοῦ ποτηρίου τούτου πάντες· διότι τοῦτο εἶναι τὸ αἷμά μου, τὸ ὁποῖον θὰ χυθῇ πρὸς χάριν ὑμῶν καὶ τοῦ κόσμου. Τοῦτο νὰ κάμνετε διὰ νὰ μὲ ἐνθυμῆσθε». Μετὰ τοῦτο ὁ Ἰησοῦς εἶπεν· «Εἰς ἑξ-ἡμῶν θὰ μὲ παραδώσῃ τὴν νύκτα ταύτην». Οἱ μαθηταὶ ἀκούσαντες τοὺς λόγους τούτους ἐταράχθησαν καὶ ἤρχισαν νὰ ἐρωτοῦν αὐτὸν ποῖος ἐξ αὐτῶν θὰ ἐπραττε τὸ μέγα τοῦτο ἀμάρτημα. Τότε ὁ Ἰησοῦς εἶπεν· «Ἐκεῖνος εἶναι, εἰς τὸν ὁποῖον ἐγὼ θὰ

δώσω τεμάχιον ἄρτου, ἀφοῦ τὸ βάψω εἰς τὸν οἶνον. Καὶ βάψας τὸ τεμάχιον ἄρτου εἰς τὸν οἶνον τὸ ἔδωκεν εἰς τὸν Ἰούδαν, ὁ ὁποῖος ἐξῆλθεν ἀμέσως καὶ μετέβη πρὸς τοὺς ἀρχιερεῖς. Ἀφοῦ δὲ ἀνεχώρησεν ὁ προδότης, ὁ Ἰησοῦς ἐφανέρωσεν εἰς τοὺς μαθητάς του τὰ πάντα, διότι μέχρι τῆς στιγμῆς ἐκείνης δὲν ἐγνώριζον ὅτι ὁ διδάσκαλος αὐτῶν ἐπρόκειτο νὰ ἀποθάνῃ. Μεγάλη λύπη κατέλαβε τοὺς μαθητάς του τότε. Ἀλλ' ὁ Ἰησοῦς ἐνεθάρρυνεν αὐτοὺς εἰπὼν ὅτι μετὰ τρεῖς ἡμέρας θὰ ἀναστηθῇ ἐκ νεκρῶν καὶ ἡ λύπη των θὰ μεταβληθῇ εἰς μεγάλην χαράν. Ἀφοῦ δὲ ἔδωκε τὰς τελευταίας αὐτοῦ συμβουλὰς καὶ συνέστησεν εἰς τοὺς μαθητάς του νὰ ἀγαπῶσιν ἀλλήλους, ἐξῆλθε μετ' αὐτῶν καὶ ἐπορεύθη εἰς τὸ χωρίον Ἰεθσημανῆ, τὸ ὁποῖον εὗρίσκετο εἰς τοὺς πρόποδας τοῦ ὄρους τῶν Ἐλαιῶν.

«Ταῦτα λελάληκα ἡμῖν, ἵνα ἀγαπᾶτε ἀλλήλους».

Ἡ σύλληψις τοῦ Ἰησοῦ ἐν Γεθσημανῇ. Ἐνῶ ἐπορεύοντο εἰς τὴν Γεθσημανῆ, ὁ Ἰησοῦς ἐξηκολούθη νὰ διδῇ συμβουλὰς εἰς τοὺς μαθητάς αὐτοῦ καὶ νὰ παρηγορεῖ αὐτούς. «Δὲν θὰ σᾶς ἀφήσω ὀρφανούς, ἔλεγε. Πορεύομαι πρὸς τὸν Πατέρα μου, ἵνα παρακαλέσω αὐτὸν νὰ στείλῃ πρὸς ὑμᾶς τὸ Πνεῦμα τὸ ἅγιον, τὸ ὁποῖον θὰ σᾶς ἐνισχύσῃ καὶ θὰ σᾶς φωτίξῃ εἰς τὸ ἔργον τῆς διδασκαλίας».

Τότε ὁ Πέτρος ἠρώτησε τὸν Ἰησοῦν· «Κύριε, ποῦ ὑπάγεις;» Ἀπεκρίθη ὁ Ἰησοῦς καὶ εἶπεν· «Ἐκεῖ ὅπου ἐγὼ ὑπάγω, σὺ δὲν δύνασαι νὰ ἔλθῃς». Ὁ Πέτρος εἶπε· «Κύριε, καὶ τὴν ψυχὴν μου θυσιάζω πρὸς χάριν σου». Ὁ Ἰησοῦς τότε εἶπεν εἰς τὸν Πέτρον· «Ἀληθῶς σοῦ λέγω ὅτι τρεῖς φορές θὰ μὲ ἀρνηθῇς τὴν νύκτα ταύτην, πρὶν φωνήσῃ ὁ ἀλέκτωρ».

Ὅταν ἔφθασαν εἰς τὴν Γεθσημανῆ, ὁ Ἰησοῦς ἀφῆκε τοὺς ἄλλους μαθητάς του εἰς ἓν μέρος ἔξω τοῦ κήπου, αὐτὸς δὲ μετὰ τοῦ Πέτρου, τοῦ Ἰακώβου καὶ τοῦ Ἰωάννου εἰσῆλθον ἐντὸς αὐτοῦ. Ἦρχισε τότε νὰ λυπῆται καὶ νὰ ταράσσε-

ται καὶ διὰ τοῦτο εἶπε πρὸς τοὺς μαθητάς του· «Περίλυπος εἶνε ἡ ψυχὴ μου. Μείνατε ἐδῶ καὶ φροντίσατε νὰ μὴ σᾶς καταλάβῃ ὁ ὕπνος». Καὶ ἀφήσας ἐκεῖ τοὺς μαθητάς τοῦ ἀπομακρύνθῃ εἰς τὸ βάθος τοῦ κήπου καὶ ἤρχισε νὰ προσεύχεται. «Πάτερ μου, ἔλεγεν, ἂν εἶναι δυνατόν, ἅς ἀποφύγω τὸν θάνατον, ἀλλ' ἅς γίνῃ τὸ ἰδικόν σου θέλημα, Πάτερ, καὶ

οὐχὶ τὸ ἰδικόν μου». Ἀφοῦ δὲ προσηυχήθη, ἐπκνήλθη πρὸς τοὺς μαθητάς του, ἀλλ' ἐπειδὴ ἐκεῖνοι ἐκοιμῶντα, τοὺς ἀφῆκε καὶ ἀπομακρυνθεὶς πάλιν προσηυχήθη καὶ δευτέραν φοράν. Ὅτε δὲ ἐπέστρεψε πρὸς τοὺς μαθητάς του, τοὺς εὔρε καὶ πάλιν κοιμωμένους καὶ εἶπε πρὸς αὐτούς· «Δὲν δύνασθε λοιπὸν νὰ μείνεται ὀλίγην ὥραν ἄγρυπνοι μαζί μου;» Τέλος προσηυχήθη καὶ τρίτην φοράν· ἐκ τοῦ πολλοῦ δὲ κόπου ὁ ἰδρὼς αὐτοῦ ἔτρεχεν ἐκ τοῦ μετώπου του ὡς θρόμβοι αἵματος. Ἐπανελθὼν εἰς τοὺς μαθητάς του καὶ

εὐρών πάλιν αὐτοὺς κοιμωμένους εἶπε· «Κοιμᾶσθε λοιπόν· Ἰδοὺ ἔφθασεν ὁ προδότης μου».

Καὶ πράγματι τὴν στιγμὴν ἐκείνην ἐνεφανίσθη ὁ Ἰούδας μετὰ πολλῶν ὑπηρετῶν τῶν ἀρχιερέων, οἱ ὅποιοι ἐκράτουν φανούς καὶ ῥόπαλα καὶ μαχαίρας. Ὁ Ἰησοῦς τότε ἠρώτησεν αὐτοὺς· «Ποῖον ζητεῖτε;» Ἐκεῖνοι δὲ ἀπήντησαν· «Ἰησοῦν τὸν Ναζωραῖον». «Ὑγὼ εἰμαι», ἀπήντησεν ὁ Ἰησοῦς, «ἐὰν ζητῆτε ἐμέ, ἀφήσατε τοὺς μαθητάς μου νὰ φύγουν». Τότε ὁ Ἰούδας πλησιάσας τὸν Ἰησοῦν ἠσπάσθη αὐτὸν καὶ εἶπε· «Χαῖρε διδάσκαλε». Ὁ δὲ Ἰησοῦς ἀπήντησε· «Φίλε, μὲ φίλημα μὲ προδίδεις;» Οἱ ὑπηρέται τότε ἐνόησαν ὅτι ἐκεῖνος ἦτο ὁ Ἰησοῦς καὶ συνέλαβον αὐτόν. Τότε ὁ Πέτρος ἀνέσυρε μάχαιραν καὶ ἔκοψε τὸ ὠτίον ἐνὸς ὑπηρετοῦ. Ὁ Ἰησοῦς ἰδὼν τοῦτο εἶπεν εἰς τὸν Πέτρον· «Θέσσε τὴν μάχαιραν εἰς τὴν θήκην της». Ἀμέσως δὲ ἐθεράπευσε τὸ ὠτίον τοῦ ὑπηρετοῦ ἐκείνου. Οἱ ὑπηρέται τότε δέσαντες τὸν Ἰησοῦν τὸν ὠδήγησαν εἰς τὸν Ἄνναν, τὸν ἀρχιερέα, ὅστις ἦτο πενθερὸς τοῦ Καϊάφα, τοῦ ἀρχιερέως ἐκείνου τοῦ ἔτους. Οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ ἀνεχώρησαν, μόνον δὲ ὁ Πέτρος καὶ ὁ Ἰωάννης ἠκολούθησαν μακρόθεν τὸν Ἰησοῦν.

Ἡ ἄρνησις τοῦ Πέτρου.—Οἱ στρατιῶται ὠδήγησαν τὸν Ἰησοῦν ἐνώπιον τοῦ ἀρχιερέως Ἄννα. Ὁ Πέτρος καὶ ὁ Ἰωάννης ἠκολούθησαν τὸν Ἰησοῦν μέχρι τῆς οἰκίας τοῦ ἀρχιερέως. Καὶ ὁ μὲν Ἰωάννης, ἐπειδὴ ἦτο γνωστὸς εἰς τὸν ἀρχιερέα, εἰσῆλθε μετὰ τοῦ Ἰησοῦ εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ ἀρχιερέως, ὁ Πέτρος ὅμως ἔμεινεν ἔξω, ἕως ὅτου ὁ Ἰωάννης εἶπεν εἰς τὸν θυρωρὸν καὶ ἀφῆκε τὸν Πέτρον νὰ εἰσέλθῃ. Ὅταν εἰσῆλθεν ὁ Πέτρος, ὁ θυρωρὸς ἠρώτησεν αὐτὸν μήπως ἦτο μαθητὴς τοῦ Ἰησοῦ. Ὁ δὲ Πέτρος ἠρνήθη εἰπὼν ὅτι δὲν γνωρίζει τὸν ἄνθρωπον, περὶ τοῦ ὁποίου τὸν ἐρωτᾷ. Ἐν ᾧ δὲ ὁ Πέτρος ἐκάθητο μετὰ τῶν ὑπηρετῶν τοῦ Ἄννα πλησίον τῆς πυρᾶς καὶ ἐθερμαίνετο, ἐπειδὴ ἦτο ψυχρός, εἰς ἐκ τῶν ὑπηρετῶν ἠρώτησε καὶ πάλιν αὐτὸν μήπως ἦτο ἐκ τῶν μαθητῶν τοῦ Ἰησοῦ. Ὁ Πέτρος ἠρνήθη καὶ ἐκ δευ-

τέρου. Τέλος ἄλλος ὑπηρέτης ἠρώτησεν καὶ πάλιν τὸν Πέτρον, ἀλλ' ὁ Πέτρος ἠρνήθη διὰ τρίτην φοράν καὶ ἐβεβαίωσε μεθ' ὄρκου ὅτι δὲν γνωρίζει τὸν ἄνθρωπον. Εὐθὺς μετὰ τὴν τρίτην ταύτην ἄρνησιν τοῦ Πέτρου ἐφώνησεν ὁ ἀλέκτωρ. Ὁ Πέτρος ἀκούσας τὴν φωνὴν τοῦ ἀλέκτορος ἐνεθυμήθη τοὺς λόγους τοῦ Ἰησοῦ, ὁ ὁποῖος εἶχεν εἶπη εἰς αὐτὸν ὅτι πρὶν ὁ ἀλέκτωρ φωνήσῃ θὰ τὸν ἀρνηθῇ τρεῖς φορές, καὶ ἀποῦ ἐξῆλθεν ἔξω ἔκλαυσε πικρῶς.

«Μετανοεῖτε καὶ πιστεύετε ἐν τῷ Εὐαγγελίῳ.»

Ὁ Ἰησοῦς ἐνώπιον τοῦ συνεδρίου. Τὸ τέλος τοῦ Ἰουδα.—Ὁ Ἄννας ἠρώτησε τὸν Ἰησοῦν περὶ τῶν μαθητῶν καὶ τῆς διδασκαλίας αὐτοῦ, ὁ δὲ Ἰησοῦς ἀπήντησεν· «Ἐγὼ ἐδίδαξα ἐνώπιον πολλῶν ἀνθρώπων καὶ δὲν εἶπον τίποτε ἐν τῷ κρυπτῷ· τί μὲ ἐρωτᾷς; Ἐρώτησον ἐκείνους, οἱ ὁποῖοι ἤκουσαν τὴν διδασκαλίαν μου». Τότε εἰς ἓκ τῶν ὑπηρετῶν τοῦ ἀρχιερέως ἔδωκε βάπισμα εἰς τὸν Ἰησοῦν καὶ τοῦ εἶπε· «Τοιουτοτρόπως ἀποκρίνεσαι πρὸς τὸν ἀρχιερέα;»

Ὁ δὲ Ἰησοῦς ἀπήντησεν· «Ἄν εἶπον κανὲν κακόν, εἶπέ μοι αὐτό, ἐὰν ἐλάλησα καλῶς, διατί μὲ δέρεις;» Τότε ὁ Ἄννας ἀπέστειλε τὸν Ἰησοῦν δεδεμένον εἰς τὸν ἀρχιερέα Καϊάφαν· ἐκεῖ συνηθροίσθησαν τότε ὅλοι οἱ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ γραμματεῖς καὶ οἱ πρεσβύτεροι τοῦ λαοῦ, οἱ ὁποῖοι ἀπετέλουν τὸ συνέδριον τῶν Ἰουδαίων. Ὁλόκληρον τὸ συνέδριον ἐζήτηι μίαν ψευδῇ μαρτυρίαν διὰ νὰ θανατώσῃ τὸν Ἰησοῦν. Παρουσι-

ψευδῇ μαρτυρίαν διὰ νὰ θανατώσῃ τὸν Ἰησοῦν. Παρουσι-

ἀσθησαν λοιπὸν πολλοὶ ψευδομάρτυρες, ἀλλ' οὐδεμίαν κατηγορίαν εἶπον. Τέλος δύο ψευδομάρτυρες παρουσιασθέντες εἶπον ὅτι ἤκουσαν τὸν Ἰησοῦν νὰ λέγῃ ὅτι δύναται νὰ κηρμύσῃ τὸν ναὸν τοῦ Θεοῦ καὶ ἐντὸς τριῶν ἡμερῶν νὰ οἰκοδομήσῃ αὐτὸν πάλιν. Ὁ Ἰησοῦς εἶχεν εἶπει πράγματι τοῦτο, ἀλλὰ διὰ τῶν λόγων τούτων ἐνόησε τὸν θάνατόν του καὶ τὴν τοιήμερον ἀνάστασίν του. Ὁ Καϊάφας τότε εἶπεν εἰς τὸν Ἰησοῦν· «Ἦκουσες τί εἶπον οἱ μάρτυρες οὗτοι; Τί ἔχεις νὰ ἀποκριθῇς διὰ τὴν κατηγορίαν ταύτην;» Ὁ Ἰησοῦς ὁμῶς, ἐπειδὴ ἔβλεπεν ὅτι οἱ Ἑβραῖοι εἶχον παρεξηγήσει, τοὺς λόγους του, δὲν ἀπήντησε. Τότε ὁ Καϊάφας ἐγεροθὺς ἠρώτησέ τὸν Ἰησοῦν· «Σὲ ἐξορκίζω ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ, νὰ μᾶς εἴπῃς, ἂν εἶσαι σὺ ὁ Χριστός, ὁ υἱὸς τοῦ Θεοῦ». Ὁ δὲ Ἰησοῦς ἀπήντησε. «Ναί· ἐγὼ εἶμαι». Ταῦτα ἀκούσας ὁ ἀρχιερεὺς ἔσχισε τὰ ἱμάτιά του καὶ εἶπεν εἰς τοὺς ἄλλους. «ἐβλασφήμησε. Δὲν ἔχομεν πλέον ἀνάγκην μαρτύρων. Σεῖς οἱ ἴδιοι ἠκούσατε τὴν βλασφημίαν του. Τί φρονεῖτε λοιπόν;» Οἱ δὲ ἀρχιερεῖς καὶ τὸ συνέδριον ὅλον ἀπεκρίθησαν· «Εἶνε ἐνοχος θανάτου». Τότε ἤρχισαν ὅλοι νὰ πτύουν καὶ νὰ ραπίζουν τὸν Ἰησοῦν λέγοντες· «Προφῆτευσε, Χριστέ, ποῖος σὲ ἐκτύπησεν»; Ἐκεῖνος ὁμῶς ἐσιώπα καὶ ὑπέμενε τὰς ὕβρεις καὶ τὰ κτυπήματα ἀγογγύστως.

Ὁ Ἰούδας, ὅταν ἔμαθεν ὅτι ὁ Ἰησοῦς κατεδικάσθη εἰς θάνατον, μετενόησε διὰ τὴν προδοσίαν του καὶ ἐπέστρεψε τὰ ἀργυρᾶ νομίσματα εἰς τοὺς ἀρχιερεῖς λέγων· «Ἡμαρτον, παρέδωκα αἷμα ἀθῶον». Ἐκεῖνοι δὲ εἶπον πρὸς αὐτόν· «Τί μᾶς μέλει σὺ εἶσαι ὁ αἷτιος». Ὁ Ἰούδας τότε ἔρριψε τὰ νομίσματα εἰς τὸν ναὸν καὶ ἀφοῦ ἐξῆλθεν ἐπῆγε καὶ ἀπηγγονίσθη.

«Τὰ ὀψώνια τῆς ἁμαρτίας, θάνατος».

Ὁ Ἰησοῦς πρὸ τοῦ Πιλάτου.—Τὴν ἐπομένην ἡμέραν, δηλ. τὴν πρῶιαν τῆς Πηρασκαυῆς, οἱ στρατιῶται παρέλαβον τὸν Ἰησοῦν ἐκ τῆς οἰκίας τοῦ Καϊάφα καὶ ἔφερον αὐτόν πρὸς τὸν Πιλάτον, τὸν Ῥωμαῖον ἡγεμόνα, διὰ νὰ ἐπικυρώσῃ οὗτος τὴν ἀπόφασιν τοῦ συνεδρίου. Ὁ Πιλάτος

ἤρώτησε τοὺς Ἰουδαίους νὰ τοῦ εἴπουν τὴν κατηγορίαν, διὰ τὴν ὁποίαν κατεδίκασαν τὸν Ἰησοῦν εἰς θάνατον. Ἐκεῖνοι δὲ ἀπήντησαν· «Ἐάν δὲν ἦτο ἔνοχος, δὲν θὰ τὸν ἐφέρομεν ἐνώπιόν σου». Λέγει πρὸς αὐτοὺς ὁ Πιλάτος· «Λάβετε αὐτὸν καὶ σταυρώσατέ τον συμφώνως πρὸς τὸν νόμον σας». Οἱ Ἰουδαῖοι τότε ἀπήντησαν· «Ἡμεῖς δὲν ἔχομεν τὸ δικαίωμα νὰ φονεύωμεν κανένα». Ὁ δὲ Πιλάτος ἀπήντησε· «Τὸν βασιλέα σας νὰ σταυρώσω;»—«Ἡμεῖς ἓνα βασιλέα ἔχομεν, τὸν Καίσαρα», ἀπήντησαν οἱ Ἰουδαῖοι, «ἐάν δὲν τὸν θανατώσῃς, δὲν εἶσαι φίλος τοῦ Καίσαρος· διότι αὐτὸς ἔκαμε τὸν ἑαυτὸν του ἀνώτερον τοῦ Καίσαρος». Ὁ Πιλάτος ἀκούσας ταῦτα ἐφοβήθη καὶ ἀφοῦ εἰσῆλθεν εἰς τὴν οἰκίαν του ἠρώτησε τὸν Ἰησοῦν· «Σὺ εἶσαι ὁ βασιλεὺς τῶν Ἰουδαίων;» Ὁ δὲ Ἰησοῦς ἀπήντησε· «Ποῖος σοῦ εἶπε τοῦτο; Ἡ ἰδική μου βασιλεία δὲν εἶναι ἐπὶ τῆς γῆς». Τότε ὁ Πιλάτος εἶπεν· «Εἶσαι λοιπὸν βασιλεὺς;» «Σὺ τὸ λέγεις», ἀπήντησεν ὁ Ἰησοῦς, ἐγὼ ἦλθον εἰς τὸν κόσμον διὰ νὰ διδάξω τὴν ἀλήθειαν». Ὁ Πιλάτος ἀκούσας ταῦτα ἐξῆλθε πάλιν καὶ λέγει πρὸς τοὺς Ἰουδαίους· «Εγὼ δὲν εὐρίσκω καμίαν αἰτίαν διὰ νὰ θανατώσω τὸν ἄνθρωπον τοῦτον». Ἀλλ' ὁ λαὸς παρασυρόμενος ἀπὸ τοὺς ἀρχιερεῖς καὶ τοὺς πρεσβυτέρους ἐκραύγαζε· «Σταύρωσον, σταύρωσον αὐτόν». Ὁ Πιλάτος, ἐπειδὴ ἔβλεπεν ὅτι οἱ Ἰουδαῖοι ἀπὸ μῖσος ἐζήτουν νὰ θανατώσουν τὸν Ἰησοῦν, ἤθελε νὰ σώσῃ αὐτόν. Ἐσκέφθη λοιπὸν νὰ καταφύγῃ εἰς ἄλλο μέσον μετὰ τὴν ἐλπίδα νὰ ἐπιτύχῃ τὴν ἀπαλλαγὴν του.

Ὑπῆρχε συνήθεια κατὰ τὴν ἐορτὴν τοῦ Πάσχα νὰ δίδεται χάρις εἰς ἓνα ἐκ τῶν Ἑβραίων καταδίκων. Ὑπῆρχε δὲ τότε εἰς τὰς φυλακὰς φοβερὸς κακοῦργος, ὀνομαζόμενος Βαραββᾶς. Ὁ Πιλάτος λοιπὸν ἠρώτησε τοὺς Ἰουδαίους ποῖον ἐκ τῶν δύο ἤθελον νὰ ἐλευθερώσῃ κατὰ τὴν ἐορτὴν τοῦ Πάσχα, τὸν Βαραββᾶν ἢ τὸν Ἰησοῦν. Ἦλπιζε δὲ ὁ Πιλάτος ὅτι οἱ Ἰουδαῖοι δὲν θὰ ἐζήτουν ποτὲ τὴν ἀπελευθέρωσιν ἐνὸς τρομεροῦ κακοῦργου, ὅπως ἦτο ὁ Βαραββᾶς.

Ἄλλ' ἐκεῖνοι ἐζήτησαν νὰ ἀπολυθῇ ὁ Βαραββᾶς καὶ οὐχὶ ὁ Ἰησοῦς. Ὁ δὲ Πιλάτος ῥώτησε καὶ πάλιν αὐτούς· «Τί νὰ κάμω λοιπὸν τὸν Ἰησοῦν;» Ἐκεῖνοι δὲ ἀπήντησαν· «Σταύρωσον αὐτόν».

Ὁ Πιλάτος, ἀφοῦ εἶδεν ὅτι οἱ Ἰουδαῖοι ἐπέμενον, ἔλαβεν ὕδωρ καὶ ἔνιψε τὰς χεῖράς του ἐνώπιον τοῦ πλήθους

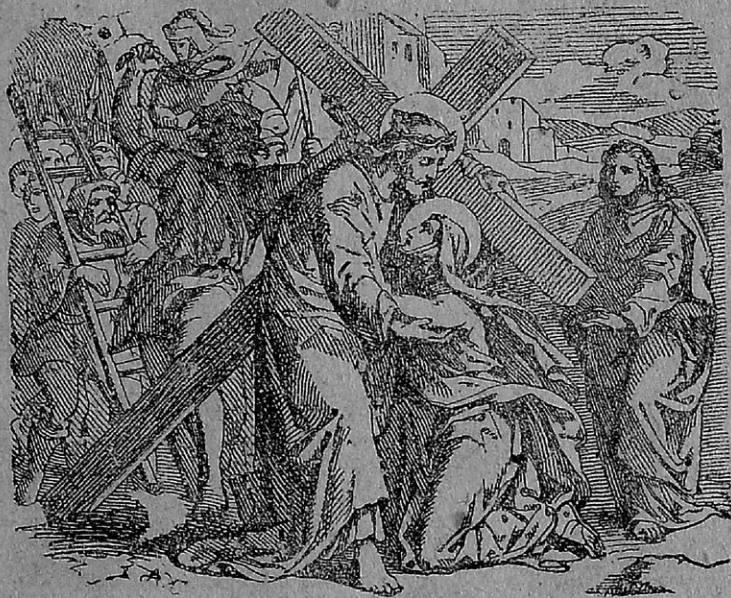

λέγων· «Ἐγὼ εἶμαι ἀθῶος ἀπὸ τὸ αἷμα τοῦ δικαίου τούτου. Σεῖς θὰ ἔχετε τὴν ἁμαρτίαν». Ἐκεῖνοι δὲ ἀπήντησαν· «Ἡ ἁμαρτία θὰ βαρύνῃ ἡμᾶς καὶ τὰ τέκνα μᾶς». Τότε ὁ Πιλάτος ἐμαστίγωσε τὸν Ἰησοῦν, οἱ δὲ στρατιῶται παραλαβόντες αὐτὸν τὸν ἐνέδυσαν πορφυροῦν ἐνδυμα καὶ τοῦ ἔθεσαν ἀκάνθινον στέφανον εἰς τὴν κεφαλὴν. Κατόπιν ὠδήγησαν αὐτὸν διὰ νὰ τὸν σταυρώσωσιν.

«Ἡ βασιλεία ἡ ἐμὴ οὐκ ἔστιν ἐκ τοῦ κόσμου τούτου».

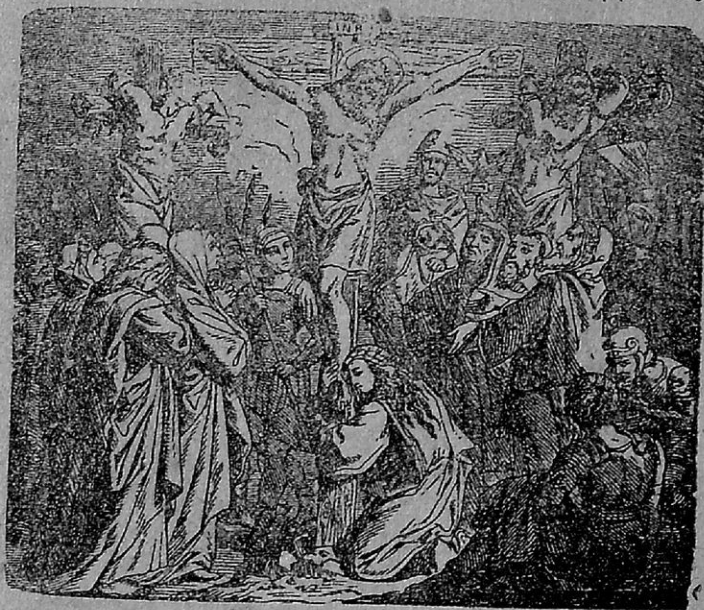
— **Ἡ σταύρωσις τοῦ Ἰησοῦ.** — Ἐξω ἀπὸ τὴν Ἱερουσαλήμ ὑπῆρχε λόφος τις, ὅστις ἐλέγето Γολγοθᾶς ἢ τόπος Κρανίου. Ἐκεῖ ἐγίνοντο ὅλαι αἱ θανατικαὶ ἐκτελέσεις.

Οἱ στρατιῶται λοιπὸν τοῦ Πιλάτου, ἀφοῦ ἔθεσαν ἐπὶ τῶν ὤμων τοῦ Ἰησοῦ τὸν σταυρόν, τὸν ὠδήγησαν εἰς τὸν Γολγοθᾶν, ἵνα τὸν σταυρώσουν. Καθ' ὁδὸν ὅμως ὁ Ἰησοῦς

ἐκουράσθη καὶ δὲν ἠδύνατο νὰ βαστάξῃ τὸν σταυρόν. Τότε οἱ στρατιῶται διέταξαν ἓνα ἄνθρωπον, ὀνομαζόμενον Σίμωνα Κυρηναῖον, νὰ σηκώσῃ αὐτὸς τὸν σταυρόν τοῦ Ἰησοῦ. Ὅταν δὲ ἐφθασαν εἰς τὸν Γολγοθᾶν, οἱ στρατιῶται ἔδωκαν εἰς τὸν Ἰησοῦν νὰ πῇ ὅξος μεμειγμένον μὲ χολήν. Κατόπιν ἐμοί-
ρασαν τὰ ἐνδύματά αὐτοῦ καὶ ἔπειτα ἐσταύρωσαν αὐτὸν μὲ δύο ἄλλους ληστὰς καὶ εἰς τὴν κορυφὴν τοῦ σταυροῦ τοῦ ἔθεσαν μικρὸν πινακίδα μὲ τὴν ἐπιγραφὴν· «Ἰησοῦς Ναζω-
ραῖος βασιλεὺς τῶν Ἰουδαίων». Ὁ Ἰησοῦς ἐδοκίμασε τοὺς

πόνους τῆς σταυρώσεως χωρίς νά γογγύσῃ καί ὑπέμεινε τὸ μαρτύριόν του μετὰ θαυμαστῆς ἀνεξικακίας. Οἱ διερχόμενοι ἐκεῖθεν ὕβριζον καί ἐνέπαιζον αὐτὸν λέγοντες· «Ἄν εἶσαι υἱὸς τοῦ Θεοῦ κατάβα ἀπὸ τοῦ σταυροῦ». Ἐκεῖνος ἤκουε πάντα ταῦτα χωρίς κακίαν, παρεκάλει δὲ τὸν Πατέρα του νά συγχωρήσῃ τοὺς σταυρωτάς του καὶ τοὺς ὑβριστάς του.

Ἐπίσης ὁ εἰς ἐκ τῶν ληστῶν ἔλεγεν ἐμπαικτικῶς εἰς τὸν Ἰησοῦν· «Ἄν εἶσαι σὺ ὁ Χριστός, σῶσον τὸν ἑαυτὸν σου καὶ ἡμᾶς». Ὁ ἄλλος ὁμοίως ληστὴς ἐπέπληττεν αὐτὸν λέγων· «Δὲν φοβεῖσαι τὸν Θεόν· ἡμεῖς δικαίως τιμωρούμεθα· οὗτος ὁμοίως οὐδὲν κακὸν ἔπραξε» καὶ ἀφοῦ ἐστράφη πρὸς τὸν Ἰησοῦν τοῦ εἶπε· «Μνήσθητί μου, Κύριε, ὅταν ἔλθῃς ἐν τῇ βασιλείᾳ σου». Ὁ δὲ Ἰησοῦς ἀπήντησεν εἰς αὐτόν· «Ἀληθῶς σοῦ λέγω ὅτι ἀπὸ σήμερον θὰ εἶσαι μαζί μου εἰς τὸν παράδεισον». Ἦλθε δὲ πρὸς τὸν Ἰησοῦν τότε

καὶ ἡ μήτηρ αὐτοῦ μαζί με τὸν ἀγαπητόν του μαθητὴν Ἰωάννην. Ὁ δὲ Ἰησοῦς ἰδὼν τὴν μητέρα του καὶ τὸν Ἰωάννην εἶπε πρὸς αὐτήν· «Ἰδοὺ ὁ υἱός σου». ἔπειτα εἶπε πρὸς τὸν Ἰωάννην· «ἰδοὺ ἡ μήτηρ σου». Καὶ ὁ Ἰωάννης παρέλαβε τὴν μητέρα τοῦ Ἰησοῦ εἰς τὸν οἶκόν του καὶ τὴν περιποιεῖτο ὡς ἰδικήν του μητέρα.

Ὅτε δὲ ἐγένετο μεσημβρία, σκότος ἐκάλυψεν ὅλην τὴν γῆν μέχρι τῆς τρίτης ὥρας τοῦ ἀπογεύματος. Τὴν τρίτην ὥραν ἔκραζεν ὁ Ἰησοῦς φωνὴν μεγάλην καὶ εἶπε· «Διψῶ». Εἰς ἐκ τῶν στρατιωτῶν ἔδραμε τότε καὶ ἔλαβε σπόγγον με ὄξος, τὸν ὁποῖον ἀφοῦ ἔδεσεν εἰς τὴν ἄκρον ἐνὸς καλάμου, τὸν ἐπλησίασεν εἰς τὸ στόμα τοῦ Ἰησοῦ. Ἀφοῦ δὲ ἔπιεν ὁ Ἰησοῦς τὸ ὄξος, εἶπε· «Τετέλεσται. Πάτερ, εἰς χεῖράς σου παραδίδω τὸ πνεῦμα». Ἡ κεφαλὴ του ἔκλινε τότε ἐπὶ τοῦ στήθους καὶ ἀπέθανε.

Τὴν στιγμὴν ἐκείνην ὅλη ἡ γῆ ἐσεισθη καὶ αἱ πέτραι ἐσχίσθησαν καὶ τὰ μνημεῖα ἠνοίχθησαν καὶ πολλοὶ νεκροὶ ἠγέρθησαν καὶ μετέβησαν εἰς τὴν πόλιν, ὅπου ἐφανερώθησαν εἰς πολλοὺς ἀνθρώπους. Ὁ Ῥωμαῖος ἀξιωματικὸς καὶ οἱ στρατιῶται, οἱ φυλάσσοντες τὸν Ἰησοῦν, ἰδόντες τὸν σεισμόν καὶ τὰ ἄλλα γεγονότα ἐφοβήθησαν καὶ εἶπον· «Ἀληθῶς ὁ ἄνθρωπος οὗτος ἦτο υἱὸς τοῦ Θεοῦ». Ἰσταντο δὲ παρὰ τὸν σταυρὸν τοῦ Ἰησοῦ ἡ Μαρία ἡ Μαγδαληνὴ καὶ ἡ Σαλώμη καὶ ἑλκαιον.

«Πάτερ, ἄφες αὐτοῖς· οὐ γὰρ οἶδασι τί ποιοῦσι».

Ἡ ταφή τοῦ Ἰησοῦ.—Ὅτε δὲ ἐγένετο ἑσπέρα, παρουσιάσθη εἰς τὸν Πιλάτον ἄνθρωπος δίκαιος, ὀνομαζόμενος Ἰωσήφ, ὁ ὁποῖος κατήγετο ἀπὸ τὴν Ἀριμαθαίαν. Οὗτος ἦτο βουλευτὴς, δηλαδὴ μέλος τοῦ ἰουδαϊκοῦ συνεδρίου, ἐν τῷ κρυπτῷ ὅμως ἦτο μαθητὴς τοῦ Ἰησοῦ. Ὁ Ἰωσήφ παρεκάλεσε τὸν Πιλάτον νὰ διατάξῃ τοὺς στρατιώτας νὰ τοῦ δώσουν τὸ σῶμα τοῦ Ἰησοῦ διὰ νὰ τὸ ἐνταφιάσῃ. Ὁ Πιλάτος, ἀφοῦ ἐπληροφορήθη ὅτι ἀπέθανεν ὁ Ἰησοῦς, διέταξε νὰ δοθῇ τὸ σῶμα εἰς τὸν Ἰωσήφ. Λαβὼν δὲ ὁ Ἰωσήφ τὸ

σῶμα ἐτύλιξεν αὐτὸ εἰς καθαρὰν σινδόνα, ἀφοῦ προηγου-
μένως τὸ ἤλειψε μὲ πολὺ τιμα ἀρώματα. Κατόπιν ὁ Ἰω-
σήφ καὶ ὁ Νικόδημος ἐνεταφίασαν τὸ σῶμα τοῦ Ἰησοῦ εἰς
μνημεῖον, τὸ ὁποῖον εἶχε σκαλισθῇ ἐπὶ πέτρας. Ἐκύλισαν
δὲ κατόπιν μέγαν λθον καὶ ἔκλεισαν δι' αὐτοῦ τὴν θύραν
τοῦ μνημείου. Ἡ δὲ Μαρία ἡ Μαγδαληνὴ μὲ τὰς ἄλλας
γυναῖκας ἦσαν ἐκεῖ καὶ ἔβλεπον τὴν ταφὴν τοῦ Σωτῆρος.

Ἡ ἐκκλησία μας
ἔχει ἀφιερῶσει πολλὰ
ῥαβία τροπάρια εἰς
τὰ πάθη καὶ τὴν τα-
φὴν τοῦ Σωτῆρος.
Τὴν πρωίαν τῆς με-
γάλης Παρασκευῆς
τελεῖται εἰς τοὺς να-
οὺς ἡ ἀποκαθήλωσις
τοῦ σώματος τοῦ
Σωτῆρος καὶ ἡ ταφὴ
αὐτοῦ. Οἱ ἱερεῖς πε-
ριφέρουν τὸν ἐπιτά-

φιον περίξ τοῦ ναοῦ καὶ κατόπιν καταθέτουν αὐτὸν ἐπὶ
κουβουκλίου, τὸ ὁποῖον εὑρίσκεται ἐν τῷ μέσῳ τοῦ ναοῦ.
Κατὰ τὴν περιφορὰν τοῦ ἐπιταφίου ψάλλεται τὸ ἐξῆς τρο-
πάριον.

«Ὅτε ἐκ τοῦ ξύλου σε νεκρὸν ὁ Ἀριμαθαίας καθεῖλε τὴν
τῶν ἀπάντων ζωὴν, σμύρνη καὶ σινδόνι σε, Χριστέ, ἐκήδευσεν.
Καὶ τῷ πόθῳ ἠπείγετο καρδιά καὶ χεῖλει σῶμα τὸ ἀκήρατον
σου περιπτύξασθαι, ὅμως συστελλόμενος φόβῳ, χαίρει ἀνε-
βόα σοι· Δόξα τῇ συγκαταβάσει σου, φιλόανθρωπε»

Ἡ ἔννοια τοῦ τροπαρίου τούτου εἶνε ἡ ἐξῆς·

«Ὅτε, Χριστέ, ὁ Ἰωσήφ ὁ ἀπὸ Ἀριμαθαίας κατεβί-
βασε νεκρὸν ἀπὸ τοῦ ξύλου σέ, ὁ ὅποιος δίδεις ζωὴν εἰς
ὅλα τὰ ὄντα τῆς γῆς, σέ ἤλειψε μὲ μύρα καὶ ἀφοῦ σέ ἐτύ-
λιξε μὲ σινδόνι σέ ἐκήδευσεν. Εἶχε δὲ μεγάλην ἐπιθυμίαν

ὁ Ἰωσήφ εἰς τὴν καρδίαν καὶ τὰ χεῖλη νὰ ἐναγκαλισθῇ τὸ ἄχραντον σῶμά σου. Ἄλλ' ὅμως κατεχόμενος ἀπὸ φόβον καὶ χαρὰν ἔψαλλε μεγαλοφώνως· Δόξα εἰς τὴν συγκατά-
σιν σου, φιλόνθρωπε.

Ἀφοῦ δὲ ὁ ἐπιτάφιος ἀποτεθῇ εἰς τὸ κουβούκλιον, ψάλλεται τὸ ἀκόλουθον ἀπολυτίκιον·

«Ὁ εὐσχήμων Ἰωσήφ ἀπὸ τοῦ τοῦ ξύλου καθελὼν τὸ ἄχραντόν σου σῶμα, σινδόνη καθαρᾷ εἰλύσας καὶ ἀρώμασιν, ἐν μνήματι καινῷ κηδεύσας ἀπέθετο».

Δηλαδή· Ὁ εὐγενὴς Ἰωσήφ, ἀφοῦ κατεβίβασεν ἀπὸ τὸν σταυρὸν τὸ ἀμόλυντον σῶμά σου, Χριστέ, τὸ ἐτύλιξεν εἰς καθαρὰν σινδόνα, τὴν ἤλειψε μὲ μύρα καὶ τὸ ἐκήδευσεν ἀποθέσας αὐτὸ εἰς καινὸν μνημεῖον (δηλ. εἰς μνημεῖον, εἰς τὸ ὁποῖον δὲν εἶχον ταρῆ ἄλλοι νεκροί).

«Αἱ γενεαὶ πᾶσαι ὕμνον τῇ ταφῇ σου προσφέρουσι, Χριστέ μου».

✓ **Ἡ ἀνάστασις τοῦ Σωτῆρος.** — Ἀφοῦ ἐπέρασε τὸ Σάββατον καὶ ἦλθεν ἡ πρωία τῆς Κυριακῆς, ἡ Μαρία ἡ Μαγδαληνὴ, ἡ μήτηρ τοῦ Ἰακώβου, καὶ ἡ Σαλώμη ἠγό-
ρασαν ἀρώματα καὶ ἦλθον λίαν πρωὶ εἰς τὸν τάφον διὰ νὰ ἀλείψωσι τὸ σῶμα τοῦ Ἰησοῦ. Εἰς τὸν δρόμον ἔλεγον με-
ταξύ των· «Ποῖος θὰ ἀποκυλίσῃ τὸν λίθον ἀπὸ τὴν θύραν τοῦ μνημείου»; διότι ὁ λίθος ἦτο πολὺ μέγας. Ὅταν ὅμως ἔφθασαν εἰς τὸν τάφον, εἶδον μὲ ἐκπληξίν των ὅτι ὁ λίθος εἶχεν ἀποκυλισθῇ.

Μόλις δὲ ἐπλησίασαν εἰς τὴν θύραν τοῦ μνημείου, εἶδον εἰς τὸ δεξιὸν μέρος αὐτοῦ ἓνα ἄγγελον μὲ λευκὸν ἔνδυμα, καὶ ἐφοβήθησαν πολὺ. Ἄλλ' ὁ ἄγγελος ἐνεθάρρυνεν αὐτάς καὶ εἶπε· «Μὴ φοβεῖσθε. Ζητεῖτε τὸν Ἰησοῦν τὸν ἐσταυρωμένον; Ἀνέστη ἐκ νεκρῶν. Ἴδου ὁ τόπος, εἰς τὸν ὁποῖον τὸν εἶχον ἐνταφιάσει. Σπεύσατε λοιπὸν νὰ ἀναγγεῖλητε εἰς

τοὺς μαθητάς του ὅτι ἀνέστη ἐκ νεκρῶν». Αἱ γυναῖκες ἔφυγον ἀμέσως μετὰ φόβου καὶ χαρᾶς μεγάλης. Ἀλλ' ἐνῶ μετέβαινον πρὸς τοὺς μαθητάς διὰ νὰ τοὺς ἀναγγείλωσι τὸ χαρμόσυνον γεγονός, συνήντησαν τὸν Ἰησοῦν καθ' ὁδόν, ὅστις ἐχαιρέτισεν αὐτάς. Αἱ γυναῖκες ἐγονυπέτησαν τότε πρὸ τοῦ

Ἰησοῦ καὶ προσεκύνησαν αὐτόν· ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπε πρὸς αὐτάς· «Πηγαίνετε νὰ εἰδοποιήσητε τοὺς μαθητάς μου ὅτι ἡγέρθη ἐκ νεκρῶν». Ἐκεῖναι δὲ ἔσπευσαν ἀμέσως καὶ εἰδοποίησαν τὸν Πέτρον καὶ τοὺς ἄλλους μαθητάς ὅτι ἀνέστη ὁ Κύριος.

Τὴν μεσημβρίαν τῆς ἰδίας ἡμέρας ἐφανερώθη εἰς τοὺς μαθητάς ὁ Ἰησοῦς, οἱ ὅποιοι ἐχάρισαν πολὺ, διότι εἶδον αὐτὸν ἐν τῇ μέσῳ αὐτῶν. Μετὰ ὀκτῶ ἡμέρας ἐνεφανίσθη

καὶ πάλιν εἰς αὐτούς, ὅπου ἐκάλεσε τὸν Θωμᾶν νὰ τὸν ψη-
λαφήσῃ διὰ νὰ βεβαιωθῇ ὅτι πράγματι αὐτὸς ἦτο. Καὶ ὁ
Θωμᾶς τὸν ἐψηλάφησε καὶ ἀφοῦ ἐβεβαιώθη ἀνέκραξεν· «ὁ
Κύριός μου καὶ ὁ Θεός μου». Ἐπὶ τεσσαράκοντα ἡμέρας
ἐνεφανίζετο ὁ Ἰησοῦς εἰς τοὺς μαθητάς αὐτοῦ, οἱ ὅποιοι
ἐπίστευσαν πλέον ὅτι ἦτο υἱὸς τοῦ Θεοῦ.

Κατὰ τὴν ἀνάστασιν τοῦ Σωτῆρος ψάλλεται τὸ ἑξῆς
τροπάριον·

Χριστὸς ἀνέστη ἐκ νεκρῶν θανάτῳ θάνατον πατήσας καὶ
τοῖς ἐν τοῖς μνήμασι ζωὴν χαρισάμενος.

Δηλαδή· Ἀνέστη ὁ Χριστὸς ἐκ τῶν νεκρῶν, ἀφοῦ ἐνί-
κησε διὰ τοῦ θανάτου του τὸν θάνατον καὶ ἐχάρισε τὴν
ζωὴν εἰς τοὺς νεκρούς, οἱ ὅποιοι εὗρισκοντο εἰς τὰ μνημεῖα.

Πλὴν τοῦ «Χριστὸς ἀνέστη» ψάλλεται καὶ τὸ ἀκόλουθον
τροπάριον·

Φ. Φωτοπούλου—Καινὴ Διαθήκη

«*Ἀναστάσεως ἡμέρα, λαμπρινῶμεν, λαοί. Πάσχα Κυρίου Πάσχα· ἐκ γὰρ θανάτου πρὸς ζωὴν καὶ ἐκ γῆς πρὸς οὐρανὸν Χριστὸς ὁ Θεὸς ἡμᾶς διεβίβασεν ἐπινίκιον ἄδοντας*».

Δηλαδή· Ἄς πανηγυρίσωμεν, λαοί, τὴν σημερινὴν ἡμέραν τῆς ἀναστάσεως, ἡ ὁποία εἶναι Πάσχα τοῦ Κυρίου ἡμῶν· διότι ἐνῷ εἴμεθα ἄξιοι θανάτου, μᾶς ἐχάρισε τὴν ζωὴν ὁ Χριστὸς ὁ Θεὸς ἡμῶν καὶ μᾶς ἀνύψωσεν ἐκ τῆς γῆς πρὸς τὸν οὐρανόν· διὰ τοῦτο ἄς ψάλλωμεν πρὸς αὐτὸν τὸν ἐπινίκιον ὕμνον.

Ἐπίσης ψάλλεται καὶ τὸ ἐπόμενον τροπάριον·

«*Πάσχα ἱερὸν ἡμῖν σήμερον ἀναδέδεικται· Πάσχα καινόν· Πάσχα ἅγιον· Πάσχα μυστικόν· Πάσχα πανσεβάσμιον· Πάσχα Χριστὸς ὁ λυτρωτής· Πάσχα ἁμωμον· Πάσχα τῶν πιστῶν· Πάσχα τὰς πύλας ἡμῖν τοῦ παραδείσου ἀνοίξαν· Πάσχα πάντας ἀγιάζον πιστούς*».

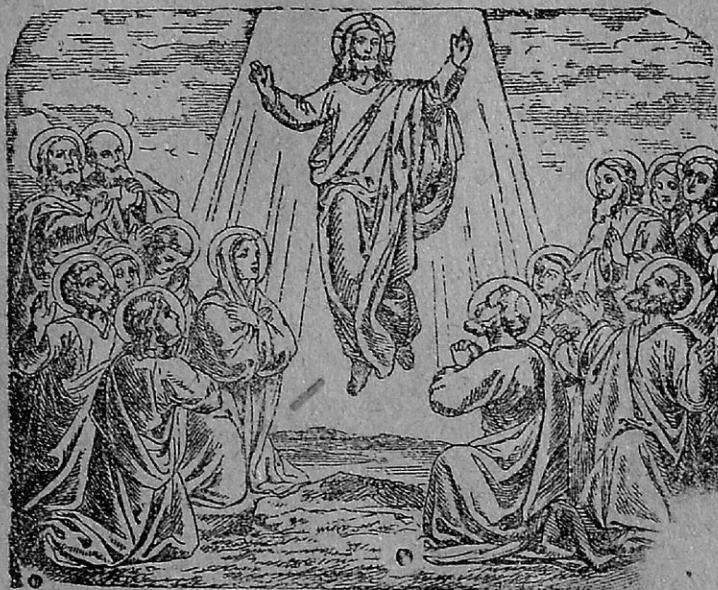
Δηλαδή· Σήμερον ἐφανερώθη εἰς ἡμᾶς τὸ ἱερὸν Πάσχα, τὸ ὁποῖον εἶναι νέον, Πάσχα ἅγιον· Πάσχα τὸ ὁποῖον εἶνε μυστήριον· Πάσχα πολὺ σεβαστόν· Πάσχα, κατὰ τὸ ὁποῖον ἀνεφάνη εἰς τὸν κόσμον ὁ Χριστὸς ὁ λυτρώσας ἡμᾶς ἀπὸ τὰς ἁμαρτίας· Πάσχα πανάγιον· Πάσχα μέγα· Πάσχα τῶν πιστῶν· Πάσχα, τὸ ὁποῖον ἡνοιξεν εἰς τοὺς ἀνθρώπους τὰς θύρας τοῦ παραδείσου· Πάσχα τὸ ὁποῖον ἀγιάζει τοὺς πιστούς.

«*Ἀναστὰς ὁ Ἰησοῦς ἀπὸ τοῦ τάφου, καθὼς προεῖπεν, ἔδωκεν ἡμῖν τὴν αἰώνιον ζωὴν καὶ τὸ μέγα ἔλεος*».

✓ **Ἡ ἀνάληψις τοῦ Σωτῆρος.**— Τὴν τεσσαρακοστὴν ἡμέραν ἀπὸ τῆς ἀναστάσεως ὁ Ἰησοῦς ἐξῆλθε μετὰ τῶν μαθητῶν του εἰς τὸ ὄρος τῶν Ἑλαιῶν καὶ παρήγγειλεν εἰς αὐτοὺς νὰ μὴ ἀπομακρυνθοῦν ἀπὸ τὴν Ἱερουσαλὴμ, ἀλλὰ νὰ περιμένωσιν ἐκεῖ τὸ ἅγιον Πνεῦμα, τὸ ὁποῖον ὑπεσχέθη ὅτι θὰ ἀποστείλῃ εἰς αὐτοὺς διὰ νὰ τοὺς φωτίσῃ καὶ νὰ τοὺς ἐνισχύσῃ εἰς τὸ ἔργον τῆς διδασκαλίας των.

Ἀφοῦ δὲ εἶπε ταῦτα, ὕψωσε τὰς χεῖράς του καὶ ἠυλόγησεν αὐτούς· μετὰ δὲ τοῦτο ἀνελήφθη εἰς τοὺς οὐρανοὺς· νεφέλη δὲ φωτεινὴ ἀπέκρυψεν αὐτὸν ἀπὸ τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτῶν.

Ἐνῷ δὲ οἱ μαθηταὶ ἔβλεπον εἰς τὸν οὐρανόν, δύο ἄγγελοι μὲ λευκὰ ἐνδύματα παρουσιάσθησαν ἐνώπιον αὐτῶν καὶ εἶπον·
«Ἄνδρες Γαλιλαῖοι, διατί βλέπετε εἰς τὸν οὐρανόν;

Ὁςτος ὁ Ἰησοῦς, ὁ ὁποῖος ἀνελήφθη εἰς τοὺς οὐρανοὺς, θὰ ἔλθῃ πάλιν πρὸς ὑμᾶς, ὅπως τὸν εἶδατε τώρα ποὺ ἀνελήφθη». Τότε οἱ μαθηταὶ ἀφοῦ προσεκύνησαν, ἐπέστρεψαν εἰς τὰ Ἱεροσόλυμα μετὰ μεγάλης χαρᾶς. Ἐμμενον δὲ ὅλοι ὁμοῦ καὶ ἠυλόγουν τὸν Θεόν.

Ἡ ἐκκλησίᾳ ἐορτάζει τὴν ἀνάληψιν τοῦ Σωτῆρος τὴν τεσσαρακοστὴν ἡμέραν ἀπὸ τῆς ἀναστάσεως αὐτοῦ. Κατὰ τὴν ἐορτὴν ταύτην ψάλλεται τὸ ἀκόλουθον ἀπολυτίκιον·

Ἀνελήφθης ἐν δόξῃ, Χριστὲ ὁ Θεὸς ἡμῶν, χαροποιήσας τοὺς μαθητάς τῇ ἐπαγγελίᾳ τοῦ ἁγίου Πνεύματος, βεβαιωθέντων αὐτῶν διὰ τῆς εὐλογίας ὅτι σὺ εἶ ὁ υἱὸς τοῦ Θεοῦ, ὁ λυτρωτὴς τοῦ κόσμου.

Δηλαδή· Ἀνελήφθης μετὰ δόξης, Χριστὲ ὁ Θεός, ἔχαροποίησας τοὺς μαθητάς σου, διότι ὑπεσχέθης εἰς αὐτοὺς ὅτι θὰ στείλῃς τὸ ἅγιον Πνεῦμα, ἐβεβαιώθησαν δὲ αὐτοί, ὅταν τοὺς ὑψόλῳγεις, ὅτι σὺ εἶσαι ὁ υἱὸς τοῦ Θεοῦ, ὁ ὁποῖος ἡλευθέρωσας τὸν κόσμον ἀπὸ τὰς ἁμαρτίας του.

«Καὶ ἀνελθόντα εἰς τοὺς οὐρανοὺς καὶ καθεζόμενον ἐν δεξιῶν τοῦ Πατρὸς, καὶ πάλιν ἐρχόμενον μετὰ δόξης κολῶναι ζῶντας καὶ νεκρούς, οὗ τῆς βασιλείας οὐκ ἔσται τέλος».

ΣΥΝΤΟΜΟΣ ΓΕΩΓΡΑΦΙΑ ΤΗΣ ΠΑΛΑΙΣΤΙΝΗΣ

Ἡ Παλαιστίνη εἶνε χώρα, ἥ ὅποια εὐρίσκεται μεταξὺ τῆς Ἀραβίας καὶ τῆς Μεσογείου θαλάσσης. Πρὸς νότον συνορεύει μὲ τὴν Συρίαν.

Ἡ Παλαιστίνη ὀνομάζεται καὶ γῆ Χαναὰν ἢ γῆ τῆς ἐπαγγελίας, δηλαδή χώρα τὴν ὅποιαν ἐπηγγέλθη ὁ Θεὸς εἰς τὸν λαὸν Ἰσραὴλ.

Ἡ χώρα αὕτη εἶνε ἱερὰ καὶ βασιλεία, διότι εἰς αὐτὴν ἐνεφανίσθη ὁ υἱὸς τοῦ Θεοῦ, ἐδίδασκεν, ἐπλήθυνεν, ἐσταυρώθη καὶ ἀνέστη ἐκ νεκρῶν.

Τὴν παλαιὰν ἐποχὴν ἦτο διηρημένη εἰς δώδεκα τμήματα, διότι ὅπως γνωρίζομεν, δώδεκα ἦσαν αἱ φυλαὶ τοῦ Ἰσραὴλ.

Σήμερον εἶνε διηρημένη εἰς τέσσαρας ἐπαρχίας, τὰς ἑξῆς·

Τὴν Ἰουδαίαν, τὴν Γαλιλαίαν, τὴν Σαμάρειαν καὶ τὴν Περσίαν. Σπουδαιότερα ὅλων εἶναι ἡ Ἰουδαία, διότι εἰς αὐτὴν σφύζοντα ὁ πανάγιος τοῦ Σωτῆρος τάφος καὶ ὅλα τὰ ἱερὰ κειμήλια, τὰ

ὅποια συνεδέθησαν μετὰ τὸν βίον, τὸν θάνατον καὶ τὴν ἀνάστασιν αὐτοῦ.

Ὁ ρητὴς Παλαιστίνης.—Τὰ σπουδαιότερα ὄρη τῆς Παλαιστίνης εἶνε ὁ Κάρμηλος καὶ τὸ Θαβώρ, ἐπὶ τοῦ ὁποίου, ὡς λέγεται, μετεμορφώθη ὁ Κύριος. Πλησίον τῆς Ἱερουσαλὴμ εἶνε τὸ ὄρος τῶν Ἑλαιῶν καὶ παρ' αὐτῷ ὁ χεῖμαρρος τῶν Κέδρων καὶ τὸ μικρὸν χωρίον Γεθσημανῆ.

Εἰς τοὺς πρόποδας τοῦ ὄρους τῶν Ἑλαιῶν ἀνελήφθη ὁ Ἰησοῦς Χριστός, εἰς δὲ τὴν Γεθσημανῆ ἀπέθανεν ἡ Θεοτόκος, σφίζεται δὲ ἐκεῖ καὶ ὁ τάφος αὐτῆς.

Ποταμοί.—Ποταμοὶ εἶναι ὁ Ἰορδάνης εἰς τὰ ὕδατα τοῦ ὁποίου ἐβαπτίσθη ὁ Κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστός. Ἄλλος ποταμὸς εἶναι ὁ Ὀρόντης. Ὁ Ἰορδάνης πηγάζει ἐκ τοῦ ὄρους Ἑρμών καὶ ἐκβάλλει εἰς τὴν λεγομένην Νεκρὰν θάλασσαν.

Λίμναι.—Ἡ Παλαιστίνη ἔχει δύο μεγάλας λίμνας, τὴν Γενησαρέτ, ἡ ὁποία ὀνομάζεται καὶ θάλασσα τῆς Γαλιλαίας ἢ τῆς Τιβεριάδος, καὶ τὴν Ἀσφαλιτίδα, ἡ ὁποία λέγεται Νεκρὰ θάλασσα, διότι ἐντὸς αὐτῆς οὔτε ζῶον οὔτε φυτὸν δύναται νὰ ζήσῃ. Ἐκ τούτων ἡ Γενησαρέτ ἢ ἡ θάλασσα τῆς Τιβεριάδος εἶναι σπουδαιόταται, διότι παρὰ τὰς ὄχθας αὐτῆς ἡρέσκειτο νὰ διατρίβῃ ὁ Ἰησοῦς. Ἐδῶ ἐκάλεσε τοὺς πρώτους μαθητάς αὐτοῦ, οἱ ὁποῖοι ἦσαν ἄλιεῖς καὶ ἡλίουον εἰς τὰ ὕδατα τῆς λίμνης. Ἐδῶ ἐδίδαξεν ἐπανειλημμένως τὸν λαὸν καὶ ἐχόρτασε τοὺς πενταμυριάδους. Ἐδῶ ἐπετίμησε τὸν ἀνεμὸν καὶ κατέπαυσε τὴν τρικυμίαν. Ἐδῶ τέλος ἐφανερώθη εἰς τοὺς μαθητάς αὐτοῦ μετὰ τὴν ἀνάστασίν του.

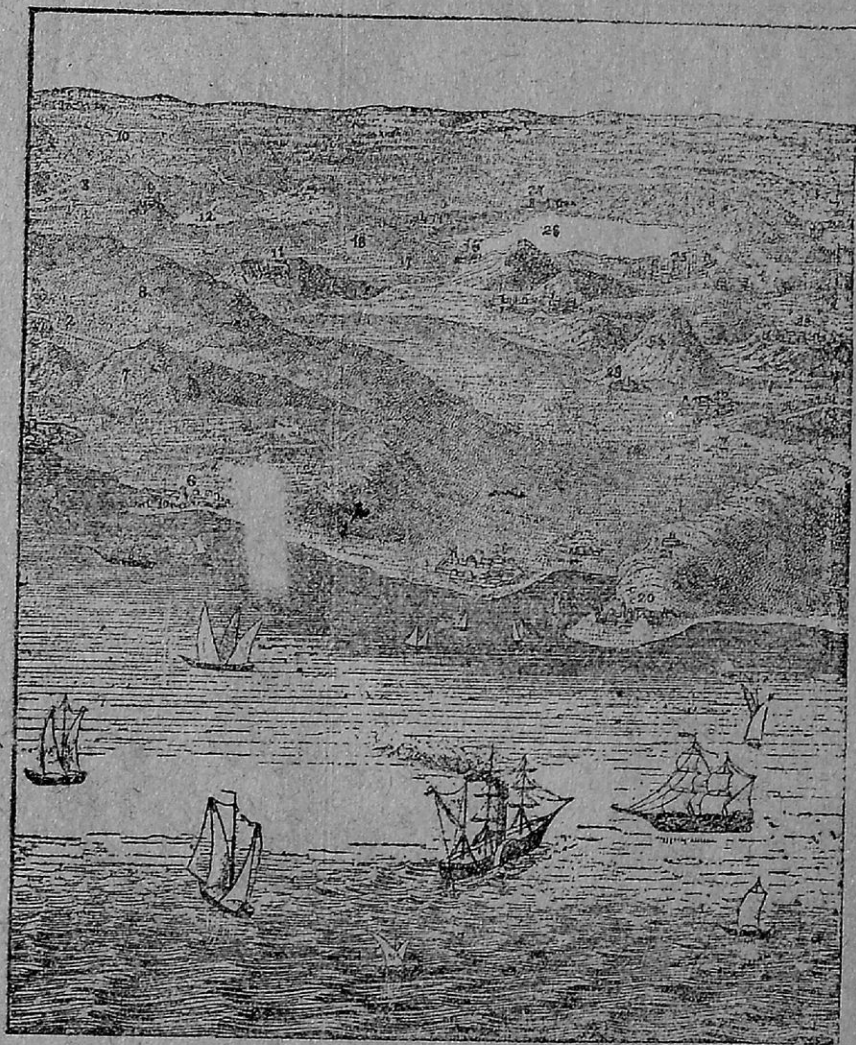
Κλίμα καὶ ἔδαφος.—Τὸ κλίμα εἶναι θερμὸν, τὸ δὲ ἔδαφος πεδινόν. Ὡραῖοι φοῖνικες, ἐσπεριδοειδῆ δένδρα φύονται ἐπὶ τοῦ ἱεροῦ τούτου ἑδάφους. Οἱ κάτοικοι αὐτῆς εἶνε Ἑβραῖοι, χριστιανοὶ καὶ Ἀραβες.

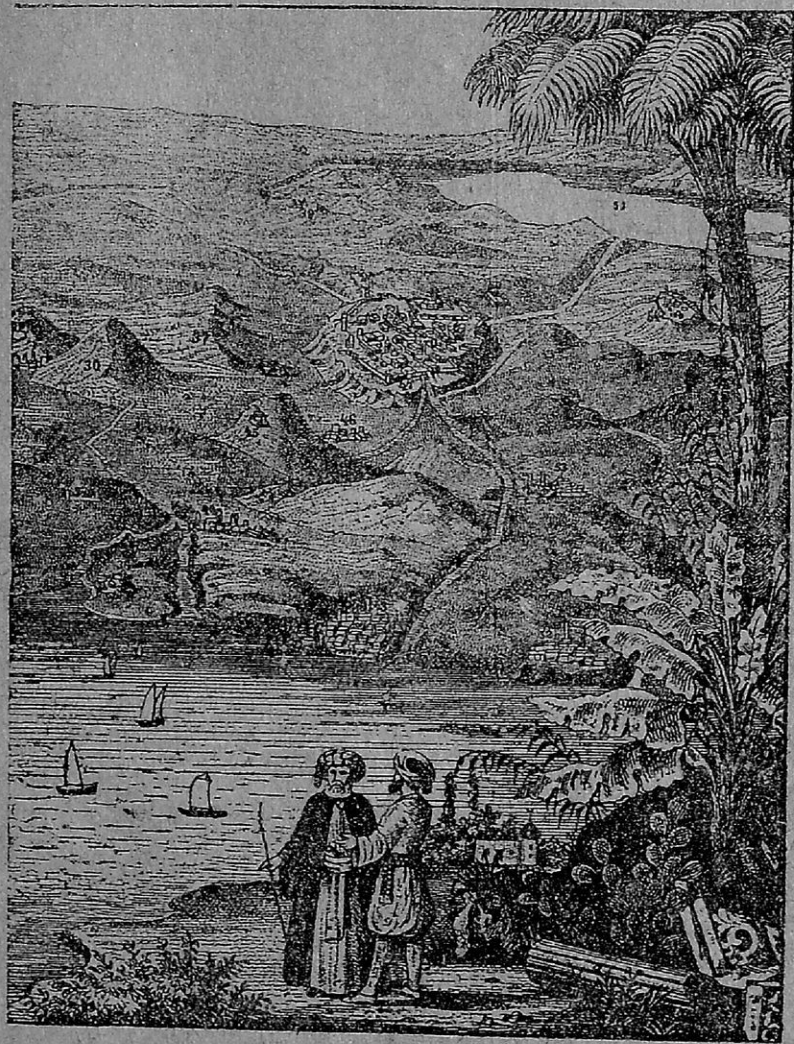
Πόλεις.—Ἐπισημότεραι πόλεις εἶνε αἱ ἑξῆς·

Ἡ Ἱερουσαλὴμ.—Πρωτεύουσα τῆς Παλαιστίνης καὶ ἔδρα τοῦ πατριάρχου Ἱεροσολύμων. Αὕτη εἶνε ἐκτισμένη ἐπὶ λόφου. Ἐν αὐτῇ ὑπάρχει ὁ ναὸς τῆς ἀναστάσεως, κτισθεὶς ὑπὸ τῆς ἁγίας Ἐλένης, τῆς μητρὸς τοῦ μεγάλου Κωνσταντίνου, κατὰ τὰς ἀρχὰς τοῦ 4ου αἰῶνος μ. Χ. Ἐντὸς τοῦ ναοῦ τῆς ἀναστάσεως σφίζεται ὁ πανάγιος τοῦ Σωτῆρος τάφος, περίξ τοῦ ὁποίου ἄπειρα ὑπάρχουσιν ἀφιερῶματὰ εὐσεβῶν χριστιανῶν. Ἐπίσης σφίζεται ἐντὸς τοῦ ναοῦ καὶ ὁ λόφος Γολγοθᾶς, ἐπὶ τοῦ ὁποίου ἐσταυρώθη ὁ Ἰησοῦς.

Βηθανία.—Μικρὰ πόλις πρὸς ἀνατολὰς τῆς Ἱερουσαλὴμ, ἐν τῇ ὁποίᾳ ὁ Ἰησοῦς ἀνέστησε τὸν Λάζαρον, τοῦ ὁποίου σφίζεται ὁ τάφος.

Βηθλέεμ.—Πόλις ἀκατάφωτος, εἰς τὴν ὁποίαν ἐγεννήθη ὁ Ἰησοῦς. Ἐδῶ ὑπάρχει ὁ περικαλλὴς ναὸς τῆς γεννήσεως, κτισθεὶς ὑπὸ τῆς

ἀγίας Ἑλένης, ἐντὸς τοῦ ὁποίου σφάζεται τὸ ἱερὸν σπήλαιον καὶ ἡ φάτνη, ὅπου ἐγεννήθη ὁ Ἰησοῦς.

Ἡ Ἰόππη.—Πόλις παράλιος, ἐπίνειον τῆς Ἱερουσαλήμ, μετὰ τῆς ὁποίας συνδέεται διὰ σιδηροδρόμου. Ἡ Ἰόππη ἢ Γιάφφα εἶνε κατάφυτος ὑπὸ λεμονεῶν, πορτοκαλεῶν καὶ κυτρεῶν. Ἄλλαι πόλεις εἶνε ἡ Λύδδα, πατρὶς τοῦ ἁγίου Γεωργίου, ὅπου σφάζεται ὁ τάφος καὶ περικαλλῆς ναὸς αὐτοῦ, καὶ ἡ Ἀοιμαθαία, πατρὶς τοῦ εὐσχήμονος Ἰωσήφ τοῦ ἐνταφιάσαντος τὸν Κύριον καὶ τέλος ἡ Ἱεριχώ, ἡ ὁποία σήμερον εἶνε μικρὸν χωρίον εἰς τὴν Γαλιλαίαν. Ἐπισημότεραι πόλεις εἶνε ἡ Τιβεριὰς πλησίον τῆς λίμνης Τιβεριάδος, ἡ Καπερναούμ, εἰς τὴν ὁποίαν ἠρέσκετο νὰ διαμένῃ ὁ Σωτὴρ, ἡ Ναζαρέτ, πόλις μικρὰ μὲν, ἀλλὰ περιώνυμος, διότι εἰς αὐτὴν ἐγεννήθη καὶ ἔζησεν ἡ Θεοτόκος, τὰ Μάγδαλα, μικρὰ πόλιν, ἀλλὰ γνωστὴ εἰς ὅλον τὸν κόσμον, διότι ὑπῆρχε πατρὶς τῆς Μαρίας Μαγδαληνῆς, ἡ ὁποία ἦτο ἡ πιστοτέρα μαθήτρια τοῦ Ἰησοῦ καὶ πρώτη αὐτὴ εἶδεν αὐτὸν ἀναστάντα ἐκ νεκρῶν.

Εἰς τὴν Σαμαρείαν εἶνε ἡ Συχέμ, ἔξωθεν τῆς ὁποίας συνήντησεν ὁ Ἰησοῦς τὴν Σαμαρεῖτιδα καὶ ἐδίδαξεν αὐτὴν ὅτι ὁ Θεὸς εἶνε πνεῦμα καὶ ἐπομένως πανταχοῦ παρὼν.

Εἰς τὴν Περαιάν ὑπῆρχεν ἄλλοτε ἡ Βηθσαϊδά, πατρὶς τῶν ἀποστόλων Ἀνδρέου, Πέτρου καὶ Φιλίππου. Σήμερον οὐδεμία πόλις ἀξία λόγου ὑπάρχει εἰς τὴν ἐπαρχίαν ταύτην.

Ἀπομνηστικὸν τῆς ἀγίας γῆς ἐκ τῶν ἄνω (ἴδε ἔμπροσθεν εἰκόνα).

2. Ἡ κοιλάς τοῦ Λιβάνου.—3. Τὸ ὄρος Ἑρμών.—6. Τύρος.—7. Τὸ ὄρος Λίβανος.—8. Τὸ ὄρος Ἀντιλίβανος.—9. Τὰ ἐρείπια τῆς Καισαρείας.—12. Ἡ λίμνη Μερῶμ.—14. Ἡ πεδιάς τοῦ Ἰσραήλ.—15. Ναζαρέτ.—16. Ἡ πόλις Τιβεριάς.—17. Πεδιάς Γενησαρέτ.—19. Τὰ ἐρείπια τῆς Καπερναούμ.—20. Ἡ πόλις τῆς Καίφας.—22. Ἡ πόλις Ναὶν.—24. Τὸ ὄρος Θαβὼρ.—25. Τὸ χωρίον Μάγδαλα.—26. Ἡ λίμνη Τιβεριάς.—27. Τὸ χωρίον Βηθσαϊδά.—28. Ἡ πόλις τῶν Λευιτῶν.—29. Ὁ χεῖμαρρος Σισσών.—30. Τὸ ὄρος Γαριζίν.—33. Τὰ ἐρείπια τῆς Σαμαρείας.—36. Τὰ ἐρείπια τῆς παραθαλασσίου Καισαρείας.—37. Τὸ ὄρος Ἐφραΐμ.—38. Ὁ χεῖμαρρος τῶν Κέδρων.—40. Τὸ μέρος ἐν ᾧ ὁ Ἰωάννης ἐβάπτισεν.—41. Τὰ ἐρείπια τῆς Ἱεριχοῦς.—42. Ἡ χώρα τῶν Μωαβιτῶν.—43. Ἡ Ἰόππη ἢ Γιάφφα.—45. Τὸ χωρίον Ραμά.—46. Τὸ χωρίον Ἑμμαούς.—47. Ἡ πύλη τῆς ἀπὸ Βηθλεὲμ καὶ Ἰόππης ὁδοῦ εἰς Ἱερουσαλήμ.—48. Ὁ κῆπος Γεθσημανῆ.—49. Τὸ ὄρος τῶν Ἑλαιῶν.—50. Ἡ κρήνη Σιλωάμ.—51. Νεκρὰ θάλασσα.—54. Ἡ Βηθλεὲμ.

